

Agenda – Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

---

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideo Gynadledda drwy Zoom	Marc Wyn Jones
Dyddiad: Dydd Iau, 17 Medi 2020	Clerc y Pwyllgor
Amser: 13.30	0300 200 6565
	SeneddNHAMG@senedd.cymru

PREIFAT Rhag-gyfarfod anffurfiol (13:30–13:45)

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.19, mae'r Cadeirydd wedi penderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod y Pwyllgor at ddibenion diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar www.senedd.tv.

CYHOEDDUS 13:45 – 15:30

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

2 COVID-19: Sesiwn graffu gyda Llywodraeth Cymru

(13:45 – 14:30)

(Tudalennau 1 – 24)

Lesley Griffiths AS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Gian Marco Currado, Cyfarwyddwr, Yr Amgylchedd a'r Môr

Christianne Glossop, Prif Swyddog Milfeddygol

John Howells, Cyfarwyddwr Newid Hinsawdd, Ynni a Chynllunio

Dean Medcraft, Cyfarwyddwr Cyllid a Gweithrediadau

Tim Render, Cyfarwyddwr Tir, Natur a Bwyd

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

Ymateb Llywodraeth Cymru i lythyr y Cadeirydd yn dilyn sesiwn graffu'r
Gweinidog ar 9 Gorffennaf 2020

EGWYL (14:30–14:45)

3 COVID–19: Parhau gyda sesiwn graffu Llywodraeth Cymru

(14:45 – 15:30)

Lesley Griffiths AS, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Gian Marco Currado, Cyfarwyddwr, Yr Amgylchedd a'r Môr

Christianne Glossop, Prif Swyddog Milfeddygol

John Howells, Cyfarwyddwr Newid Hinsawdd, Ynni a Chynllunio

Dean Medcraft, Cyfarwyddwr Cyllid a Gweithrediadau

Tim Render, Cyfarwyddwr Tir, Natur a Bwyd

4 Papurau i'w nodi

4.1 Gohebiaeth gan y Cadeirydd at Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig yn dilyn sesiwn dystiolaeth 9 Gorffennaf 2020 ar ymateb y Llywodraeth i'r argyfwng Covid–19

(Tudalennau 25 – 28)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.2 Gohebiaeth gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn dilyn sesiwn dystiolaeth 9 Gorffennaf 2020 ar ymateb y Llywodraeth i'r argyfwng Covid–19

(Tudalennau 29 – 32)

Dogfennau atodol:

Llythyr (Saesneg yn unig)

4.3 Gohebiaeth gan Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig – Prynu Gwybodus a Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014

(Tudalennau 33 – 35)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.4 Ymateb Llywodraeth Cymru at lythyr y Cadeirydd ynghylch y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar y Bil Pysgodfeydd

(Tudalennau 36 – 44)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.5 Ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amgylchedd y DU

(Tudalennau 45 – 54)

Dogfennau atodol:

Ymateb

4.6 Ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol i'r Bil Amaethyddiaeth

(Tudalennau 55 – 70)

Dogfennau atodol:

Ymateb (Saesneg yn unig)

4.7 Gohebiaeth gan Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ynghylch fframwaith deddfwriaethol cynllun y taliad sylfaenol a chymorth gwledig o 2021

(Tudalennau 71 – 72)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.8 Gohebiaeth rhwng Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad a Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ar Orchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2020

(Tudalennau 73 – 77)

Dogfennau atodol:

Llythyrau

4.9 Gohebiaeth rhwng y Cadeirydd a Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ynghylch Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU

(Tudalennau 78 – 84)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Gweinidog

Llythyr gan y Cadeirydd

4.10 Gohebiaeth gan Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ynghylch Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU

(Tudalennau 85 – 90)

Dogfennau atodol:

Llythyr a dogfen gryno (dogfen gryno – Saesneg yn unig)

4.11 Gohebiaeth gan Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid ynghylch Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2021–22

(Tudalennau 91 – 93)

Dogfennau atodol:

Llythyr

4.12 Gohebiaeth gan David Hughes mewn perthynas â golygu genynnau

(Tudalennau 94 – 95)

Dogfennau atodol:

Gwahoddiad (Saesneg yn unig)

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 (vi) a (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod ac o'r cyfarfod ar 24 Medi 2020

PREIFAT 15:30 – 16:00

6 COVID–19: Trafod y dystiolaeth a daeth i law o dan eitemau 2 a 3

**7 Trafod adroddiad drafft y Pwyllgor ar y Memorandwm Cydsyniad
Deddfwriaethol Atodol mewn perthynas â Bil Pysgodfeydd y DU**

(Tudalennau 96 – 113)

Dogfennau atodol:

Adroddiad drafft (Saesneg yn unig)

Nodyn cyfreithiol (Saesneg yn unig)

8 Trafodaeth ar flaenraglen waith drafft y Pwyllgor

(Tudalennau 114 – 118)

Dogfennau atodol:

Papur (Saesneg yn unig)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mike Hedges AS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

9 Medi 2020

Annwyl Mike

Diolch am eich llythyr dyddiedig 30 Gorffennaf yn cynnwys cwestiynau atodol o'ch sesiwn dyddiedig 9 Gorffennaf.

Isod, rwyf wedi rhestru eich cwestiynau gyda'r atebion priodol.

Pysgodfeydd

- 1. Roeddech chi wedi dweud wrth y Pwyllgor eich bod yn gobeithio gwneud datganiad ynghylch polisi pysgodfeydd yn y dyfodol ym mis Mawrth, ond ei fod wedi cael ei oedi oherwydd pandemig Covid-19. Oes modd i chi ddweud wrth y Pwyllgor pa bryd rydych yn disgwyl gallu gwneud y datganiad hwnnw?**
- 2. O ran Grant Pysgodfeydd Cymru, roeddech chi wedi dweud wrth y Pwyllgor bod 120 o gychod wedi cael cymorth grant gwerth dros £0.5 miliwn. Oes modd i chi gadarnhau beth yw pwrpas y grant hwn, a sut byddwch yn penderfynu a yw wedi bod yn effeithiol ai peidio?**

Roedd Grant Pysgodfeydd Cymru ar gyfer busnesau pysgota economaidd ymarferol sydd wedi'u trwyddedu yng Nghymru. Cafodd y cynllun grant ei ddatblygu i bontio'r blwch yn y cymorth a ddarperir ar gyfer y sector hwn, gan barhau i fod yn gyson o ran cyllid â'r Gronfa Cadernid Economaidd. Nod y cynllun grant oedd helpu i gynnal busnesau pysgota yng Nghymru yn ystod unrhyw amhariad economaidd tymor byr i sicrhau bod cychod yn parhau i bysgota y tu hwnt i argyfwng iechyd y cyhoedd COVID-19.

Gellir ystyried Grant Pysgodfeydd Cymru yn llwyddiant hyd yma, oherwydd mae wedi llwyddo i roi cymorth i 97% o fusnesau pysgota economaidd ymarferol yng Nghymru a nodwyd ymlaen llaw. Yn ogystal â hyn, cafodd 12 busnes arall nad oedd yn bodloni meini prawf y cynllun i ddechrau eu hystyried fesul achos, a chawsant gymorth. Datblygwyd i grant i sicrhau y gall busnesau pysgota economaidd ymarferol barhau i bysgota ar ôl Covid-19, a bydd swyddogion Llywodraeth Cymru yn monitro capasiti fflyd Cymru wrth i'r sector gael ei gefn ato ar ôl Covid-19 i bennu effeithiolrwydd yr ymyriad.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

3. Mae'r grant £0.5 miliwn yn cynrychioli tua £4,000 y cwch pysgota ar gyfartaledd. Oes modd i chi gadarnhau eich bod yn fodlon bod y cyllid hwn yn ddigonol? Pa gynlluniau sydd gennych ar gyfer rhagor o gymorth ariannol i'r sector hwn er mwyn ei helpu i gael ei gefn ato?

Rwyf yn fodlon bod cyfanswm gwerth y grant wedi darparu'r lefel angenrheidiol o gymorth i'r diwydiant pysgota yn ystod y cyfnod hwn/ Roedd symiau'r grant yn seiliedig ar gostau sefydlog misol cyfartalog yn ôl maint y cwch. Cafodd y rhain eu datblygu o arolwg blynyddol o'r diwydiant gan Seafish, corff cyhoeddus anadrannol. Roedd hyn yn rhoi lefel briodol o gymorth i'r busnesau unigol a nodwyd.

Bydd rhagor o gymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru ar gael i roi cymorth i fusnesau dyframaethu cymwys yng Nghymru sy'n cynhyrchu stoc i'r bwrdd. Agorodd y Cynllun Cymorth i Fusnesau Dyframaethu ar 10 Awst, ac mae'n cau ar 21 Medi. Mae'n cael ei reoli drwy Taliadau Gwledig Cymru a bydd yn cael ei gyflenwi drwy Gronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop. Bydd y cynllun hwn yn darparu cymorth tymor byr ar gyfer colledion o ganlyniad i bandemig Covid-19.

4. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth, cyfeirioch at sawl enghraifft o weithgarwch pysgota anghyfreithlon. Oes modd i chi roi manylion i'r Pwyllgor am y lefelau o weithgarwch anghyfreithlon yn ystod y cyfnod diweddar hwn pan nad yw'r cychod gorfodi wedi bod yn patrolio dyfroedd Cymru? Oes modd i chi gadarnhau bod yr holl gychod gorfodi yn weithredol bellach?

Mae'r dystiolaeth a'r wybodaeth yn awgrymu er bod rhywfaint o weithgarwch pysgota anghyfreithlon wedi digwydd o bosibl, nid oes awgrym o gynnydd yn yr ymddygiad hwn yn ystod y cyfyngiadau symud. Nid oedd yn eang nac ar raddfa fawr. Fodd bynnag, mae unrhyw bysgota anghyfreithlon yn annerbyniol a lle bo'n bosibl, bydd camau gweithredu yn cael eu cymryd. Mae holl gychod patrolio pysgodfeydd Llywodraeth Cymru yn weithredol bellach.

Yr Amgylchedd

5. Rydym wedi clywed bod yr oedi o ran taliadau gan y Cynllun Rheoli Cynaliadwy wedi achosi problemau i rai cyrff anllywodraethol. Oes modd i chi roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa i'r Pwyllgor ac, os oes materion heb eu datrys, pennu amserlen ar gyfer gwneud hynny?

Nod Taliadau Gwledig Cymru yw prosesu pob hawliad i'r Cynllun Rheoli Cynaliadwy cyn pen 30 diwrnod ar ôl cael ffurflen hawlio gyflawn, yn cynnwys yr holl dystiolaeth ddogfennol ategol. Rhaid ystyried pob hawliad a'r holl ddogfennau ategol yn ofalus i wneud yn siŵr eu bod yn cydymffurfio â rheolau'r cynllun a Rheoliadau'r Comisiwn Ewropeaidd.

Hyd yma, rydym wedi cael 137 hawliad o 29 o'n 31 o brosiectau'r Cynllun Rheoli Cynaliadwy. O blith y rhain mae 126 wedi cael eu prosesu ar gyfer taliadau gwerth £6.1m. Yr amser a gymerwyd i brosesu'r hawliadau hyn oed 37 diwrnod ar gyfartaledd. Cafodd bron i hanner eu prosesu cyn pen 30 diwrnod ar ôl eu cael.

O blith yr 11 hawliad sy'n weddill, mae pump yn aros am ragor o wybodaeth gan y buddiolwr ac mae un hawliad yn amodol ar arolygiad gweinyddol 'in-situ'. Mae'r pum hawliad sy'n weddill yng nghanol y broses dilysu hawliadau lawn, ac nid wyf yn ymwybodol o unrhyw faterion sylweddol heb eu datrys.

Dros y blynyddoedd diwethaf mae Taliadau Gwledig Cymru wedi bod yn destun nifer o archwiliadau. Daeth yr un diweddaraf gan Archwilio Cymru. Cafodd ei adroddiad 'Sicrhau bod grantiau datblygu gwledig a ddyfarnwyd heb gystadleuaeth yn rhoi gwerth am arian' ei

gyhoeddi'n ddiweddar. Mae'r materion sy'n cael sylw yn yr adroddiad yn rhai y mae swyddogion Taliadau Gwledig Cymru eisoes wedi eu nodi a'u cryfhau. Mae Taliadau Gwledig Cymru yn gwneud pob ymdrech i brosesu'r hawliadau sy'n weddill ar gyfer taliad cyn gynted ag y bo modd.

6. Yn ystod y sesiwn, roeddech wedi cyfeirio at yr angen i sicrhau “adferiad gwyrdd” ar ôl pandemig Covid-19. Oes modd i chi amlinellu eich cynlluniau ar gyfer adferiad gwyrdd yng Nghymru? A ydych yn bwriadu cyhoeddi cynllun neu strategaeth er mwyn i bobl eraill weld y cyfeiriad teithio?

Yn y bôn, mae'n rhaid i adferiad gwyrdd ar ôl pandemig Covid-19 fod yn un sy'n gweithio i ailadeiladu ein heconomi, gan fynd i'r afael â'r materion amgylcheddol difrifol sy'n ein hwynebu ar yr un pryd, yn ogystal â gwella cydnerthedd ein holl gymunedau. Nid yw hyn yn golygu canolbwyntio ar yr amgylchedd a dim arall. Mae'n golygu gwneud y cysylltiadau rhwng gwella canlyniadau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol er mwyn cynyddu cydnerthedd. Mae hyn yn golygu cyd-drefnu polisiau a darpariaeth a fydd yn cyflymu'r broses o bontio i economi carbon isel, a Chymru iachach sy'n fwy cyfartal.

Mae'r Cwnsler Cyffredinol yn arwain cyfres o drafodaethau bwrdd crwn gydag arbenigwyr o bob rhan o gymdeithas, o Gymru a thu hwnt. Mae'r trafodaethau hyd yma wedi bod yn llawn gwybodaeth, a byddwn yn parhau i gyhoeddi adroddiadau cryno. Y bwriad yw adeiladu ar hyn drwy gyfres arall o drafodaethau bwrdd crwn ar-lein dros yr wythnosau nesaf.

Cyhoeddwyd gwahoddiad agored i bobl yng Nghymru gyflwyno eu safbwyntiau ar sut dylid cefnogi'r adferiad ar ôl Covid yn y dyfodol, ac roedd fy nghyd-weithwyr Gweinidogol wedi ysgrifennu at eu rhanddeiliaid i'w gwahodd i gyflwyno eu safbwyntiau drwy'r un sianel erbyn diwedd mis Gorffennaf. Rydym nawr yn ystyried y cyfraniadau hyn fel rhan o'r gwaith adfer. Ond bydd y deialog hwnnw'n dal ar agor.

Ar ôl i ni weld safbwyntiau a chynigion ein holl rhanddeiliaid, byddwn mewn safle i allu amlinellu ein dull gweithredu ar gyfer adfer, gan gynnwys ynghylch yr elfennau hynny sy'n mynd i'r afael â lefelau defnyddio anghynaliadwy, yn hybu bioamrywiaeth, ac yn cyflymu'r broses o bontio i economi carbon isel.

O ran y cyfeiriad teithio yn y lle cyntaf, efallai y bydd Aelodau o'r Pwyllgor yn dymuno gwybod y bydd y materion cyntaf i'w hystyried yn cynnwys: sut rydym yn buddsoddi yn ein pobl drwy eu cyflenwi â sgiliau ar gyfer yr economi ar ôl Covid a'r gallu i addasu mae dysgu gydol oes yn ei ddarparu; sut rydym yn gwneud y defnydd gorau o'n hadnoddau naturiol yn gynaliadwy; sut rydym yn meithrin creadigrwydd ein busnesau cynhenid; a sut rydym yn ailddychmygu canol ein trefi er mwyn iddynt fod yn ganolfannau cymunedol bywiog unwaith eto.

7. Sut bydd Aelodau'r Senedd a'r cyhoedd yng Nghymru yn gallu barnu a yw Llywodraeth Cymru wedi cyflawni “adferiad gwyrdd”?

Rwy'n croesawu diddordeb a gwaith craffu'r Pwyllgor yn hyn o beth, yn ogystal â'r syniadau am gamau gweithredu a gyflwynwyd gan ddinasyddion a rhanddeiliaid. Yr hyn sy'n dod i'r amlwg yw bod consensws eang ynghylch nifer o feysydd blaenoriaeth, o helpu ein cymunedau a'n trefi i ailadeiladu, i gymryd camau i ddiogelu ac adfer ein hamgylchedd. Byddwn yn parhau i drafod ein cynigion ar gyfer camau gweithredu â dinasyddion a rhanddeiliaid wrth i ni barhau i gael ein cefn atom ar ôl y digwyddiad digynsail hwn.

Mae'r ansicrwydd presennol yn golygu nad oes modd rhag-weld patrwm ar gyfer digwyddiadau yn y dyfodol yn gywir. Mae ffactorau byd-eang a allai gynorthwyo neu rwystru ein hymdrechion yma yng Nghymru, gan gynnwys helyntion parhaus yr economi fyd-eang, Brexit, ac effaith digwyddiadau hinsoddol.

Fodd bynnag, ni fydd hyn yn ein hatal rhag ymdrechu i sicrhau adferiad gwyrdd sy'n gweithio i gymryd camau ystyrion, wedi'u targedu i fynd i'r afael â'r materion amgylcheddol difrifol sy'n ein hwynebu ac i wella ein cydnerthedd ym mhob cymuned.

Wrth gwrs byddwn yn parhau i gyhoeddi datganiadau, data ac adroddiadau am ein cynnydd ar faterion amgylcheddol a materion sy'n ymwneud â'r newid yn yr hinsawdd, er enghraifft allyriadau carbon a chynnydd yn erbyn ein targedau o ran ein cyllideb garbon.

8. Oes modd i chi ddarparu manylion am bwrpas ac aelodaeth y tasglu bioamrywiaeth? Mae cyllid gwerth £0.5 miliwn wedi cael ei ddyrannu i'r tasglu. Pa ganlyniadau ydych yn disgwyl eu gweld o ganlyniad i'ch buddsoddiad?

Pwrpas y Tasglu Bioamrywiaeth yw prif ffrydio'r ddarpariaeth ar gyfer bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau ar draws Llywodraeth Cymru a'n partneriaid. Mae sefydlu'r tasglu yn cyflawni yn erbyn blaenoriaeth y Prif Weinidog i fynd i'r afael â'r heriau o ran natur a'r newid yn yr hinsawdd. Mae sicrhau trawsnewidiad yn golygu bod yn rhaid i ni brif ffrydio bioamrywiaeth ar draws Llywodraeth Cymru a'i phartneriaid. Mae hyn yn golygu newid sylfaenol ar hyd a lled y system o ran datblygu polisiau, dyrannu cyllid, a gweithredu cynlluniau i weithio dros natur, nid yn ei herbyn.

Rwyf wedi amlinellu tri amcan ar gyfer y tasglu er mwyn helpu i nodi cyfleoedd ar gyfer cydweithio trawslywodraethol, cyllidebau cyfun, rhannu arbenigedd ac ymyriadau sy'n cael effaith ar draws yr holl nodau llesiant. Bydd yr amcanion hyn yn canolbwyntio ar y canlynol:

- pobl – i gynyddu gwybodaeth a chapasiti er mwyn sbarduno newid ymddygiad;
- prosesau – i ddylanwadu ar y ffordd mae Llywodraeth Cymru yn dyrannu ei chyllidebau a'r gwariant sector cyhoeddus ehangach;
- rhoi cynnig ar ddulliau newydd o gefnogi trawsnewidiad bioamrywiaeth, gan gynnwys modelau gwerthuso effeithiol.

Bydd y camau gweithredu a gymerir i gyflawni'r amcanion hyn yn sicrhau'r canlyniadau canlynol:

- newid ymddygiad a newid sefydliadol i sbarduno gwelliannau o ran prosesau, datblygu polisiau a gwneud penderfyniadau;
- defnyddio arian cyhoeddus yn fwy strategol er mwyn sicrhau buddion bioamrywiaeth;
- gwelliannau o ran gwerthuso i nodi pa ddulliau peilot sy'n cael yr effaith fwyaf ac mae modd eu hatgynhyrchu.

Bydd y gwaith o gyflawni'r camau gweithredu i gefnogi trawsnewidiad yn cael ei wneud drwy dasglu mewnol, wedi'i gefnogi gan banel arbenigol allanol lle bo'n berthnasol. Bydd y tasglu hefyd yn gweithio gyda'r byd academiaidd i nodi'r ymchwil diweddaraf, enghreifftiau o'r arferion gorau, a bylchau posibl er mwyn mynd i'r afael â'r her o brif ffrydio bioamrywiaeth.

Bydd y tasglu'n cynnwys uwch swyddogion polisi o bob rhan o Lywodraeth Cymru, wedi'u cefnogi gan arbenigwyr allweddol. Bydd y cyfranogwyr yn cyfrannu amrywiaeth o sgiliau a safbwyntiau, gyda'r nod o fabwysiadu dull dysgu gweithredol. Bydd y tasglu'n cytuno ar flaenoriaethau, yn goruchwyllo'r ddarpariaeth, yn herio ac yn nodi sut gall eu timau ymgorffori'r dulliau hyn.

Dyma dair blaenoriaeth y bydd y tasglu'n canolbwyntio arnynt yn y lle cyntaf:

- cyflenwi rhaglen newid ymddygiad gyda'r wyddor ymddygiad ddiweddaraf, gan ddefnyddio dull integredig i uwch arweinyddwyr;

- asesu'r cynigion cyllideb cyfalaf strategol ar draws yr holl Brif Grwpiau Gwariant i nodi lle gellir gwella cynigion i sicrhau buddion bioamrywiaeth;
- datblygu rhaglen drawsnewidiol, aml-flwyddyn, seiliedig ar leoedd ar gyfer bioamrywiaeth fel rhan o adferiad natur ar ôl Covid, gan weithio mewn partneriaeth gyda chyryff anllwyodraethol amgylcheddol, Cyfoeth Naturiol Cymru a'r Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur.

Bydd dadansoddiad cost a budd yn pennu pa gynigion eraill a fydd yn cael eu datblygu yn ystod y flwyddyn ariannol hon, a'r rhai y gellir eu datblygu flwyddyn nesaf. Bydd y ffocws ar y camau gweithredu hynny a fydd yn cael yr effaith fwyaf o ran atal a dadwneud y dirywiad mewn bioamrywiaeth.

Cyfoeth Naturiol Cymru

9. Beth yw'r sefyllfa ddiweddaraf o ran y bwlch a ragwelir yng nghyllid Cyfoeth Naturiol Cymru?

Yn ogystal â chyllid Cymorth Grant craidd gan Lywodraeth Cymru, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael incwm masnachol a nifer o symiau is o gyllid grant ar gyfer amrywiol brosiectau. Er nad yw'r union effaith ariannol yn glir eto, amcangyfrif Cyfoeth Naturiol Cymru ym mis Mehefin, ar sail amgylchiadau'r farchnad bryd hynny a'r effaith bosibl ar werthiant pren, oedd gostyngiad o tua £8m yn ei gyllid refeniw masnachol o ganlyniad i'r pandemig. Fodd bynnag, gallai'r amcangyfrif hwn newid wrth i farchnadoedd newid a'n bod yn cael mwy o wybodaeth am ragolygon Cyfoeth Naturiol Cymru.

Er bod pob corff cyhoeddus dan bwysau ariannol, rwyf wedi rhoi sicrwydd i Cyfoeth Naturiol Cymru o hyd at £5m o gyllid cyfalaf ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol hon pe bai hynny'n angenrheidiol a'i fod yn gallu dangos tystiolaeth o'r angen. Bydd hyn yn galluogi Cyfoeth Naturiol Cymru i gyflawni yn erbyn ein blaenoriaethau, yn enwedig o ran natur, ac i ddadwneud y dirywiad mewn bioamrywiaeth. Mae'r pwysau hwn yn cael ei reoli yn y Prif Grŵp Gwariant yn y ffordd arferol.

Fel y gwyddoch, yn ei sesiwn gyda'ch Pwyllgor ar 9 Gorffennaf, nododd Cyfoeth Naturiol Cymru ei fod yn teimlo bod y sicrwydd o £5m yn ddigon i'w alluogi i lenwi'r bwlch. Byddaf yn parhau i gael gwybod am effaith barhaus Covid-19 yn fy nghyfarfodydd rheolaidd â'r sefydliad. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda Cyfoeth Naturiol Cymru i wneud yn siŵr ein bod yn rheoli ei ddarpariaeth ar y cyd, ac yn deall y pwysau ariannol sydd arno.

Bwyd

10. Oes modd i chi ddarparu diweddariad ar sefyllfa ddiweddaraf Llywodraeth Cymru o ran profi am Covid-19 mewn ffatrioedd prosesu bwyd?

Y polisi o hyd yw nad oes angen i bobl wneud cais am brawf oni bai eu bod yn datblygu symptomau'r coronafeirws. Mae rhagor o wybodaeth am bryd dylid gwneud cais am brawf ar gael yn: <https://llyw.cymru/gwneud-cais-i-gael-prawf-coronafeirws-covid-19>

11. Oes modd i chi ddarparu diweddariad i'r Pwyllgor ar y cyllid sydd wedi cael ei ddyrannu i fenter #CaruCymruCaruBlas, a'i wario gan y fenter?

Ar ôl diwrnod cyntaf yr ymgyrch ar 3 Gorffennaf, roedd y cyrhaeddiad/argraffiadau drwy gyfryngau cymdeithasol yn 750,000, ac roedd cyrhaeddiad sylw yn y wasg yn 300,000. Mae ymateb y diwydiant wedi bod yn eithriadol o gadarnhaol. Cynhaliwyd ail diwrnod

cyhoedduswydd ar 7 Awst, gan dargedu'r diwydiant lletygarwch. Tua £35-37K yw cost yr ymgyrch #CaruCymruCaruBlas. Mae'n rhan o'r Rhaglen Datblygu Masnach.

12. Oes modd i chi roi eich asesiad presennol o ddiogelwch y cyflenwad bwyd yng Nghymru i'r Pwyllgor, gan gynnwys cydnerthedd cadwyni cyflenwi? A ydych yn credu bod angen cymryd unrhyw gamau gweithredu i gryfhau'r cydnerthedd hwnnw yng nghyd-destun ail don bosibl o heintiau Covid-19 (a'r cyfyngiadau cysylltiedig) dros y gaeaf?

Mae'r cyflenwad bwyd wedi dychwelyd i'w gyflwr arferol, cyn Covid-19, ac eithrio'r sector gwasanaethau a chyfanwerthu. Mae'r cyfyngiadau symud yn dal i gael effaith fawr ar y rhain. Mae safleoedd gweithgynhyrchu a phrosesu'n dal yn gweithredu, ac mae'r cyflenwadau manwerthu o'r DU a'r rhai sy'n cael eu hallforio wedi adfer ar ôl y prinder a achoswyd gan brynu mewn panig yn ystod dechrau'r cyfyngiadau symud. Mae'r system bwyd wedi dangos cydnerthedd a hyblygrwydd yn ystod y cyfyngiadau symud, ac mae busnesau wedi bod yn fedrus wrth reoli cynrychiadau a logisteg, a rhoi cyfyngiadau prynu ar unrhyw gynnyrch prin er mwyn cynnal cyflenwadau i'r cyhoedd ledled Cymru a'r DU. Mae cyfuniad o bobl yn cael cyngor i warchod a'r ffaith nad oes llawer o bobl yn dymuno ymweld â siopau wedi achosi galw aruthrol am ddanfoniadau i'r cartref. Mae gwerthiannau drwy'r sianel hon wedi dyblu ac maent yn cael eu cynnal yn llwyddiannus.

Mae cyflenwad bwyd Cymru, ac felly diogelwch y cyflenwad hwnnw, wedi'u hintegreiddio'n gyfan gwbl â'r DU. Mae cadwyni cyflenwi'n gweithredu yng nghyd-destun y DU a ffin allanol y DU yw'r ffactor pwysig, gan ei bod yn dylanwadu ar lifoedd masnach, llafur ymfudol, a dyma'r pwynt lle mae effeithiau ar arian a thariffau'n effeithio ar brisiau a phenderfyniadau ynghylch caffael. O ganlyniad i hynny, mae'r holl weinyddiaethau datganoledig yn gweithio gyda DEFRA i asesu'r sefyllfa. Mae gennym rôl weithredol yn llunio cynlluniau ac asesiadau, ac mae Llywodraeth Cymru yn aelod uchel ei barch o'r rhwydweithiau rhanddeiliaid a gynullir gan DEFRA sy'n berthnasol i'r gwaith hwn. Mae cylch gweithgareddau sefydledig ac mae seilwaith yn ei le i gael safbwyntiau cynhyrchwyr a rhanddeiliaid bwyd. Rwyf yn cyfarfod â chynrychiolwyr archfarchnadoedd bob mis hefyd, er mwyn trafod materion. Nid yw'r asesiadau diweddar wedi nodi risgiau uniongyrchol, ac mae'r system bwyd yn ddiogel ar y cyfan.

Mae'r sylw eisoes wedi troi at risgiau ail don Covid-19 a'r ffaith y bydd y DU yn masnachu â'r UE ar delerau Sefydliad Masnach y Byd ar ôl i'r cyfnod pontio ddod i ben os na fydd y DU a'r UE yn dod i gytundeb. Mae'n bwysig bod yn drylwyr ac yn barod, ac i beidio â gwneud rhagdybiaethau difeddwl. Mae'r asesiadau'n nodi, yn gyffredinol, mai'r dulliau gweithredu a ddefnyddiwyd gan y gadwyn gyflenwi a llywodraethau ar y cyd i reoli Covid-19 hyd yma fyddai'r dulliau gorau o reoli amhariad yn y dyfodol. Hanfod llwyddo fydd cyfathrebu â'r cyhoedd i gynnal cydweithrediad ac i reoli'r risg o ymddygiad gwrthgymdeithasol.

I helpu'r sector gweithgynhyrchu a phrosesu bwyd a diod, mae Bwrdd Diwydiant Bwyd a Diod Cymru a minnau wedi cyhoeddi cynllun adfer ar gyfer y misoedd i ddod, ac mae busnesau wedi cymryd rhan mewn gweminar ar y cynllun. Mae Llywodraeth Cymru yn canolbwyntio ei hymdrechion ar helpu busnesau i oroesi'r effaith uniongyrchol ac i droi eu sylw at baratoi ar gyfer Brexit heb gytundeb.

13. Oes modd i chi roi diweddiariad i'r Pwyllgor ar amserlen eich ymateb i'r ymgynghoriad mewn perthynas â'r cod nwyddau groser?

Cafodd ymgynghoriad ynghylch trefniadau contract yn y diwydiant llaeth ei lansio gan Lywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig ar 24 Mehefin 2020, a bydd yn cau ar

15 Medi 2020. Mae'r ymgynghoriad yn edrych ar faterion y gadwyn gyflenwi ar draws sector llaeth y DU, ac ar ddarparu amodau tecach ar gyfer contractau llaeth.

Hyd yma, mae'r gyfradd ymateb wedi bod yn gadarnhaol. Ar 17 Awst, roedd DEFRA wedi cael 208 o ymatebion i'r ymgynghoriad, ac mae nifer o ddigwyddiadau ar-lein i randdeiliaid gyda ffermwyr wedi cael eu cynnal yn barod. Byddwn yn adolygu'r ymatebion ar ôl i'r ymgynghoriad gau ar 15 Medi. Oherwydd bod hwn yn ymgynghoriad i'r DU gyfan, bydd angen i ni weithio'n agos gyda DEFRA a'r gweinyddiaethau datganoledig i sicrhau'r canlyniad gorau i gynhyrchwyr llaeth Cymru.

Mae llywodraethau Cymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a'r DU wedi cydweithio i lansio'r ymgynghoriad 12 wythnos sy'n ceisio rhoi diwedd ar unrhyw arferion annheg yn y sector.

Rydym yn ymgynghori â ffermwyr a phroseswyr llaeth i archwilio a ellid cyflwyno rheoliadau i gynyddu tegwch a thryloywder. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno, o bosibl, contractau gorfodol yn y diwydiant llaeth.

Mae'r cynigion sydd wedi'u lansio yn yr ymgynghoriad yn cynnwys opsiwn i gyflwyno mecanwaith prisio gorfodol ym mhob contract rhwng ffermwyr a phroseswyr llaeth. Byddai'n sicrhau y cytunir yn ffurfiol yn y contract ar y pris a delir ar gyfer llaeth a gynhyrchwyd gan y ffermwr, a bod trafodaethau contract yn cael eu cynnal mewn modd clir, teg a thryloyw.

Brexit a Fframweithiau Cyffredin

14. Oes modd i chi roi diweddariad i'r Pwyllgor ar unrhyw faterion perthnasol a drafodwyd yng nghyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ar 29 Gorffennaf?

Yng nghyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ar 29 Gorffennaf, gwnaethom drafod is-ddeddfwriaeth, trefniadau ar gyfer y ffin, a chynigion a fframweithiau Llywodraeth y DU ar gyfer y farchnad fewnol. Yn ystod y trafodaethau ar is-ddeddfwriaeth, atgoffais DEFRA ein bod yn disgwyl digon o amser i'r Senedd ystyried unrhyw offerynnau statudol yn llawn. Cytunodd y Grŵp ei bod yn hollbwysig rhannu offerynnau statudol drafft cyn gynted ag y bo modd, a chefais sicrwydd y byddem yn cael cymaint o fanylion â phosibl yn ystod mis Awst.

Cawsom drafodaeth fer ar faterion yn ymwneud â'r ffin, a chytuno i'w hystyried yn fanylach yng nghyfarfod mis Medi. Pwysleisiais nad yw fformiwla Barnett yn ffordd addas o ariannu unrhyw seilwaith newydd ar y ffin.

Gwnaethom drafod papur gwyn diweddar Llywodraeth y DU ar y farchnad fewnol a mynegais siom Llywodraeth Cymru ei fod wedi cael ei gyhoeddi heb unrhyw ymgynghoriad, ac er gwaethaf tair blynedd o waith i gytuno ar ddull gweithredu ar gyfer fframweithiau a oedd wedi'i ddylunio'n arbennig i reoli unrhyw wahaniaethau rheoleiddiol yn y DU.

Gwnaethom gytuno ar ddull o gwblhau fframweithiau i sicrhau bod fframwaith dros dro ar waith ar gyfer pob maes erbyn diwedd y flwyddyn, ond mae hyn yn golygu y byddant yn cael eu cwblhau a'u rhoi ar waith yn llawn yn 2021. Ynghyd â'm Gweinidogion cyfatebol yn y Llywodraethau Datganoledig eraill, pwysleisiais pa mor bwysig yw hi bod pawb yn cytuno ar fframweithiau ac nad ydynt yn cael eu gorfodi. Byddaf yn parhau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar ôl pob cyfarfod drwy ddatganiadau ysgrifenedig a hysbysiadau y cytunir arnynt.

Llifogydd

15. Byddem yn ddiolchgar pe baech yn darparu copi o'ch strategaeth newydd ar gyfer llifogydd pan gaiff ei chyhoeddi fis Medi.

Cafodd y Strategaeth newydd ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol ei gosod gerbron y Senedd ym mis Gorffennaf 2020, cyn ei chyhoeddi'n llawn yn yr hydref. Mae'r ddogfen ar gael yn:

<https://senedd.wales/laid%20documents/gen-ld13343/gen-ld13343-w.pdf>

a

<https://senedd.wales/laid%20documents/gen-ld13343/gen-ld13343-e.pdf>

16. Dywedoch wrth y Pwyllgor bod "cyllid sylweddol" wedi cael ei roi i awdurdodau lleol "i'w galluogi nid yn unig i ymchwilio, ond i gyhoeddi eu canfyddiadau a darparu seilwaith, os oes angen, i'w atal rhag digwydd eto". Faint sydd wedi cael ei ddyrannu at y diben hwn?

Yn syth ar ôl stormydd mis Chwefror, cysylltodd Llywodraeth Cymru â phob awdurdod lleol ac â Cyfoeth Naturiol Cymru i wahodd ceisiadau am gyllid er mwyn gwneud gwaith trwsio brys i asedau lliniaru llifogydd.

Ers hynny rydym wedi darparu £4m o gyllid brys i awdurdodau lleol (i gefnogi eu swyddogaethau statudol fel Awdurdodau Rheoli Perygl Llifogydd) yn 2019-20 a 2020-21. Cyhoeddwyd y cyllid hwn i gefnogi gwaith awdurdodau yn trwsio'r difrod a achoswyd gan lifogydd yn gynharach eleni. Mae ein cyllid brys i drwsio seilwaith perygl llifogydd, gan gynnwys amddiffynfeydd a chwlfertau, yn darparu ar gyfer yr holl gostau cyfalaf cysylltiedig. Cafodd cymorth ariannol ehangach arall ei ddarparu i awdurdodau lleol gan Adrannau eraill o Lywodraeth Cymru hefyd.

Ym mis Ebrill, roeddwn i wedi cyhoeddi rhaglen fuddsoddi Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol ar gyfer 2020/21. Yn 2020-21, mae Llywodraeth Cymru yn buddsoddi £35m o gyllid cyfalaf i gefnogi gwell amddiffyniad rhag llifogydd ac erydu arfordirol i gymunedau, gan ddarparu £27m o gymorth refeniw hefyd.

Yn ogystal â hynny, rydym yn parhau i edrych ar ffyrdd o wella ein cefnogaeth i Awdurdodau Rheoli Perygl Llifogydd er mwyn cyflymu'r cynlluniau newydd a'r gwaith cynnal a chadw sydd yn yr arfaeth. Eleni, mae hyn yn cynnwys darparu cyllid 100% ar gyfer yr holl waith paratoi cyn adeiladu cynlluniau llifogydd ac arfordirol. Mae'r cymorth newydd hwn yn golygu bod Awdurdodau Rheoli Perygl Llifogydd yn gallu cael gafael ar gyllid i dalu am gostau gwaith modelu a dylunio.

<https://llyw.cymru/rhaglen-rheoli-perygl-llifogydd-ac-arfordiroedd-2020-i-2021>

17. A ydych yn meddwl bod y lefel bresennol o gyllid a ddarperir i awdurdodau lleol i ddelio â llifogydd yn ddigonol, o ystyried amllder cynyddol glawogydd eithriadol? A ydych yn credu y bydd rhaid darparu rhagor o gyllid i helpu awdurdodau lleol i ddelio â llifogydd dros y gaeaf?

Mae mynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd yn galw am weithredu ar y cyd ac mae gan Lywodraeth Cymru rôl ganolog yn hyn o beth. Dyna pam fy mod wedi datgan argyfwng hinsawdd a pham mae Llywodraeth Cymru bellach yn buddsoddi mwy nag erioed mewn rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol. Mae'r wyddoniaeth yn dangos yn glir bod digwyddiadau tywydd tebyg i'r stormydd diweddar yn dod yn fwy a mwy cyffredin. Rwyf yn cydnabod bod effeithiau llifogydd yn eang: mae'n effeithio ar iechyd a lles unigolion, ar ein hamgylchedd naturiol, ac mae'n golygu colled i'r busnesau. Bellach, mae'r

Strategaeth ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yn llywio ymyriadau ac yn sbarduno rhaglenni buddsoddi. Mae hyn yn cael ei gefnogi gan Bwyllgor Llifogydd annibynnol Cymru.

Yn amlwg bydd angen cynnal lefelau buddsoddi sylweddol i helpu i ddiogelu a chefnogi'r cymunedau sydd yn y perygl mwyaf yn sgil effeithiau llifogydd ac erydu arfordirol, yn enwedig oherwydd bydd effeithiau'r newid yn yr hinsawdd yn dwysáu'r peryglon sy'n wynebu ein cymunedau. Byddai setliadau cyfalaf a refeniw aml-flwyddyn ar gyfer rheoli perygl llifogydd, fel y gwelir yn Lloegr a'r Alban, yn helpu i gynllunio'n strategol yn y dyfodol ac yn rhoi hyder i Awdurdodau Rheoli Perygl wneud yr un fath, gan ddarparu ffrydiau darparu tymor hwy.

18. Pa bryd ydych yn disgwyl i awdurdodau lleol gyhoeddi eu canfyddiadau o'r gwaith sydd wedi cael ei ariannu?

O dan Adran 19(1) o Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010, mae cyfrifoldeb ar yr Awdurdodau Llifogydd Lleol Arweiniol i gynhyrchu adroddiad ymchwilio 'Adran 19' ar ôl achos o lifogydd.

Gellir cynhyrchu'r adroddiadau hyn yn gyflym, a gallant gynnwys unrhyw argymhellion i leihau llifogydd er mwyn galluogi awdurdodau lleol neu Cyfoeth Naturiol Cymru i gyflwyno ceisiadau ychwanegol am gyllid Llywodraeth Cymru i leihau perygl llifogydd i gymunedau.

Mae nifer o awdurdodau lleol eisoes wedi dechrau cyhoeddi eu canfyddiadau, ond bydd yr amserlenni adolygu'n amrywio yn ôl nifer yr achosion o lifogydd ym mhob ardal awdurdod lleol, eu graddfa a'u natur, yn ogystal â chapasiti awdurdodau lleol. Ar ôl eu cwblhau, rhaid cyhoeddi'r adroddiadau er mwyn i'r cyhoedd, aelodau etholedig a phob parti arall â diddordeb allu craffu arnynt yn briodol.

19. Pa mor fodlon ydych fod y camau angenrheidiol wedi cael eu cymryd i'w "atal rhag digwydd eto"?

Nid yw'n bosibl atal pob achos o lifogydd ac erydu arfordirol. Fodd bynnag, pan fydd pobl, cymunedau a busnesau dan fygythiad, gallwn reoli'r risg drwy leihau tebygolrwydd achos, a'i effeithiau a'i oblygiadau cysylltiedig.

Mae rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol yn rhagweithiol yn dal yn flaenoriaeth uchel i mi.

Yn gyfiawnadwy, mae Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yn canolbwyntio ar leihau'r risg i gymunedau mewn ardaloedd sydd yn y perygl mwyaf. Yn hanesyddol, mae datblygiadau ar hyd afonydd, aberoedd a'r arfordir wedi bod yn ofynnol at ddibenion masnach, economaidd neu amaethyddol ond, dros amser, mae hynny wedi rhoi pobl mewn mwy o berygl o lifogydd. Mae'r datblygiadau ym meysydd peirianeg ac adeiladu'n golygu bod modd rheoli rhai o'r peryglon hynny, ond bydd rhywfaint o risg bob amser ac wrth iddi gynyddu, efallai y bydd angen cynlluniau lliniaru drud a gwaith cynnal a chadw parhaus i gadw pobl yn ddiogel.

Mae data gwell, mwy agored ar berygl llifogydd yn arwain at benderfyniadau gwell a mwy gwybodus ar ble dylid datblygu, a sut mae addasu cymunedau i gael gwared ar elfennau risg. Gall fy swyddogion hefyd roi gwybodaeth i'r cyhoedd i'w helpu i ddeall sut gallai llifogydd effeithio arnynt, er mwyn iddynt allu gwneud eu dewisiadau eu hunain o ran osgoi risg neu reoli eu risg personol.

Bydd y TAN 15 newydd yn darparu cyngor polisi mwy clir a chadarn ynghylch rheoli ardaloedd mewn perygl canolig ac uchel o lifogydd. Dylai polisiâu cynllunio a Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol ategu ei gilydd, gan leihau'r risg drwy atal datblygiadau amhriodol ar y gorlifdir a helpu Awdurdodau Cynllunio i wneud penderfyniadau clir ar sail y wybodaeth orau sydd ar gael.

Y Newid yn yr Hinsawdd

20. Pa asesiad ydych wedi'i wneud o effaith newid ymddygiad neu benderfyniadau busnes, o ganlyniad i bandemig Covid-19, ar lefelau allyriadau?

Mae'r gwaith o adrodd yn ffurfiol ar allyriadau nwyon tŷ gwydr Cymru yn destun oedi. Mae'r data diweddaraf sydd gennym yn ymwneud â 2018. Cafodd eu cyhoeddi ym mis Mehefin – <https://lyw.cymru/allyriadau-nwyon-ty-gwydr-ffeithlun>

Fodd bynnag, mae nifer o astudiaethau ledled y DU a thu hwnt wedi ceisio rhag-weld effaith Covid-19 ar allyriadau. Er enghraifft, mae adroddiad cynnydd diweddaraf Pwyllgor y DU ar y Newid yn yr Hinsawdd (sydd ar gael yn <https://www.theccc.org.uk/wp-content/uploads/2020/06/Reducing-UK-emissions-Progress-Report-to-Parliament-Committee-on-Cli..-002-1.pdf>) yn awgrymu bod y cyfyngiadau ar symud a gweithgarwch economaidd wedi cael effaith.

Mae'r Pwyllgor yn cyfeirio at senario y mae'r Asiantaeth Ynni Ryngwladol wedi'i chyhoeddi, sy'n rhag-weld gostyngiad o 8% mewn allyriadau CO₂ byd-eang yn 2020. Mae hefyd yn cyfeirio at amcangyfrif y Prosiect Carbon Byd-eang, sef gostyngiad o 2-7% mewn allyriadau byd-eang os bydd y cyfyngiadau symud yn rhai byrhoedlog, a 3-13% os bydd y cyfyngiadau ar waith yn fyd-eang nes diwedd y flwyddyn. Mae Pwyllgor y DU ar y Newid yn yr Hinsawdd yn tynnu sylw at y tebygolrwydd mai'r adferiad fydd yn sbarduno allyriadau yn y tymor canolig, a buddsoddiadau ac agweddau at gydweithredu byd-eang fydd yn gwneud hynny yn y tymor hir.

Mae'r pandemig wedi effeithio ar bawb yn y DU, ond fe allai gynyddu anghydraddoldebau iechyd a chyfoeth. Mae hyn yn golygu y bydd angen i ni sicrhau bod ein gwaith o leihau allyriadau'n cael ei reoli mewn ffordd sy'n deg yn gymdeithasol ac yn economaidd.

21. A fyddwch yn cyhoeddi ymateb ffurfiol gan Lywodraeth Cymru i'r adroddiad a gynhyrchwyd gan y grŵp sy'n cael ei arwain gan Chris Jofeh, a gafodd y dasg o ystyried cost ôl-osod cartrefi yng Nghymru ymysg pethau eraill?

Mae'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol wedi gwneud Datganiad Llafar yn ymateb i Adroddiad Jofeh, ar 24 Medi 2019. Mae hwn ar gael yn y ddolen ganlynol. <https://record.assembly.wales/Plenary/5844#A53270>.

Lles Anifeiliaid

22. Dywedoch wrth y Pwyllgor y byddwch yn cyflwyno Bil mewn perthynas â gwerthu cŵn bach gan drydydd parti. Yn y gorffennol, mae Llywodraeth Cymru wedi awgrymu y bydd yn mynd i'r afael â'r mater hwn drwy is-ddeddfwriaeth o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006. Oes modd i chi gadarnhau a fyddwch yn deddfu ar y mater hwn gan ddefnyddio deddfwriaeth sylfaenol ynteu is-ddeddfwriaeth?

Gallaf gadarnhau fod y gwaharddiad arfaethedig ar werthiant masnachol cŵn a chathod bach gan drydydd parti yn cael ei awgrymu o fewn deddfwriaeth. Teitl dros dro'r

ddeddfwriaeth newydd yw Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Trwyddedu Gweithgareddau sy'n Cynnwys Anifeiliaid) (Cymru) 2021.

23. Roeddech wedi cadarnhau bod ail ymgynghoriad cyhoeddus yn cael ei gynnal ar y mater. Oes modd i chi gadarnhau eich bod yn bwriadu ymgynghori ar destun y ddeddfwriaeth ddrafft?

Nid oes cynlluniau i ymgynghori ar destun drafft y ddeddfwriaeth. Mae'r amserlen ar gyfer cyflwyno'r ddeddfwriaeth hon yn eithriadol o dynn. Mae swyddogion wrthi'n trafod â chyfreithwyr ynghylch y mater hwn. Bydd swyddogion yn rhoi cyngor i mi ar y mater hwn dros yr wythnosau nesaf a byddaf yn gwneud penderfyniad bryd hynny.

24. Oes modd i chi roi diweddariad i'r Pwyllgor ar safbwynt diweddaraf Llywodraeth Cymru ar gynllun cymorth ar gyfer costau milfeddygol i berchnogion anifeiliaid anwes agored i niwed?

Mae nifer o elusennau eisoes yn cynnig triniaeth filfeddygol â chymhorthdal i berchnogion anifeiliaid anwes nad ydynt yn gallu fforddio gofal milfeddygol i'w hanifeiliaid. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i atgoffa darpar berchnogion anifeiliaid anwes i fod yn ymwybodol o gost lawn anifail anwes, gan gynnwys ffioedd milfeddygol ac yswiriant. Cafodd yr ymgyrch cyfryngau cymdeithasol #ArosAtalAmddiffyn ei lansio cyn y Nadolig i hybu pryniannau cyfrifol ac i atgoffa pobl o'r costau gydol oes sy'n gysylltiedig â bod yn berchen ar anifail anwes, yn enwedig cŵn bach. Nid oes cynlluniau i gyflwyno cynllun cymorth ar hyn o bryd.

Amaethyddiaeth

25. Beth yw'r amserlen ar gyfer ymateb i adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar gyllid y Rhaglen Datblygu Gwledig?

Mae Andrew Slade, Cyfarwyddwr Cyffredinol yr Economi, Sgiliau a Chyfoeth Naturiol wedi ymateb i adroddiad Archwilio Cymru, 'Sicrhau bod grantiau datblygu gwledig a ddyfarnwyd heb gystadleuaeth yn rhoi gwerth am arian', ar 13 Awst.

26. Dywedodd eich swyddog wrth y Pwyllgor fod cyllideb Llywodraeth Cymru yn cynnwys darpariaeth i dalu dirwyon cosbau ariannol. Faint sydd wedi'i ddyrannu at y diben hwn?

Y gyllideb a ddyrennir ar hyn o bryd i dalu cosbau ariannol posibl yw £13,954,692.99. Record Cymru o ran cosbau ariannol ar gyllid yr UE yw'r isaf yn y DU, ac mae ymysg yr isaf yn Ewrop.

27. Pa ystyriaeth ydych wedi'i rhoi i'r cymorth parhaus i ddigwyddiadau a sefydliadau sy'n canolbwyntio ar gymunedau gwledig, yng nghyd-destun y cyfyngiadau sy'n deillio o bandemig Covid-19?

Mae Is-adran yr Economi Wledig a Deddfwriaeth wedi gweithio'n agos gyda thîm Ymateb i Covid canolog Llywodraeth Cymru er mwyn sicrhau bod canllawiau Covid-19 yn cael eu monitro'n barhaus a'u diweddarau wrth i sefyllfa Covid-19 ddatblygu, i wneud yn siŵr bod digwyddiadau a sefydliadau yn ein cymunedau gwledig yn deall yn glir y fframweithiau maent yn gallu gweithredu ynddynt ar hyn o bryd.

Mae Rhwydwaith Gwledig Cymru yn cyfathrebu'n rheolaidd â rhanddeiliaid gwledig drwy'r amryw o sianeli sydd ar gael, er mwyn cefnogi ein cymunedau gwledig yn y Broses Adferiad Gwledig. Mae'r dolenni perthnasol i gymorth Llywodraeth Cymru i fusnesau a chymunedau,

yn ogystal â dolenni i'r cymorth ehangach sydd ar gael gan ffynonellau eraill yn y sector cyhoeddus a sefydliadau elusennol, oll wedi cael eu cyhoeddi ar dudalennau gwe Rhwydwaith Gwledig Cymru, ynghyd â'r sianel cyfryngau cymdeithasol. Mae cyfres o weithdai'n cael eu datblygu drwy Rhwydwaith Gwledig Cymru, gan ddechrau yn yr hydref, er mwyn rhannu'r arferion gorau a darparu cyngor polisi.

Mae'r Cynllun LEADER o dan *Raglen Cymunedau Gwledig - Datblygu Gwledig 2014-2020 Llywodraeth Cymru* (Rhaglen Datblygu Gwledig 2014-2020) yn rhoi cymorth i gymunedau gwledig mewn 21 o'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru. Darperir y cymorth drwy 18 o Grwpiau Gweithredu Lleol. Mae Grwpiau Gweithredu Lleol Cymru wedi nodi blaenoriaethau brys ar lawr gwlad mewn ymateb i Covid-19; ymysg y rhain mae sicrhau a dosbarthu bwyd a chyflenwadau meddygol i bawb, gan gynnwys y rhai mwyaf gwledig/sydd wedi'u hynysu'n gymdeithasol i'r graddau mwyaf. Maent wedi nodi adnoddau lleol ac wedi cynorthwyo drwy gydlyn gwirfoddolwyr, cefnogi cadwyni cyflenwi byr, rhwydweithio a chydweithio i sicrhau bod dull gwybodus a phriodol o ddiwallu anghenion lleol.

Yn ddiweddar, rhoddais gymeradwyaeth ar gyfer newid diben y Cynllun LEADER er mwyn cefnogi'r ymateb i argyfwng COVID-19. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru "Nodyn Cyfarwyddyd Ategol ar gyfer Grwpiau Gweithredu Lleol LEADER a'u Cyrff Gweinyddol – COVID-19 a Chynllun LEADER" ar 29 Mehefin 2020. Roedd hwn yn lansio ymarfer ail-broffilio cysylltiedig, gan roi cyfle i bob Grŵp Gweithredu Lleol ddiwygio ei ddull neu ganolbwyntio ei gymorth yn wahanol, er mwyn ymateb i'r sefyllfa sydd ohoni. Mae Rhwydwaith Gwledig Cymru wedi cynnig ei gymorth ac wedi cynnal cyfarfodydd â Chyrff Gweinyddol LEADER i sicrhau eu bod yn manteisio'n llawn ar yr hyblygrwydd sydd ar gael er budd eu cymunedau gwledig yn ystod y broses adfer.

O ran digwyddiadau'n benodol, mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu adolygiad o effeithiau pandemig Covid-19 ar sioeau amaethyddol. Mae cyd-weithwyr yn yr Is-adran Amaeth - Cynaliadwyedd a Datblygu yn gweithio gyda chynrychiolwyr o Sioe Amaethyddol Frenhinol Cymru, Sioe Sir Benfro a Sioe Môn mewn perthynas â'u cydnerthedd ariannol.

Daeth pob digwyddiad a mecanwaith cymorth wyneb yn wyneb Cyswllt Ffermio i ben ar unwaith ar 24 Mawrth 2020. Fodd bynnag, cafodd y dewisiadau cyflawni eu hadolygu'n gyflym a darparodd y contractwyr 'system goleuadau traffig, a oedd yn nodi pa wasanaethau fyddai modd eu rhoi ar waith yn rhwydd gan ddilyn y canllawiau cadw pellter cymdeithasol a Rheoliadau'r Coronafeirws 2020. Cafodd darpariaeth ddigidol/ar-lein ei defnyddio'n ddiofyn lle bo'n briodol. Mae'r ymyriadau hynny a oedd yn perthyn i'r categori "gwyrdd" wedi ailddechrau ers 15 Mai 2020 – yn unol â Rheoliadau Coronafeirws Llywodraeth Cymru. Mae'r system goleuadau traffig wedi cael ei hadolygu'n rheolaidd, yn unol â'r adolygiadau bob tair wythnos gan Lywodraeth Cymru ac unrhyw ganllawiau ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ar lacio'r cyfyngiadau. Mae'r HOLL ddarpariaeth wyneb yn wyneb un-i-un wedi ailddechrau ers 23 Mehefin 2020. Mae'r digwyddiadau un-i-lawer y gellir eu cynnal yn gyfan gwbl yn yr awyr agored gyda llai na 30 o bobl wedi ailddechrau ers 15 Awst 2020, a ailddechrodd hyfforddiant wedi'i achredu yn yr ystafell ddosbarth ar 1 Medi 2020, fel y cadarnhawyd yn ysgrifenedig ar 19 Awst 2020.

Cofion

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Lesley Griffiths AS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

30 Gorffennaf 2020

Annwyl Lesley,

Diolch am eich presenoldeb yng nghyfarfod y Pwyllgor ar 9 Gorffennaf. Mae'r Pwyllgor wedi cytuno y dylwn ysgrifennu atoch yn sgil nifer o faterion a gododd yn ystod y cyfarfod hwn. Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ymateb i'r cwestiynau isod erbyn 10 Medi, er mwyn llywio trafodaethau yng nghyfarfod y Pwyllgor ar 17 Medi, yr ydych wedi cytuno i fod yn bresennol ynddo.

Pysgodfeydd

1. Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor eich bod wedi gobeithio gwneud datganiad ar bolisi pysgodfeydd y dyfodol ym mis Mawrth, ond bod y datganiad hwn wedi'i oedi oherwydd y pandemig COVID-19. A allwch ddweud wrth y Pwyllgor pryd yr ydych yn disgwyl gallu gwneud y datganiad hwnnw?
2. O ran Grant Pysgodfeydd Cymru, gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor fod 120 o longau wedi cael dros £0.5 miliwn mewn cymorth grant. A allwch gadarnhau beth yw diben y grant hwn a sut y byddwch yn asesu a yw'r grant wedi bod yn effeithiol?
3. Mae cyfanswm y grant, sef £0.5 miliwn, yn golygu y rhoddwyd tua £4,000 ar gyfartaledd i bob llong. A allwch gadarnhau eich bod yn fodlon bod y cyllid hwn yn ddigonol? Pa gynlluniau sydd gennych ar gyfer cymorth ariannol ychwanegol i'r sector hwn i helpu ei adfer?
4. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth, gwnaethoch gyfeirio at sawl esiampl o bysgota anghyfreithlon. A allwch roi manylion i'r Pwyllgor am lefelau gweithgarwch anghyfreithlon

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddNHAMG@senedd.cymru
 0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddCCERA@senedd.wales
 0300 200 6565

yn ystod y cyfnod presennol lle nad yw llongau gorfodi wedi bod yn goruchwyllo dyfroedd Cymru? A allwch gadarnhau bod pob cwch gorfodi bellach yn weithredol?

Yr amgylchedd

5. Rydym wedi clywed bod oedi o ran taliadau o'r Cynllun Rheoli Cynaliadwy wedi achosi problemau i rai cyrff anllywodraethol. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y sefyllfa ddiweddaraf ac amlinellu, os oes problemau sydd heb eu datrys eto, yr amserlen ar gyfer datrys y problemau hyn?
6. Yn ystod y sesiwn, gwnaethoch gyfeirio at yr angen i sicrhau adferiad gwyrdd yn dilyn y pandemig COVID-19. A allwch amlinellu'r cynlluniau ar gyfer adferiad gwyrdd yng Nghymru? A ydych yn bwriadu cyhoeddi cynllun neu strategaeth fel bod modd i bobl eraill weld y trywydd yr ydych yn bwriadu ei ddilyn?
7. Sut y bydd Aelodau o'r Senedd ac aelodau o'r cyhoedd yng Nghymru yn gallu beirniadu a yw Llywodraeth Cymru wedi sicrhau adferiad gwyrdd?
8. A allwch ddarparu manylion am ddiben ac aelodaeth y tasglu bioamrywiaeth? Mae £0.5 miliwn o gyllid wedi'i ddyrannu i'r tasglu hwn, felly pa ganlyniadau ydych chi'n eu disgwyl yn sgil eich buddsoddiad?

Cyfoeth Naturiol Cymru

9. Beth yw'r sefyllfa ddiweddaraf ynghylch bwch cyllido disgwyliedig Cyfoeth Naturiol Cymru?

Bwyd

10. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am safbwynt diweddaraf Llywodraeth Cymru ynghylch profi am COVID-19 mewn ffatrioedd prosesu bwyd?
11. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y cyllid sydd wedi'i ddyrannu i'r fenter #CaruCymruCaruBlas ac sydd wedi'i wario gan y fenter hon?
12. A allwch gyflwyno i'r Pwyllgor eich asesiad presennol o ddiogelwch bwyd yng Nghymru, gan gynnwys gwytnwch cadwyni cyflenwi? A ydych yn credu bod angen cymryd unrhyw gamau i atgyfnerthu'r gwytnwch hwn yn sgil ail don bosibl o COVID-19 (a chyfyngiadau cysylltiedig) yn ystod y gaeaf?
13. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am yr amserlen ar gyfer eich ymateb i'r ymgynghoriad mewn perthynas â'r cod cyflenwi nwyddau groser?

Brexit a fframweithiau cyffredin

14. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r pwyllgor am unrhyw faterion perthnasol a drafodwyd yng nghyfarfod y grŵp rhyngweinidogol a gynhaliwyd ar 29 Gorffennaf?

Llifogydd

15. Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ddarparu copi o'ch strategaeth ar gyfer llifogydd pan gaiff ei chyhoeddi fis Medi.

16. Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor fod cyllid sylweddol wedi'i roi i awdurdodau lleol i'w galluogi nid yn unig i gynnal ymchwiliadau ond i gyhoeddi'r canfyddiadau cyn darparu seilwaith, yn ôl yr angen, i atal llifogydd yn y dyfodol. Faint o gyllid sydd wedi'i ddyrannu at y diben hwn?

17. A ydych yn credu bod lefel bresennol y cyllid a ddarperir i awdurdodau lleol i ddelio â llifogydd yn ddigonol, o ystyried y cynnydd mewn achosion o lawiad eithafol? A ydych yn credu y bydd angen rhagor o gyllid i helpu awdurdodau lleol i ymateb i lifogydd yn ystod y gaeaf eleni?

18. Pryd ydych yn disgwyl i awdurdodau lleol gyhoeddi'r canfyddiadau sy'n deillio o'r gwaith a gyllidwyd?

19. Pa mor fodlon ydych chi fod y camau angenrheidiol wedi'u cymryd i atal llifogydd rhag digwydd eto?

Newid yn yr hinsawdd

20. Pa asesiad ydych chi wedi'i wneud o'r effaith ar lefelau allyriadau o ganlyniad i newid ymddygiad neu benderfyniadau busnes sy'n deillio o'r pandemig COVID-19?

21. A fyddwch yn cyhoeddi ymateb ffurfiol gan Lywodraeth Cymru i'r adroddiad a luniwyd gan y grŵp o dan arweiniad Chris Joffeh, a oedd â'r dasg o drafod cost ôl-osod cartrefi yng Nghymru, ymhlith materion eraill?

Lles anifeiliaid

22. Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor y byddwch yn cyflwyno Bil mewn perthynas â gwerthu cŵn bach gan drydydd parti. Yn y gorffennol, mae Llywodraeth Cymru wedi awgrymu y byddai'n ymdrin â'r mater hwn drwy is-ddeddfwriaeth o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006. A allwch gadarnhau a fyddwch yn deddfu ar y mater hwn drwy ddeddfwriaeth sylfaenol neu drwy is-ddeddfwriaeth?

23. Gwnaethoch gadarnhau bod ail ymgynghoriad cyhoeddus yn cael ei gynnal ar y mater hwn. A allwch gadarnhau eich bod yn bwriadu cynnal ymgynghoriad ar destun y

ddeddfwriaeth ddrafft?

24. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am safbwynt diweddaraf Llywodraeth Cymru ynghylch cynllun i helpu perchnogion anifeiliaid anwes bregus i dalu costau milfeddygol?

Amaethyddiaeth

25. Beth yw'r amserlen ar gyfer ymateb i adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar gyllid o'r rhaglen datblygu gwledig?

26. Dywedodd eich swyddog wrth y Pwyllgor fod cyllideb Llywodraeth Cymru yn cynnwys darpariaeth i dalu cosbau ariannol. Faint o arian sydd wedi'i neilltuo at y diben hwn?

27. Pa ystyriaeth ydych chi wedi'i rhoi i ddarparu cymorth parhaus ar gyfer digwyddiadau a sefydliadau sy'n canolbwyntio ar gymunedau gwledig yn sgil y cyfyngiadau o ganlyniad i'r pandemig COVID-19?

Yn gywir,

Mike Hedges AS

Chair of Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Ein cyf/Our ref: CX20-148

Ty Cambria / Cambria House
29 Heol Casnewydd / 29 Newport Road
Caerdydd / Cardiff
CF24 0TP / CF24 0TP

Ebost/Email:

Chiefexecutivesoffice@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
Chiefexecutivesoffice@naturalresourceswales.gov.uk

Ffôn/Phone:

0300 065 4453

Mike Hedges
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

Via email - Mike.Hedges@senedd.wales

23 July 2020

Dear Mike,

Re: NRW Staff Health and Wellbeing during Covid19

At our recent meeting with the Committee, Joyce requested a note on our response to Covid in terms of staff wellbeing.

As we discussed in our session, as the Covid-19 crisis started to impact more significantly, our immediate concern was to consider our staff and the effects on their health and wellbeing, as well as ensuring effective business continuity of our prioritised business activities. From the outset we ran our response to Covid-19 along established incident management lines. We set up a Strategic Incident Response and Recovery Group (S-IRRG) reporting into Executive Team, and a Tactical IRRG (T-IRRG) to oversee the different phases. We are now largely through the Response phase, and well into Recovery, with the initial part looking at our medium-term Recovery and also the longer-term Renewal work.

The wellbeing of our staff is at the heart of what we do and will continue to be so. I am immensely proud of the way that NRW staff have responded to the crisis, and how hard they have worked during the lockdown period. We held a staff engagement survey in May, asking how they were coping with the impact of the pandemic, and if the organisation was providing the support that they needed to help us inform our future planning. The report is attached as an Annex for your information.

I pleased to say that around 1350 colleagues responded, and we really appreciated their engagement and honesty in saying how they felt and what we could learn for the future.

This survey will be regularly repeated, and alongside our Staff Engagement Group, provides the opportunity to listen, engage and act on staff views. There were many positives raised within the survey, with people considering that the organisation as a whole, and their colleagues and managers, had been very supportive. Flexible working, lack of commuting, increased time with family and impact on wellbeing were also mentioned as positives.

Exceptions that are still important to consider were childcare, caring roles, and health impacts where they exist, and as you would expect, there was some uncertainty about the continued Covid-19 situation and its impact on working arrangements. In this regard, workload, work-life balance, ergonomics and site working were highlighted. Most staff reported that they would like to continue to work from home or at least more flexibly going forward, so we will consider building that into future ways of working. This continuing feedback will help inform our medium-term stability and renewal work, ensuring that we take these comments on board when planning how we emerge from the pandemic.

From a health and safety perspective, we have been very active in our response to ensure the continued wellbeing of our staff and used both our S-IRRG and T-IRRG, with key leads in place to ensure appropriate procedures and arrangements were developed and followed.

A functional risk assessment for operational works was rapidly prepared, and we published a specific Covid page on our intranet site which includes links to a series of specifically prepared webinars and guidance for management and staff, including advice on hygiene, social distancing, remote working and mental health. An all-staff Covid update is issued weekly with the latest updates on government guidance and any changes to service provisions for the coronavirus period.

We have a free employee assistance programme where staff have access to NRW's employee assistance programme which can provide professional, confidential voluntary counselling and other assistance, and we have trained Mental Health First Aiders to provide support when needed. We also introduced a [#WellbeingHour – one hour of protected work time a week](#) for staff to use to do something which supported their health and wellbeing. I was delighted to see staff using this opportunity to explore their local environment, and we have had many lovely photographs published by staff on our intranet pages.

During the very early stages of the pandemic, our field and operations work was assessed to ensure that necessary activities could do so within government guidelines on social distancing, with health and safety our top priority. Some limited fieldwork has continued throughout Lockdown, mainly on our own Estate or in response to incidents. We are now

working with Welsh Government and others to establish clear principles for extending this to enable us to carry out a wider range of duties. The health and safety of our staff, and those whose land we are working on, is clearly of paramount importance and we have issued guidance on [Safe Working Procedures for operational sites](#), a pre-site checklist, toolbox talk and our fleet contains toolkits to ensure that contact points are kept clean.

As the pandemic has advanced, we have been looking at our estate, especially carparks, trails and visitor centres, and reviewing the WG guidance on access to the outdoors. Working closely with partners with similar sites, local authorities and communities we have now re-opened most of our carparks, walking and bike trails, but will continue to keep our Visitor Centres closed until we have a safe and workable model for their re-opening.

We remain clear that, in line with Welsh Government guidelines, those who can work from home should continue to do so for the foreseeable future, and only those who *must* work from an office or depot will be enabled to do so. Work continues to make our offices and depots safe and accessible to those staff that can't work from home, on a phased basis. Each of our sites has a Senior Responsible Officer to oversee this work, which includes reconfiguring desks and common areas, hand sanitiser station points, and demarcation of floors to ensure social distancing. We have also made physical alterations to our buildings such as installing screens at our reception areas, and installing fire door guards to minimise unnecessary contact whilst still complying with fire regulations, and ensuring adequate signage throughout all areas, covering social distancing guidelines, handwashing and reminding staff of Covid 19 symptoms. Cleaners are on site during the day to make sure that high contact areas are kept clean, each office has a nightly deep clean, and going forward, those essential workers allowed into offices will use a booking system to ensure numbers are kept to an appropriate level to maintain social distancing requirements.

A functional office safety risk assessment has been produced along with safe working guidance for returning to offices. All documentation produced is updated according to any changes in Welsh Government or Public Health Wales guidance. If anyone does show any Covid symptoms, the SRO will shut the office or site down and it will be deep cleaned before any staff can resume working there.

I hope that this provides some assurance that we are doing all that we can to protect the wellbeing of our staff during this difficult time. As we are now largely through Response phase, we have started to undertake the Review of the Response stage. This incident has been like no other, and it is important we reflect and review what went well, and where improvements can be made. This will help inform not only the Recovery stages of our work, but also any future incidents. We may of course have to go back to a Response phase, depending on the continued spread of the virus and WG advice, so we remain focused on the emerging situation, with our Response teams ready and able to respond as necessary.

As I discussed, part of our Recovery work is to develop our longer-term approach to what we are calling 'Renewal' – in other words, how we want the organisation to work in the future. This is looking at what we want to retain from our current ways of working, how these can be embedded, and how we, as an organisation, can lead the Green Recovery with more efficient and low impact operations so that there is a positive legacy from this time of great adversity. I understand that David has written to you about the work he is leading on the Green Recovery, and we will continue to keep you informed as this progresses.

Best wishes,

Clare

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Clare Pillman', with a horizontal line underneath.

Clare Pillman
Prif Weithredwr, Cyfoeth Naturiol Cymru
Chief Executive, Natural Resources Wales

[NRW : Pulse Survey Wellbeing, Work and Covid-19 final report](#)

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig

13 Awst 2020

Annwyl Mike

Wrth imi ateb cwestiynau atodol y Pwyllgor ar ôl y sesiwn graffu ym mis Tachwedd 2019, cytunais i roi diweddariad ymhen chwe mis am hynt y gwaith o ddatblygu cynllun gorfodol ar gyfer Prynu Gwybodus, ynghyd â gwybodaeth am y gofynion deddfwriaethol angenrheidiol. Ymrwymais hefyd i roi diweddariad ichi ar ôl imi ystyried yr argymhellion a wnaed yn yr adolygiad o Reoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014.

Prynu Gwybodus

Fel y gŵyr pawb ohonom, mae'r byd yn lle gwahanol iawn i'r hyn ydoedd chwe mis yn ôl, a bu'n rhaid inni fel Llywodraeth addasu'n gyflym er mwyn mynd i'r afael â'r pandemig a'r blaenoriaethau a oedd yn dod i'r amlwg yng Nghymru. Er mwyn sicrhau bod digon o adnoddau ar gael yn y meysydd a oedd yn cael blaenoriaeth wrth inni ymateb ac ymladd COVID-19, rhoddwyd saib dros dro i'n polisïau a'n cynlluniau peilot ym maes TB. Mae hynny'n cynnwys datblygu system orfodol ar gyfer Prynu Gwybodus. Rydym yn dechrau ailgydio yn ein gwaith arferol ac mae swyddogion yn addasu, yn mabwysiadu ffordd newydd o weithio ac yn cyfathrebu gyda'n rhanddeiliaid er mwyn parhau i ddarparu'r Cynllun Dileu TB yma yng Nghymru.

Yn gynharach eleni, gwnaethom agor y cynllun Grantiau ar gyfer marchnadoedd unwaith eto, gan roi cyfle i farchnadoedd gwartheg uwchraddio'u cyfleusterau er mwyn iddynt gael dangos gwybodaeth am TB yn y man gwerthu, gan wneud hynny'n wirfoddol. Mae'n destun siom mai dim ond un farchnad o blith 25 o farchnadoedd cymwys a wnaeth gais yn ystod y cylch cyllido newydd hwnnw.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ein nod wrth ailagor y cynllun grantiau oedd rhoi cyfle arall i farchnadoedd gyflwyno cais. Mae'r marchnadoedd yn dweud wrthym nad yw gwerthwyr yn darparu gwybodaeth ac nad yw prynwyr yn gofyn am wybodaeth, felly, o'r herwydd, nid oes gwybodaeth hanfodol yn cael ei rhannu ynghylch o le y mae ffermwyr yn cael eu gwartheg ac ynglŷn â hanes y gwartheg hynny o ran TB. Yn fy marn i, yn yr hirdymor, dim ond system orfodol fydd yn gwneud yn siŵr bod y rheini sy'n gwerthu gwartheg yn datgelu yn y man gwerthu hanes y fuches o ran y clefyd. Fy mwriad, yn y tymor canolig, pan fydd adnoddau'n caniatáu hynny, fydd cyflwyno darpariaeth i'w gwneud yn orfodol i werthwyr ddarparu gwybodaeth am TB pan fydd gwartheg yn cael eu gwerthu.

Er mwyn gwneud Prynu Gwybodus yn orfodol, byddai angen newid Gorchymyn Twbercwlosis (Cymru) 2010, a byddai gofyn ymgynghori â'r diwydiant. Fodd bynnag, ar hyn o bryd, nid oes unrhyw arwydd o bryd y bydd adnoddau cyfreithiol ar gael ar gyfer y maes pwnc hwn, a hynny oherwydd y pwysau sy'n gysylltiedig â COVID-19 ac Ymadael â'r UE. Bu'n rhaid i Lywodraeth Cymru ystyried pa rai o blith y polisïau ehangach lle byddai angen newid deddfwriaeth y dylai roi blaenoriaeth iddynt yn syth, a bu'n rhaid iddi hefyd ystyried yr hyn y gellir ei gyflawni yn ystod gweddill tymor y Senedd hon. Yn anffodus, ni fydd modd newid y Gorchymyn TB yn ystod tymor y Senedd hon.

O gofio'r cyfyngiadau presennol yn sgil COVID-19, bydd angen i ffermwyr a fydd am brynu gwartheg newydd feddwl yn ofalus am hanes yr anifeiliaid, a'r buchesi o le y dônt, o ran TB.

Hoffwn annog ffermwyr i ddefnyddio gwefan ibTB (www.ibtb.com) i gael rhagor o wybodaeth am TB yn eu hardal ac am statws TB y buchesi o le y daw'r gwartheg y byddant yn eu prynu. Mae ibTB wedi cael ei wella'n ddiweddar i ddangos:

- achosion cyfredol, ac achosion wedi'u datrys, o TB yng Nghymru a Lloegr dros y 10 mlynedd diwethaf
- dolenni defnyddiol at safleoedd perthnasol eraill
- gwell adnoddau 'cymorth'
- darlun cliriach ar y map o hyd a lled unrhyw glystyrau o achosion.

Bydd fy swyddogion yn parhau i hyrwyddo manteision prynu gwybodus ymhlith ffermwyr a gweithredwyr marchnadoedd yng Nghymru. Bydd y gwaith hwnnw'n cynnwys cynnig cyngor ac arweiniad priodol i ffermwyr a gweithredwyr marchnadoedd. Mae gwaith ar droed ar hyn o bryd i sicrhau bod yr Hyb TB yn fwy perthnasol i ddefnyddwyr yng Nghymru. Rydym wedi cael adborth cadarnhaol oddi wrth y diwydiant am yr arweiniad clir a roddwyd i ffermwyr ar yr Hyb TB yn ystod y pandemig COVID-19, a'n nod yw parhau â'r momentwm hwnnw.

Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014

Fel y crybwyllwyd yn fy Natganiad Ysgrifenedig a gyhoeddwyd ar 4 Mawrth, dim ond drwy newid deddfwriaeth y bydd modd gweithredu rhai o'r argymhellion. Fodd bynnag, os yw rheoliadau newydd am fod yn effeithiol, rhaid inni hefyd fynd i'r afael â'r rhwystrau sy'n wynebu'r awdurdodau lleol wrth gymryd camau gorfodi, cyn inni gynnig diwygiadau i'r Rheoliadau Bridio cyfredol. Mae'r angen am gysondeb ar ran yr awdurdodau lleol wrth iddynt arolygu, gorfodi a defnyddio adnoddau, yn hollbwysig er mwyn diogelu lles cŵn magu a'u hepil. Nid oes cynifer o safleoedd bridio cŵn mewn rhai ardaloedd o Gymru ag sydd mewn eraill ac mae hynny'n golygu bod rhai o'r awdurdodau lleol yn ei chael yn anodd ymdopi â'r galw.

O gofio hynny, ar ôl cais llwyddiannus am gyllid, mae gwaith ar droed bellach ar brosiect peilot a fydd yn para am gyfnod o dair blynedd ac a fydd yn golygu y bydd modd meithrin arbenigedd drwy hyfforddiant arbenigol, gwell canllawiau a thrwy wella sgiliau staff penodedig yn yr awdurdodau lleol.

Mae'r argymhellion yn yr adroddiad yn cefnogi gwaharddiad ar werthu cŵn bach a chathod bach drwy drydydd parti, ac fel y gwyddoch, rydym wrthi'n ymgynghori am y mater hwn ar hyn o bryd.

Bydd y cyfuniad o reoliadau newydd ar werthu anifeiliaid anwes, cymorth ariannol penodedig er mwyn gwella'r gwaith o orfodi a gweithredu'r Rheoliadau Bridio presennol yn arwain at welliannau parhaol i'r safonau lles ar gyfer cŵn bach sy'n cael eu magu yng Nghymru.

Cofion

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Eitem 4.4

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/LG/2661/20

Mike Hedges AS/MS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

SeneddCCERA@senedd.wales

3 Medi 2020

Annwyl Mike,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 23 Gorffennaf ynglŷn â'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar y Bil Pysgodfeydd.

Diweddariad i'r Pwyllgor ar oblygiadau'r diwygiadau gan Dŷ'r Arglwyddi i Gymalau 1, 18, 27 a 48 o ran polisi a datganoli

Rydych wedi gofyn imi roi diweddariad ysgrifenedig ar oblygiadau'r diwygiadau hyn o ran polisi a datganoli. Fel y gwelwch, mae Llywodraeth y DU wedi cyflwyno diwygiadau ar gyfer cam Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin i wrthdroi'r diwygiadau a wnaed yn ystod cam Adroddiad Tŷ'r Arglwyddi i Gymalau 1, 18, 27 a 48. Ceisiodd yr Is-ysgrifennydd Gwladol, Victoria Prentis AS, fy marn ar y mater hwn, a dweud ei bod yn cefnogi ysbryd y diwygiadau, ond nad yw'r diwygiadau'n gadarn o safbwynt deddfwriaethol a chyfansoddiadol. Mae fy safbwynt i fel a ganlyn:

Cymal 1 – yr amcan cynaliadwyedd

Mae'r diwygiad hwn yn peri ansicrwydd cyfreithiol. Yn fy ymateb i'r Gweinidog Prentis, gydnabŵm y pryderon a oedd wedi cael eu lleisio, a nodi y byddai angen mireinio'r

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 36
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ddarpariaeth hon ymhellach er mwyn rhoi'r flaenoriaeth briodol i gynaliadwyedd amgylcheddol. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i sicrhau pysgodfeydd cynaliadwy. Mae hyn yn ganolog i'n dull ar gyfer rheoli pysgodfeydd, sy'n cyd-fynd â'n dyletswyddau o dan ein deddfwriaeth flaenllaw ar gyfer Cymru, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2016, i sicrhau datblygu cynaliadwy wrth inni gyflawni ein nodau llesiant, ac i reoli ein hadnoddau naturiol mewn modd cynaliadwy. Bydd y polisiau yn y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd yn adlewyrchu'r dyletswyddau hyn a'n hymrwymiad cryf i sicrhau datblygu cynaliadwy yng Nghymru.

Yn hyn o beth, rwyf wedi pwysleisio wrth y Gweinidog Prentis ein bod yn cefnogi ysbryd y diwygiad, ac rwyf wedi gofyn iddi wneud hyn yn glir yn ystod cam y Pwyllgor yn Nhŷ'r Cyffredin.

Cymal 18 – y gofyniad glanio cenedlaethol

Fel y mae wedi'i ddrafftio nid yw'r diwygiad hwn yn adlewyrchu'r setliad datganoli, ac mae amodau trwydded sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob cwch o'r DU sefydlu cysylltiad economaidd â'r DU eisoes ar waith. Rydym yn bwriadu datblygu ymhellach bolisiau Cymru mewn perthynas â'r gofyniad am gyswllt economaidd, fel rhan o'r gwaith cyfannol o ddatblygu ein polisiau pysgodfeydd ar gyfer y dyfodol – yn ddarostyngedig i broses graffu'r Senedd. Felly, nid oes angen y ddarpariaeth hon ar gyfer Gweinidogion Cymru ym Mil y DU.

Cymal 48 – monitro electronig o bell

Mae'r diwygiad hwn yn torri ar draws ein setliad datganoli, a chan ei fod yn fater datganoledig, Gweinidogion Cymru a ddylai benderfynu ar y dull priodol mewn perthynas â Chymru. Rydym yn bwriadu datblygu ymhellach bolisiau Cymru mewn perthynas â monitro electronig mewn ffordd sy'n adlewyrchu anghenion a chyd-destun fflyd Cymru. Felly, nid oes angen y ddarpariaeth hon ar gyfer Gweinidogion Cymru ym Mil y DU.

Cymal 27 – cwota newydd o ddyraniad Lloegr ar gyfer gweithredwyr newydd a chychod o dan ddeg metr

Roedd gennym bryderon uniongyrchol ynghylch sut y gellid dehongli'r ddarpariaeth hon, oherwydd ei bod yn bosibl y byddai'n effeithio ar "gronfa" cwota'r DU. Er ein bod yn nodi nad dyma'r bwriad, gallai effeithio ar ein cymhwysedd datganoledig. Felly, dim ond ar ôl i gyfleoedd pysgota gael eu dyrannu i bob gweinyddiaeth y dylai unrhyw glustnodi gael ei gynnal.

Gobeithiaf fod yr esboniad hwn a'r diwygiadau a gyflwynwyd ar gyfer cam Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin yn rhoi'r eglurder rydych yn ei geisio.

Diwygiadau i Atodlen 10

Rydych wedi gofyn dau gwestiwn am y diwygiadau yn Atodlen 10 i ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, a newid cyfeiriadau at weinyddiaethau pysgodfeydd i'r Ysgrifennydd Gwladol. Rydych yn gofyn:

A allwch egluro'r sail resymegol ar gyfer hyn, yn benodol pam mae'r swyddogaethau perthnasol yn cael eu rhoi i'r Ysgrifennydd Gwladol yn hytrach na'r gweinyddiaethau pysgodfeydd o fewn darpariaethau sy'n ymwneud â gweithredu neu arsylwi ar rwymedigaethau rhyngwladol, mater sydd wedi'i ddatganoli?

Gweithiodd fy swyddogion yn agos gyda swyddogion Llywodraeth y DU, yn dilyn dadansoddiadau cyfreithiol o bob cyfeiriad yng nghyfraith yr UE a ddargedwir, i benderfynu pwy sy'n gyfrifol am y rolau, yn unol â'r setliad datganoli. Roedd y swyddogion yn glir iawn ynghylch manylion y setliad datganoli mewn perthynas â rhwymedigaethau rhyngwladol a'n rôl wrth eu gweithredu. Fy marn i yw bod y rhain wedi cael eu cymhwyso yn gywir mewn perthynas â'r setliad datganoli. Rwyf wedi rhoi tabl yn Atodiad 1 i egluro'r sail resymegol ar gyfer y diwygiadau a wnaed drwy Atodlen 10 i'r Bil.

Yn eich llythyr rydych yn cyfeirio at gyfleoedd pysgota a therfynau ar fiomas stoc silio, ac yn gofyn:

A allwch gadarnhau a fyddai hyn yn galluogi rhoi cyfleoedd pysgota lle mae'r stoc o dan y terfyn perthnasol?

Mae'r diwygiadau hyn yn rhoi rhywfaint o hyblygrwydd i'r Cynlluniau Aml-flwyddyn presennol, gan gynnwys gwneud gweithredu'r darpariaethau allweddol ynddynt yn ddarostyngedig i amrywiad pan nodir "newid perthnasol mewn amgylchiadau" (mae hyn yn gyson â'r dull yn y Bil ar gyfer y Cyd-ddatganiad Pysgodfeydd a Chynlluniau Rheoli Pysgodfeydd). Er enghraifft, pe bai stoc o dan y terfyn perthnasol ond yn rhan o bysgodfa rhywogaethau cymysg, ni fyddai'n briodol gwrthod cyfle pysgota lle y byddai hyn i bob pwrpas yn cau'r holl bysgodfa neu, pe caniateid i'r ddarpariaeth barhau, yn arwain at farwolaethau ymhlith y stoc berthnasol beth bynnag. Mewn amgylchiadau o'r fath byddai'n briodol gosod cyfle sgil-ddalfa isafswm i osgoi tagu'r pysgodfeydd â stoc gysylltiedig.

Gobeithiaf fod y wybodaeth hon yn rhoi'r eglurder ychwanegol sydd ei angen arnoch ar gyfer eich ymateb i'r adroddiad ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol. Hoffwn nodi mai'r dyddiad cau ar gyfer hwn yw 24 Medi.

Yr amserlen ar gyfer y Bil a'r camau nesaf

Roeddwn am gloi drwy roi diweddariad ar yr amserlen ar gyfer y Bil. Cynhaliwyd Ail Ddarlleniad yn Nhŷ'r Cyffredin ar 1 Medi a disgwylir i gam y Pwyllgor gael ei gynnal rhwng 8 a 17 Medi. Mae nifer o ddiwygiadau gan y llywodraeth wedi cael eu cyflwyno ar gyfer cam y Pwyllgor, a hoffwn dynnu eich sylw at y rheini. Mae fy swyddogion wedi bod yn gweithio gyda Llywodraeth y DU i gytuno ar y diwygiadau sy'n ymwneud â Chymru, a hoffwn roi cadarnhad cynnar fy mod i'n eu cefnogi.

Mae'r ddadl ar y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol wedi'i threfnu ar gyfer 29 Medi, cyn cam Adroddiad Tŷ'r Cyffredin, yn unol â'n dull arferol o geisio sicrhau bod gan Senedd y DU amser i ystyried penderfyniad y Senedd ynghylch cydsyniad cyn i Fil gael ei basio. Bydd Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol yn cael ei osod cyn gynted ag y bo modd.

Yn ogystal, hoffwn ddefnyddio'r cyfle hwn i drafod ymhellach rai o'r argymhellion yn eich adroddiad ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol.

Adroddiad ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol

Argymhelliad 6

Yn fy ymateb i'ch adroddiad ar y Memorandwm, gynigiais ysgrifennu atoch i amlinellu'r atebion a gafodd eu hystyried, a rôl Erthygl 33, yn dilyn eich argymhelliad ar y mater hwn.

Rydym wedi ystyried ymhellach a allai geiriad Erthygl 33 o Reoliadau'r Polisi Pysgodfeydd Cyffredin, fel y'i diwygiwyd gan yr Offerynnau Statudol sy'n gysylltiedig â gadael yr UE a'r Bil Pysgodfeydd, leihau'r pryderon mewn perthynas â chynnwys toll ar gynnyrch cynaliadwy mwyaf.

Mae Erthygl 33 yn dweud (*Nid yw'r rhan hon o'r ddogfen ar gael yn Gymraeg gan mai dyfyniad o ddeddfwriaeth nad yw wedi ei gwneud yn Gymraeg ydyw*) 1) "Where stocks of common interest are also exploited by third countries, [...] the Secretary of State must make every effort to reach common arrangements for fishing of such stocks with a view to making the sustainable management possible" a 2) "endeavour

to establish bilateral or multilateral agreements with third countries for the joint management of stocks”

Mae hyn, wrth gwrs, yn rhoi sicrwydd y bydd negodiadau Llywodraeth y DU yn seiliedig ar yr egwyddorion hyn, a'i bod wedi'i rhwymo i ymddwyn mewn modd cyfrifol wrth drafod stociau pysgod â Gwledydd Arfordirol. Fodd bynnag, nid yw'r geiriad yn gwarantu unrhyw ganlyniadau, ac yn wir, mae'n debyg na ellid ei ddefnyddio i wneud hynny (o ystyried y partïon amryfal sy'n rhan o'r negodiadau hynny).

I gydnabod y pryderon a leisiwyd ynghylch cynnyrch cynaliadwy mwyaf, ac i roi rhagor o sicrwydd ynghylch dull y DU gyfan ar gyfer rheoli ein pysgodfeydd domestig mewn modd cynaliadwy, wrth gydnabod ansicrwydd y negodiadau rhyngwladol am bysgodfeydd, mae Llywodraeth y DU wedi cyflwyno dull y cynllun rheoli pysgodfeydd sy'n cynnwys lefelau uwch o ymgysylltu â rhanddeiliaid. Mae hyn yn ychwanegol at yr ymrwymiad cynnyrch cynaliadwy mwyaf a wnaed yn yr amcanion pysgodfeydd eu hunain. Rwy'n disgwyl i'r Cyddatganiad Pysgodfeydd a'r Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd bennu targedau pan fydd hynny'n briodol.

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda'r diwydiant pysgota ac ymchwilwyr gwyddonol, yn ogystal â phartïon eraill sydd â diddordeb, gan gynnwys DEFRA a'r gweinyddiaethau pysgodfeydd eraill, i sicrhau bod y ffordd mae ein pysgodfeydd yn cael eu rheoli'n seiliedig ar y dystiolaeth orau sydd ar gael ac yn sicrhau bod moroedd Cymru yn cael eu defnyddio mewn modd cynaliadwy. Mae'r dull hwn, sy'n seiliedig ar dystiolaeth, yn cael ei adlewyrchu yn amcan tystiolaeth wyddonol Bil Pysgodfeydd y DU, Bil rydym yn ei gefnogi'n llawn.

Y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a chymal 24 (pennu cyfleoedd pysgota)

Dywedais hefyd y byddwn yn rhoi diweddariadau rheolaidd i'r Pwyllgor ar y cynnydd sy'n cael ei wneud i gwblhau'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar gyfer y Fframwaith Pysgodfeydd, ac yn benodol y cynnydd mewn perthynas â chymal 24 (cymal 23 yn flaenorol). Mae fy swyddogion yn cymryd rhan yn rheolaidd mewn gweithgor sydd wrthi'n drafftio'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth (gan gynnwys y Mekanwaith Datrys Anghydfod ac ystyried y Concordat). .

Yn lle'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth, sy'n dal i gael ei ddatblygu ac na fydd felly yn barod cyn diwedd taith y Bil, rwyf wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i ofyn am gytundeb ar y materion allweddol y mae angen sicrwydd yn eu cylch er mwyn argymhell bod y Senedd yn

rhoi cydsyniad i'r Bil. Byddaf yn rhannu canlyniad y cais hwn â'r Pwyllgor cyn gynted ag y bo modd.

Rwyf wedi ysgrifennu mewn modd tebyg at Mike Antoniw AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Cofion

A handwritten signature in cursive script that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a light grey or blue ink.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Atodiad 1 Rhesymeg y diwygiadau a wnaed trwy Atodlen 10 y Bil

Cyfraith yr UE a ddargedwir (yn Atodlen 10)	Rhesymeg dros newid o “gweinyddu pysgodfeydd” i “Ysgrifennydd Gwladol”
Rheoliad y Polisi Pysgodfeydd Cyffredin (Rheoliad (EU) rhif 1380/2013)	
Erthygl 28, 29 a 33	<p>Mae Erthygl 28 yn nodi mai amcan polisi pysgodfeydd allanol y Deyrnas Unedig yw sicrhau bod adnoddau biolegol y môr ac amgylchedd y môr yn cael eu defnyddio, eu rheoli a'u gwarchod yn gynaliadwy trwy sicrhau bod cysylltiadau allanol y Deyrnas Unedig yn cael eu cynnal yn unol â'i hymrwymiaadau rhyngwladol ac amcanion ei pholisiau.</p> <p>Mae Erthygl 29 yn darparu y dylai'r Ysgrifennydd Gwladol gefnogi a chyfrannu mewn ffordd weithredol at weithgareddau sefydliadau rhyngwladol sy'n ymdrin â physgodfeydd gan gynnwys sefydliadau rheoli pysgodfeydd rhanbarthol.</p> <p>Mae Erthygl 33 yn darparu bod yn rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgysylltu â thrydydd gwledydd gyda golwg ar sicrhau bod stociau sydd o ddi-ddordeb cyffredin i'r DU a'r trydydd gwledydd yn cael eu rheoli'n gynaliadwy.</p> <p>O dan baragraff 10 (1) a (2) o Ran 1 o Atodlen 7A Deddf Llywodraeth Cymru 2006, mae cysylltiadau rhyngwladol yn fater wedi'i gadw yn ôl. Mae cysylltiadau rhyngwladol yn cynnwys cysylltiadau â gwledydd y tu allan i'r DU, â'r UE a'i sefydliadau ac â chyrrff rhyngwladol eraill.</p> <p>Er bod paragraff 10(3) yn cadarnhau nad yw cadw at ymrwymiaadau rhyngwladol yn rhan o'r mater a gedwir yn ôl a'i fod felly yn fater datganoledig, nid ydym o'r farn bod yr Erthyglau uchod yn gofyn am gadw at ymrwymiaadau rhyngwladol.</p> <p>Bydd Rheoliad y Polisi Pysgodfeydd Cyffredin, trwy Ddeddf Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd 2018, yn dod yn rhan o lyfr statud y DU fel cyfraith wedi'i dargadw yr UE. Cafodd ei ddiwygio gan Reoliadau Polisi Pysgodfeydd Cyffredin (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (OS 2019/739). Gwnaeth Rheoliad 3 y Rheoliadau hynny sefydlu gweinyddiaethau pysgodfeydd y DU a phennu'u cylchoedd gwaith, hynny i ddelio ag unrhyw ddeddfwriaeth UE perthnasol a gaiff ei dargadw sy'n ymwneud â'r polisi pysgodfeydd cyffredin. Gwnaeth Rheoliad 3 ddiwygio hefyd erthyglau 28, 29 a 33 i drosglwyddo swyddogaethau o dan yr erthyglau hyn o sefydliadau'r UE i'r gweinyddiaethau pysgodfeydd.</p> <p>O ran Cymru, Gweinidogion Cymru yw'r weinyddiaeth pysgodfeydd gan y byddai'r rhwymedigaeth neu'r pŵer o dan sylw o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd os bydd wedi'i gynnwys/chynnwys mewn Deddf gan y Senedd neu os y gallai Gweinidogion Cymru fod wedi'i (g)osod neu ei r(h)oi trwy arfer un o'u swyddogaethau yn union cyn y diwrnod ymadael. Os nad yw'r pŵer neu'r rhwymedigaeth yn perthyn i'r naill categori na'r llall, yr Ysgrifennydd Gwladol yw'r weinyddiaeth sy'n gyfrifol am bysgodfeydd ac felly'n delio â'r mater hwnnw mewn perthynas â Chymru.</p> <p>Mae'r diwygiadau sydd eisoes wedi'u gwneud gan Reoliadau 2019 i'r Erthyglau hyn yn golygu bod y swyddogaethau o dan yr erthyglau hynny i bob pwrpas eisoes wedi'u trosglwyddo i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Chymru, yn unol â'r setliad datganoli. Barn swyddogion felly yw nad yw'r diwygiadau a wnaed trwy Atodlen 10 yn newid y sefyllfa hon, dim ond yn ei chrisialu.</p>
Rheoliad (UE) 2018/973 – Cynllun Aml-flynyddol Môr y Gogledd	

Erthygl 4, 6 & 13	<p>Mae Erthygl 4 yn ymdrin â thargedau marwolaethau pysgod trwy bysgota, ac fel y'i diwygiwyd, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn i ICES, neu gorff gwyddonol annibynnol tebyg arall sy'n cael ei gydnabod ar lefel ryngwladol, am ddata.</p> <p>Mae Erthygl 6 yn ymwneud â gofyn i ICES neu gorff gwyddonol annibynnol tebyg arall sy'n cael ei gydnabod ar lefel ryngwladol, am gyfeirnodau cadwraeth.</p> <p>Mae Erthygl 13 yn gofyn i'r Ysgrifennydd Gwladol gysylltu â thrydydd gwledydd i sicrhau bod stociau sydd o ddiddordeb i'r DU a'r drydedd wlad yn cael eu rheoli mewn ffordd gynaliadwy sy'n gyson â'r Rheoliad Sylfaenol.</p> <p>O dan baragraff 10 (1) a (2) o Ran 1 Atodlen 7A o Ddeddf Llywodraeth Cymru, mae cysylltiadau rhyngwladol yn fater wedi'i gadw yn ôl. Mae cysylltiadau rhyngwladol yn cynnwys cysylltiadau â gwledydd y tu allan i'r DU, â'r UE a'i sefydliadau ac â chyrff rhyngwladol eraill.</p> <p>Er bod paragraff 10(3) yn cadarnhau nad yw cadw at ymrwymïadau rhyngwladol yn rhan o'r mater a gedwir yn ôl a'i fod felly yn fater datganoledig, nid ydym o'r farn bod yr Erthyglau uchod yn gofyn am gadw at ymrwymïadau rhyngwladol.</p> <p>Cafodd Erthyglau 4, 6 ac 13 y Rheoliad hwn eu diwygio gan Reoliad 25 o Reoliadau Polisi Pysgodfeydd Cyffredin a Dyframaethu (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (OS 2019/753) i drosglwyddo swyddogaethau o dan yr erthyglau hyn o sefydliadau'r UE i'r gweinyddiaethau pysgodfeydd.</p> <p>O ran Cymru, Gweinidogion Cymru yw'r weinyddiaeth pysgodfeydd gan y byddai'r rhwymedigaeth neu'r pŵer o dan sylw o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd os bydd wedi'i gynnwys/chynnwys mewn Deddf gan y Senedd neu os y gallai Gweinidogion Cymru fod wedi'i (g)osod neu ei r(h)oi trwy arfer un o'u swyddogaethau yn union cyn y diwrnod ymadael. Os nad yw'r pŵer neu'r rhwymedigaeth yn perthyn i'r naill categori na'r llall, yr Ysgrifennydd Gwladol yw'r weinyddiaeth sy'n gyfrifol am bysgodfeydd ac felly'n delio â'r mater hwnnw mewn perthynas â Chymru.</p> <p>Mae'r diwygiadau sydd eisoes wedi'u gwneud gan Reoliadau 2019 i'r Erthyglau hyn yn golygu bod y swyddogaethau o dan yr erthyglau hynny i bob pwrpas eisoes wedi'u trosglwyddo i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Chymru, yn unol â'r setliad datganoli. Barn swyddogion felly yw nad yw'r diwygiadau a wnaed trwy Atodlen 10 yn newid y sefyllfa hon, dim ond yn ei chrisialu.</p>
-------------------	---

Rheoliad (UE) 2019/472 Cynllun Aml-flynyddol Dyfroedd y Gorllewin

Erthygl 4, 7 & 15	<p>Mae Erthygl 4 yn ymdrin â thargedau marwolaethau pysgod trwy bysgota, ac fel y'i diwygiwyd, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn i ICES, neu gorff gwyddonol annibynnol tebyg arall sy'n cael ei gydnabod ar lefel ryngwladol, am ddata.</p> <p>Mae Erthygl 7 yn ymwneud â gofyn i ICES neu gorff gwyddonol annibynnol tebyg arall sy'n cael ei gydnabod ar lefel ryngwladol, am gyfeirnodau cadwraeth.</p> <p>Mae Erthygl 15 yn ymwneud â defnyddio stociau sydd o ddiddordeb cyffredin gan drydydd gwledydd. Mae'n darparu y dylai'r Ysgrifennydd Gwladol gysylltu â'r trydydd gwledydd hynny i sicrhau bod y stociau hynny'n cael eu rheoli mewn ffordd gynaliadwy sy'n gyson â'r Rheoliad Sylfaenol.</p>
-------------------	--

O dan baragraff 10 (1) a (2) o Ran 1 o Atodlen 7A Deddf Llywodraeth Cymru 2006, mae cysylltiadau rhyngwladol yn fater wedi'i gadw yn ôl. Mae cysylltiadau rhyngwladol yn cynnwys cysylltiadau â gwledydd y tu allan i'r DU, â'r UE a'i sefydliadau ac â chyrrff rhyngwladol eraill.

Er bod paragraff 10(3) yn cadarnhau nad yw cadw at ymrwymïadau rhyngwladol yn rhan o'r mater a gedwir yn ôl a'i fod felly yn fater datganoledig, nid ydym o'r farn bod yr Erthyglau uchod yn gofyn am gadw at ymrwymïadau rhyngwladol.

Bydd Rheoliad (UE) 2019/472, trwy Ddeddf Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd 2018, yn dod yn rhan o lyfr statud y DU fel cyfraith wedi'i dargadw yr UE. Cafodd ei ddiwygio gan Reoliadau Polisi Pysgodfeydd Cyffredin ac Anifeiliaid (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (OS 2019/1312). Gwnaeth Rheoliad 6 ddiwygio erthyglau 4, 7 a 15 i drosglwyddo swyddogaethau o dan yr erthyglau hyn o sefydliadau'r UE i'r gweinyddiaethau pysgodfeydd.

O ran Cymru, Gweinidogion Cymru yw'r weinyddiaeth pysgodfeydd gan y byddai'r rhwymedigaeth neu'r pŵer o dan sylw o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd os bydd wedi'i gynnwys/chynnwys mewn Deddf gan y Senedd neu os y gallai Gweinidogion Cymru fod wedi'i (g)osod neu ei r(h)oi trwy arfer un o'u swyddogaethau yn union cyn y diwrnod ymadael. Os nad yw'r pŵer neu'r rhwymedigaeth yn perthyn i'r naill gategori na'r llall, yr Ysgrifennydd Gwladol yw'r weinyddiaeth sy'n gyfrifol am bysgodfeydd ac felly'n delio â'r mater hwnnw mewn perthynas â Chymru.

Mae'r diwygiadau sydd eisoes wedi'u gwneud gan Reoliadau 2019 i'r Erthyglau hyn yn golygu bod y swyddogaethau o dan yr erthyglau hynny i bob pwrpas eisoes wedi'u trosglwyddo i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Chymru, yn unol â'r setliad datganoli. Barn swyddogion felly yw nad yw'r diwygiadau a wnaed trwy Atodlen 10 yn newid y sefyllfa hon, dim ond yn ei chrisialu.

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mike Hedges AS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd,
Amgylchedd a Materion Gwledig

16 Gorffennaf 2020

Annwyl Mike

Adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amgylchedd y DU

Diolch am eich llythyr dyddiedig 2 Gorffennaf, ac am ystyriaeth y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig o'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amgylchedd y DU, a'i argymhellion.

Gweler ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion yr adroddiad yn Atodiad A.

Hoffwn achub ar y cyfle hwn i roi diweddariad i'r Pwyllgor ar y sefyllfa bresennol o ran ystyriaeth o'r Bil gan Senedd y DU a Senedd Cymru. Roedd y Bil yn cael ei ystyried gan bwyllgor bil cyhoeddus yn Nhŷ'r Cyffredin, ond cafodd eisteddiadau'r Pwyllgor eu gohirio ar 18 Mawrth nes clywir yn wahanol. Disgwylir bellach i'r Pwyllgor gyflwyno ei adroddiad erbyn dydd Mawrth 29 Medi. Ni chafwyd unrhyw ddiweddariad o ran pryd y bydd y broses graffu seneddol yn ailgychwyn mewn perthynas â'r Bil.

O ystyried yr ansicrwydd ynghylch amserlen Biliau'r DU, nid oes dadl ar y cynnig cydsyniad deddfwriaethol wedi'i threfnu ar gyfer y Senedd ar hyn o bryd. Rwy'n disgwyl iddi bellach gael ei chynnal ar ôl toriad yr haf.

Yr eiddoch yn Gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 45
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad A

Ymatebion Llywodraeth Cymru i Argymhellion y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amgylchedd y DU.

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru
Argymhelliad 1. Argymhellwn fod y Senedd yn cydsynio i ddarpariaethau Bil Amgylchedd y DU, os bydd yn fodlon ar ymateb y Gweinidog i bob un o'r argymhellion yn yr adroddiad hwn.	Derbyn Croesewir eich argymhelliad y dylai Senedd Cymru roi ei chydsyniad. O'r 15 o argymhellion a wnaed gennych, bu modd i mi dderbyn 14. Mae un wedi'i dderbyn mewn egwyddor ac rwyf wedi nodi fy rhesymau dros hyn mor glir â phosibl. Goblygiadau Ariannol – Dim.
Argymhelliad 2. Rhaid i Lywodraeth Cymru ymrwymo i ymgynghori ar gynigion a/neu reoliadau drafft cyn gwneud rheoliadau gan ddefnyddio'r pwerau a ddarperir yn y Bil.	Derbyn Yn unol â'r Cod Asesiad Effaith Rheoleiddiol (Adran 76 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006), bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori'n gywir ac yn briodol â'r rhai y mae'n debygol y bydd y ddeddfwriaeth yn effeithio arnynt, a'r rhai y bydd ganddynt fuddiant yn ei heffaith gyffredinol, cyn gwneud rheoliadau gan ddefnyddio'r pwerau a ddarperir yn y Bil. Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn.
Argymhelliad 3. Dylai Llywodraeth Cymru ymrwymo i sicrhau bod sefydliadau trydydd parti, gan gynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru, yn cael adnoddau priodol i gyflawni dyletswyddau neu gyfrifoldebau ychwanegol sy'n deillio o ddarpariaethau'r Bil hwn.	Derbyn Mae'r pwerau tracio gwastraff yn cynnwys darpariaeth i Gyfoeth Naturiol Cymru greu cynllun codi tâl fel ffordd o adennill costau yr aethpwyd iddynt wrth gyflawni eu swyddogaethau newydd mewn perthynas â'r maes hwn. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wrthi'n gweithio gyda Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a swyddogion gweinyddiaethau datganoledig eraill i fynd â'r prosiect tracio gwastraff hwn rhagddo ac mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid i Gyfoeth Naturiol Cymru i gefnogi ei gyfraniad. Mae Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr a'r Cynllun Dychwelyd Ernes yn cael eu dylunio ar sail yr egwyddor bod y llygrwr yn talu. Felly, bydd yn ofynnol i gynhyrchwyr rhwymedig y mae'r cynlluniau'n ymdrin â nhw dalu ffi. Bydd angen i hyn gwmpasu ystod o elfennau gan gynnwys costau unrhyw gydymffurfiaeth a gwaith monitro angenrheidiol. Mae swyddogion Cyfoeth Naturiol Cymru yn ymwneud yn llawn â'r gwaith o ddatblygu'r ddau gynllun ac yn datblygu modelau costio i sicrhau bod y costau a gaiff eu hadennill gan gynhyrchwyr yn adlewyrchu'r costau y

	<p>byddant yn mynd iddynt mewn unrhyw weithgarwch rheoleiddio.</p> <p>Mewn perthynas â Chyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar gyfer deunyddiau pecynnu, mae'r polisi'n pennu bod cynhyrchwyr yn talu'r costau net llawn ar gyfer casglu, trin a phrosesu deunyddiau pecynnu a ddefnyddiwyd. Lle bo Awdurdodau Lleol yn gyfrifol am hyn, mae'r cynllun yn cael ei ddylunio i sicrhau y bydd yn talu costau'r gwasanaethau casglu gwastraff perthnasol.</p> <p>Mae darpariaethau'r Cynllun Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff yn effeithio ar gwmnïau dŵr a Chyfoeth Naturiol Cymru. Caiff unrhyw gyfrifoldebau ychwanegol a roddir ar Gyfoeth Naturiol Cymru a'u goblygiadau o ran adnoddau eu hasesu'n ofalus yn erbyn ei gylch gwaith a'r rhwymedigaethau statudol, ac ymgynghorir â Chyfoeth Naturiol Cymru drwy gydol y broses. Mae'r Gweinidog wedi ymrwymo cyn hyn i ymgynghori ar unrhyw ofynion y cynigir eu rhoi ar Gyfoeth Naturiol Cymru a'r cwmnïau dŵr.</p> <p>Byddai'r pwerau mewn perthynas â draenio tir yn darparu pŵer gwneud rheoliadau er mwyn i Weinidogion Cymru ddarparu ar gyfer pennu gwerth tir arall (nad yw'n amaethyddol) mewn ardal ddraenio fewnol yng Nghymru. O dan y ddeddfwriaeth bresennol, mae'r Byrddau Draenio Mewnol yn cyfrifo gwerth cyfraddau draenio ar gyfer tir nad yw'n amaethyddol gan ddefnyddio methodoleg sy'n seiliedig ar restrau prisio hen ac anghyflawn.</p> <p>Bydd cydsynio i ddarpariaeth yn y Bil mewn perthynas â Chymru yn caniatáu i Gyfoeth Naturiol Cymru gyfrifo gwerth tir nad yw'n amaethyddol yng Nghymru gan ddefnyddio methodoleg amgen, gan y bydd yn gallu defnyddio data amgen ar gyfer y cyfrifiadau hyn. Byddai Cyfoeth Naturiol Cymru hefyd yn defnyddio methodoleg amgen ar gyfer cyfrifo gwerth tir ac adeiladau amaethyddol er mwyn osgoi'r posibilrwydd o gamystumio'r cyfrifiad dosrannu.</p> <p>Caiff gwaith Byrddau Draenio Mewnol ei hunan-ariannu, gan fod y praeseptau yn helpu i dalu am y gwaith rheoli a'r adnoddau cysylltiedig. Bydd y newidiadau arfaethedig yn y Bill yn ei gwneud yn symlach ac yn decach drwy gywiro'r mesurau/cyfrifiadau cynharach nad oeddent yn ymdrin â thir nad yw'n amaethyddol.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 4. Mae'n rhaid i'r Gweinidog roi diweddariad i'r Senedd cyn y ddadl ar y</p>	<p>Derbyn</p> <p>Mae trafodaethau â Defra yn parhau a byddaf yn rhoi diweddariad i'r Senedd ar y cynnydd a wnaed ar ôl toriad yr haf.</p>

<p>Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, ar y cynnydd a wnaed wrth sicrhau diwygiad i Gymal 24 i ddarparu ar gyfer cydweithio rhwng yr OEP ac unrhyw gorff llywodraethu cyfatebol yng Nghymru. Os na ellir sicrhau diwygiad i Gymal 24, mae'n rhaid i'r Gweinidog nodi pa fesurau a gaiff eu cyflwyno i sicrhau cydweithio rhwng cyrff yng Nghymru a Lloegr/y DU.</p>	<p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 5. Dylai'r Gweinidog bennu amserlen ar gyfer sefydlu mesurau llywodraethu amgylcheddol interim ar ôl i'r cyfnod pontio ddod i ben ac ar ôl i'r DU ymadael â'r UE.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Y bwriad yw y bydd y mesurau interim ar waith erbyn diwedd y Cyfnod Gweithredu. Fy mlaenoriaeth yw sicrhau bod proses gŵynion ar waith, a fydd yn darparu tudalen we benodol ar gyfer llywodraethu amgylcheddol a ffurflen gwyno. Caiff unrhyw gŵynion a gyflwynir eu cydnabod, eu cofnodi a'u cynnwys mewn adroddiad blynyddol.</p> <p>Mae'n fwriad gennyf hefyd roi proses ar waith i'w gwneud yn bosibl i bob cwyn gael ei hasesu'n annibynnol a, lle yr ystyrir ei bod yn fater brys neu ddifrifol, ei huwchgfyfeirio. Unwaith eto, ein nod yw rhoi hyn ar waith erbyn diwedd y Cyfnod Gweithredu, ond bydd hyn eto yn ddarostyngedig i godi'r cyfyngiadau presennol ar benodiadau cyhoeddus o ganlyniad i COVID-19.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 6. Dylai'r Gweinidog gyhoeddi adroddiad y grŵp rhanddeiliaid a orchmynnwyd ganddi i ystyried trefniadau llywodraethu amgylcheddol yn y dyfodol yng Nghymru. Dylai'r Gweinidog gyhoeddi ymateb Llywodraeth Cymru i argymhellion y grŵp.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Dylai adroddiad y rhanddeiliaid gael ei gyhoeddi ynghyd â dadansoddiad opsiynau pellach wedi'i gostio pan fydd y gwaith hwn wedi'i gwblhau yn yr hydref.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 7.</p>	<p>Derbyn</p>

<p>Dylai'r Gweinidog ymrwymo i sicrhau bod Cynllun Dychwelyd Ernes Llywodraeth Cymru yn gymwys i'r amrywiaeth ehangaf o gynwysyddion fel na roddir unrhyw gyfyngiadau ar faint na math y cynwysyddion sy'n gymwys ar gyfer y cynllun.</p>	<p>Rydym yn gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth y DU a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i ddatblygu cynigion fel sail i ymgynghoriad pellach i lywio dyluniad terfynol y cynllun. Disgwylir i'r prosiect hwn gael ei gyhoeddi yn ystod haf 2021. Bwriedir i'r ymgynghoriad nodi meintiau cynwysyddion a'r mathau o ddeunyddiau y bydd y Cynllun Dychwelyd Ernes yn eu cwmpasu. Rwy'n cytuno ag argymhelliad y Pwyllgor y dylai hyn gwmpasu amrywiaeth eang o ddeunyddiau a meintiau poteli.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 8. Dylai'r Gweinidog roi mwy o wybodaeth i'r Pwyllgor ar y gwaith sy'n cael ei wneud i asesu'r sail dystiolaeth ar gyfer treth neu ffi a godir ar blastigau untro.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Cyn COVID-19, roedd cefnogaeth gynyddol gan y cyhoedd i lywodraethau weithredu yn erbyn eitemau plastigau untro, lleihau deunydd pecynnu a hyrwyddo cynhyrchion amldro. Er bod hyn yn debygol o fod yn wir o hyd, mae rhywfaint o dystiolaeth anecdotaidd sy'n awgrymu bod pandemig COVID-19 wedi creu pryderon am ddiogelwch defnyddio cynhyrchion amldro, yn arbennig cwpanau amldro, ac mae rhai manwerthwyr ar y stryd fawr yn rhoi gwaharddiad dros dro ar ddefnyddio cwpanau amldro.</p> <p>Rydym yn cydnabod nad busnesau yn unig a fydd yn cael eu herio – gallem weld newidiadau yn ymddygiad prynwyr wrth i gyfraddau cyflogaeth ostwng ac incwm aelwydydd leihau o ganlyniad i'r effaith sylweddol y mae COVID-19 wedi'i chael ar yr economi. Efallai y bydd peth amser cyn y bydd defnyddwyr mewn sefyllfa i wneud penderfyniadau prynu premiwm neu ddewisiadau mwy cynaliadwy.</p> <p>Bydd angen ymateb cytbwys i'r gwrthdaro rhwng pryderon cyhoeddus am hylendid yn y byrdymor a'r nod tymor hwy o fynd i'r afael â'r llygredd a greir gan blastigau untro diangen. Yn y pen draw, ein nod fydd canolbwyntio ar hybu ein huchelgeisiau hirdymor o ddiogelu'r amgylchedd, yn unol â'n hamcanion ar gyfer Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol.</p> <p>Mae'r gwaith i asesu'r dystiolaeth sydd ar gael ynghylch codi treth neu ffi bosibl ar gwpanau untro yn parhau, a bydd yn ystyried ein hegwyddorion o ran polisi treth, yn ogystal ag effeithiau tymor hwy posibl COVID-19 ar ymddygiadau defnyddwyr a'r diwydiannau dan sylw.</p> <p>Byddai angen mynd ati'n ofalus i gydgyssylltu unrhyw fesur treth neu ffi a godir ar gwpanau untro â mentrau ehangach er mwyn sicrhau bod y newidiadau ymddygiadol bwriadedig yn cael eu hannog heb fod hynny'n rhoi baich gormodol ar fusnesau. Mae hyn yn cynnwys Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr, y Cynllun Dychwelyd Ernes, gwaharddiadau ar eitemau plastig untro penodol sydd ar y gweill (a fydd yn cynnwys cwpanau polystyren</p>

	<p>ymledol ac allwthiol), yn ogystal â chynigion Llywodraeth y DU ar gyfer treth pecynnu plastig. Disgwylir ymgynghoriadau pellach ar y meysydd hyn yn fuan. Bydd yn bwysig ystyried y dystiolaeth a gasglwyd fel rhan o'r ymarferion hyn.</p> <p>Daeth ymgynghoriad Llywodraeth Cymru, <i>Mwy nag Ailgylchu</i> i ben ym mis Ebrill. Roedd yn ceisio barn ar gynigion i godi treth neu ffi ar gwpanau plastig a chynwysyddion bwyd untro yng Nghymru. Mynegwyd llawer o ddi-ddordeb yn y ffordd orau o ddefnyddio ein pwerau cyllidol. Mae'r ymatebion i'r ymgynghoriad hwn wrthi'n cael eu hadolygu a chaiff crynodeb o'r ymgynghoriad ei gyhoeddi yn ddiweddarach yr haf hwn.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 9. Dylai'r Gweinidog nodi amserlen glir ar gyfer cyflwyno Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr a chynlluniau a mesurau dychwelyd ernes mewn perthynas â phlastigau untro.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Mewn perthynas â'r Cynllun Dychwelyd ernes a Chyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr ar gyfer pecynnu, mae'r gwaith o weithredu'r ddau gynllun yn dibynnu ar Senedd y DU yn pasio'r cymalau perthnasol ym Mil Amgylchedd y DU. Ar hyn o bryd, disgwylir i'r Bil gael Cydsyniad Brenhinol erbyn mis Tachwedd 2020, yn ddarostyngedig i'r oedi presennol o ganlyniad i COVID-19.</p> <p>Yn y cyfamser, rydym yn gweithio i ddatblygu cynigion manwl i'w cynnwys mewn ymgynghoriad pellach er mwyn nodi'r opsiwn/opsiynau a ffeirir ar gyfer y ddau gynllun. Disgwylir i'r prosiect hwn gael ei gyhoeddi yn ystod haf 2021.</p> <p>Er mwyn paratoi ar gyfer ymgynghoriad, rydym wrthi'n adolygu'r amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu'r ddau gynllun. Mae hyn yn dibynnu ar ffactorau fel pasio'r is-ddeddfwriaeth sy'n sefydlu gweinyddwyr y cynlluniau gofynnol, y seilwaith casglu a datblygu'r systemau TGCh cefnogol. Rydym yn bwriadu cynnwys amserlen weithredu arfaethedig amlinellol yn yr ymgynghoriad.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 10. Dylai'r Gweinidog nodi'n glir sut y defnyddir darpariaethau'r Bil i weithredu'r cynigion yn ymgynghoriad "Mwy nag Ailgylchu" Llywodraeth Cymru.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Daeth ymgynghoriad Mwy nag Ailgylchu i ben ar 24 Ebrill. Roedd yr ymgynghoriad a 40 o ddigwyddiadau ymgysylltu ledled y wlad wedi ymgysylltu â rhyw 1,000 o ddinasyddion a rhanddeiliaid. Roedd gan yr ymgynghoriad nod syml a chdir, sef symud Cymru tuag at economi fwy cylchol lle rydym ond yn defnyddio ein cyfran deg o adnoddau, yn defnyddio adnoddau am gyhyd â phosibl ac yn osgoi gwastraff. Mae'r Bil yn darparu</p>

	<p>pwerau a fydd yn ei gwneud yn bosibl i roi camau gweithredu allweddol ar waith, wedi'u cwmpasu gan '<i>Mwy nag Ailgylchu</i>', yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â'r Cynllun Dychwelyd Ernes a Chyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr. Bydd hyn yn cefnogi amcanion y strategaeth yn y dyfodol o osgoi gwastraff a pharhau i ddefnyddio adnoddau am gyhyd â phosibl, a'n nod fel Llywodraeth o fod y gorau yn y byd o ran ailgylchu. Bydd pwerau eraill yn y Bil hefyd yn cael eu defnyddio ar gyfer nifer o gamau gweithredu allweddol eraill yn Mwy nag Ailgylchu, gan gynnwys cymhwyso Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr at gynhyrchion eraill a mathau eraill o wastraff, ei gwneud yn ofynnol i dracio gwastraff, ailddosbarthu gwastraff bwyd, labelu amgylcheddol ar gynhyrchion a chodi tâl am becynnu untro problematig.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 11. Dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno dull gweithredu o leihau gwastraff a llygredd plastig, sy'n seiliedig ar y model a nodir yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. Dylai'r dull gweithredu hwn gynnwys targed cyffredinol, targedau interim a gofynion adrodd.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Ymhlith deunyddiau eraill, mae Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr a'r Cynllun Dychwelyd Ernes ar gyfer cynwysyddion diodydd yn targedu cyfran fawr o blastig. Nod y ddau gynllun yw pennu targedau ailgylchu statudol ar gyfer y rhai y mae rhwymedigaeth arnynt o dan y cynlluniau. Bwriedir i'r cynlluniau weithredu ledled y DU, ond adroddir ar gyfraddau casglu deunyddiau ac ailgylchu ar lefel y gwledydd unigol – felly bydd modd olrhain llwyddiant y ddau gynllun ar sail Cymru gyfan.</p> <p>O ran y cynllun ernes ar gyfer cynwysyddion diodydd, yr opsiwn a ffefrir gennym ar hyn o bryd yw pennu cyfres o dargedau sy'n cynyddu dros amser wrth i'r cynllun ymsefydlu a chael ei dderbyn yn eang. Yn ogystal, bydd pecynnu sy'n destun ffi amrywiadwy neu wedi'i modiwlleiddio yn cymell cynhyrchwyr i ddylunio deunydd pecynnu sy'n haws ei ailgylchu ac yn llai gwastraffus. Rhoddir mwy o fanylion am y ffordd y bydd y targedau statudol yn gweithio yn yr ail ymgynghoriad ar y ddau gynllun, y bwriedir ei gyhoeddi yn gynnar yn 2021.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 12. Dylai'r Gweinidog nodi'n glir amserlenni bwriadedig Llywodraeth Cymru ar gyfer y papur gwyn ar y Bil Aer Glân a chyflwyno'r system rhestru sy'n deillio o Ran o Atodlen 12 o Fil y DU.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu lansio a chwblhau ymgynghoriad Papur Gwyn ar gynigion ar gyfer y Bil Aer Glân ar gyfer Cymru yn ystod tymor presennol y Cynulliad.</p> <p>O ran y rhestru ar gyfer cofnodi tanwyddau cymeradwy a dosbarthau esempt o leoedd tân, mae gan Weinidogion Cymru ddisgresiwn i benderfynu pryd y daw'r ddarpariaeth i rym. Fodd bynnag, o ystyried yr angen i sicrhau y gall gweithgynhyrchwyr werthu eu cynhyrchion ar y farchnad yn ddirwystr, gan gynnwys yr angen i gynyddu hyder defnyddwyr drwy sicrhau bod mwy o gynhyrchion yn dod i'r farchnad yn gynt, disgwyliar i'r rhestru</p>

	<p>cyhoeddedig gael eu datblygu a'u cyflwyno o fewn chwe mis i'r adeg y caiff y Bil ei ddeddfu.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 13. Dylai'r Gweinidog ailddatgan ei hymrwymiad i sicrhau y bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori â rhanddeiliaid ar y rheoliadau arfaethedig a chyn gwneud cyfarwyddiadau sy'n deillio o ddarpariaethau Rhan 5 o Fil y DU.</p>	<p>Derbyn</p> <p>Rwy'n parhau i fod yn ymrwymedig i ymgynghori â rhanddeiliaid ar reoliadau sy'n deillio o Ran 5 o'r Bil.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 14. Dylai'r Gweinidog geisio diwygiad i Gymal 82 i geisio cyngor gwyddonol cyn arfer y pwerau a nodir yn y cymal hwnnw. Os nad oes modd cyflawni'r diwygiad, dylai'r Gweinidog ymrwymo i sicrhau y dylai Llywodraeth Cymru geisio cyngor gwyddonol cyn arfer y pwerau.</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor</p> <p>Mae Adran 82 yn adlewyrchu pwerau'r Ysgrifennydd Gwladol (A81)</p> <p>Yn unol â'r Cod Asesiad Effaith Rheoleiddiol (Adran 76 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006), bydd Llywodraeth Cymru yn ymgynghori'n gywir ac yn briodol â'r rhai y mae'n debygol y bydd y ddeddfwriaeth yn effeithio arnynt, a'r rhai y bydd ganddynt fuddiant yn ei heffaith gyffredinol, cyn gwneud rheoliadau gan ddefnyddio'r pwerau a ddarperir yn y Bil. Mae hyn yn cynnwys gofriad i ymgynghori â'r rhai sydd â dylanwad yn y maes, cymunedau penodol a/neu sefydliadau.</p> <p>Mae Egwyddorion Gunning ar ymgynghori hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i ymgynghori â'r holl bartïon â fuddiant ac i'r penderfyniad terfynol gael ei wneud ar sail rhesymeg a thystiolaeth. Mae hyn yn ddigon i sicrhau'r gofyniad i gael cyngor gwyddonol penodol.</p> <p>Gallaf, felly, sicrhau'r Pwyllgor y caiff cyngor gwyddonol ei ystyried yn drylwyr fel rhan o arferion gweithredol Llywodraeth Cymru ac nad oes angen pennu'r gofyniad hwn mewn cyfraith.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
<p>Argymhelliad 15. Dylai'r Gweinidog nodi pa ddulliau sydd ar</p>	<p>Derbyn.</p> <p>Mae rheolau cyffredin yn galluogi masnach lefn mewn cemegion</p>

<p>waith neu y bydd eu hangen i sicrhau y gall REACH barhau mewn modd cyson ym mhob un o genhedloedd cyfansoddol y DU yn y dyfodol.</p>	<p>a chynhyrchion sy'n deillio o gemegion, yn y DU a chyda'n cymdogion yn Ewrop. Mae hefyd yn lleihau'r costau cysylltiedig i fusnesau ac asiantaethau rheoleiddiol. Am y rhesymau hyn, fel rhan o'n blaenoriaethau negodi ar gyfer y gydberthynas â'r Undeb Ewropeaidd yn y dyfodol, rydym wedi galw ar Lywodraeth y DU i negodi aelodaeth barhaus o'r Asiantaeth Gemegion Ewropeaidd fel rhan o gytundeb masnach cynhwysfawr.</p> <p>Heb gytundeb o'r fath, erys yn bwysig cadw i fyny â'r cynnydd a wneir yn yr UE er mwyn mynd i'r afael â'r risgiau a berir gan gemegion peryglus i iechyd dynol a'r amgylchedd, hyd yn oed os nad ydym yn cyd-fynd â'r UE ar bob penderfyniad rheoleiddio. Dylid nodi y bydd Gogledd Iwerddon yn parhau i fod yn ddarostyngedig i reolau'r UE ar gemegion o dan Brothocol Gogledd Iwerddon, yn y lle cyntaf o leiaf.</p> <p>Rydym o'r farn ei bod yn hanfodol parhau i fonitro'r penderfyniadau a wneir yn yr UE wrth i ni wneud penderfyniadau ar y cyd â Llywodraeth y DU a Llywodraeth yr Alban mewn perthynas â chemegion ar y farchnad ym Mhrydain o'r flwyddyn nesaf ymlaen. Rydym wedi cydweithio â'r gweinyddiaethau eraill i gyflwyno REACH i gyfraith y DU mewn ffordd sy'n ffafrio proses o wneud penderfyniadau ar y cyd yn hytrach nag ar wahân. Mae hyn yn sicrhau'r cysondeb mwyaf ledled Prydain, ac ar yr un pryd yn cadw'r hawl i gymryd ein camau ein hunain, lle bo hynny'n gwbl angenrheidiol yn ein barn ni, er mwyn diogelu iechyd dynol a'r amgylchedd yng Nghymru.</p> <p>Mae'r ddeddfwriaeth sy'n cefnogi'r dull gweithredu hwn ar waith eisoes i raddau healeth, a hynny ar ffurf cyfraith yr UE a ddargedwir. Mae fy swyddogion yn gweithio gyda'r gweinyddiaethau eraill i roi elfennau anneddfwriaethol fframwaith rheoleiddiol cyffredin ar gemegion ar waith. Bydd y pwerau yn y Bil hwn sy'n ymwneud â REACH yn rhoi'r hyblygrwydd i'r fframwaith newydd fireinio deddfwriaeth ddomestig i weddu i ba amgylchiadau bynnag y byddwn yn eu hwynebu ar ddiwedd y cyfnod gweithredu presennol.</p> <p>Goblygiadau Ariannol – Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol o ganlyniad i dderbyn yr argymhelliad hwn</p>
---	--

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mike Hedges MS
Chair
Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee

11 September 2020

Dear Mike

Report on the Supplementary LCM for the Agriculture Bill

Thank you and members of the Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee for your report on the Supplementary LCM for the amendments made to provisions relating to Wales in the Agriculture Bill during the House of Commons' amending stages. I have considered the recommendations raised, and my detailed response is provided in Annex 1.

As agreed in my response to Recommendation 2 of the Legislation, Justice and Constitution Committee's report on the Bill's first LCM, a full summary of the Welsh Ministers' regulation-making powers can be found in Annex 2.

Introduced in the House of Commons, the Agriculture Bill completed Committee Stage in the House of Lords on 28 July. Report Stage is yet to be scheduled, however my officials have been working closely with the UK Government to monitor the progress of the Bill and latest indications suggest the Bill is expected to receive Royal Assent by the end of October.

In response to the Committee Report's overall recommendation, I am pleased to confirm that following many weeks of close working between officials from all four administrations, government amendments to clauses 32 (identification and traceability of animals) and 37 (regulation of organic products) were tabled and agreed at Committee Stage (Lords). These amendments add appropriate requirements for the Secretary of State to obtain the consent of the Devolved Administrations before exercising powers under these provisions. I consider this a satisfactory resolution to the Welsh Government's outstanding concerns as identified in my response to the Committee's Report on the Bill's first LCM.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

During Lords Committee Stage, amendments were also made to clauses 42 and 53. Clause 42(4) and (5) would have specifically conferred powers on the Secretary of State to require the Welsh Ministers to provide information to the Secretary of State. That provision has been removed. Clause 53 was amended to allow for the early commencement of subordinate legislation making powers in the Bill. This is necessary to ensure the powers are in place by the end of the implementation period (31 December 2020) to enable us, for example, to continue providing financial support to farmers in Wales in 2021. An additional Supplementary LCM with detail of the amendments to clauses 32, 37, 42 and 53 will be laid shortly for your consideration.

Once again, I would like to reiterate the importance of this Bill as a vehicle to deliver stability and continuity to Welsh agriculture while we continue to develop the groundwork for our own Agriculture (Wales) Bill, to be introduced in the next Senedd term as set out in my oral statement on 8 July.

Regards

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end of the name.

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

ANNEX 1

Response to the Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee's Report on the Supplementary LCM for the Agriculture Bill (published 8 July 2020)

Committee's Recommendation	Welsh Government's Response
<p>Recommendation 1</p> <p>The Minister must explain the Welsh Government's rationale for the changes to clause 32 (identification and traceability of animals) and to Schedule 5, Part 1 (financial support after exiting the EU). In particular, she should explain whether the amendments are as a result of changes in the Welsh Government's position, or some other reason</p>	<p>Accept</p> <p><u>Clause 32 (identification and traceability of animals)</u></p> <p>Clause 32(2) amends section 8(1)(a) of the Animal Health Act 1981 to substitute 'the marking of animals' with 'the means of identifying animals'. Previously the substantive amendment had been restricted to England. The amendment removes any potential for ambiguity when secondary legislation relating to the identification of animals is made under section 8(1)(a), as it ensures that new developments in technology and methodology of identifying animals are captured by the provision, such as the use of electronic identification. The Welsh Government is working closely with Defra and the other Devolved Administrations to develop our respective policies on identification and traceability of animals. The amendment of this clause, extending its application to Wales, is necessary to ensure we are aligned and using consistent legal powers to make changes which will support seamless cross border trading.</p> <p>Clause 32(3)-(4) was amended so as to dis-apply certain provisions of EU Regulations in relation to Wales. The dis-application had previously been restricted to England. These provisions come into force on such day as the Welsh Ministers may be regulations made by statutory instrument appoint and relate to systems for the identification and regulation of bovine, ovine and caprine animals. The amendment is considered necessary to protect Welsh interests, as EU legislation in this policy area stipulates that – by April 2024 - the provisions of EU law in question will cease to apply to member States.</p> <p>If the amendment to clause 32(3) and (4) had not been secured, England would be able to dis-apply that legislation and make secondary legislation under the 1981 Act in its place. If the EU provisions were dis-applied in England alone, either unilaterally or to mirror the EU</p>

	<p>position, problems could arise in relation to cross border trade as England and Wales would be operating under different rules, which could cause confusion for the industry and could jeopardise exporting regulations.</p> <p>The implementation of pre movement notification and electronic movement reporting of livestock which is central to the impending new multispecies system in Wales, and its ability to share information and data with other administrations could also be jeopardised.</p> <p><u>Schedule 5, Paragraphs 2 (power to modify legislation governing the basic payment scheme) & 4 (Other financial support: modification in relation to Wales of general provision connected with payments to farmers and other beneficiaries)</u></p> <p>Having reflected on the concern raised by Senedd Committees regarding the lack of clarity with the wording 'simplifying and improving' in the equivalent provision of the previous Bill, these paragraphs have been amended to ensure the powers conferred on the Welsh Ministers under these provisions can be used for specified purposes.</p> <p><u>Schedule 5, Paragraph 5 (Support for rural development: modification of legislation in relation to Wales)</u></p> <p>This provision has been amended to allow the Welsh Ministers to extend the current Rural Development Programme or operate a domestic equivalent in Wales. The amendment brings the powers of the Welsh Ministers into alignment with those provided by the equivalent provision in the Northern Ireland Schedule (Schedule 6, paragraph 6).</p> <p>Schedule 5 remains subject to the sunset clause (clause 44) and will therefore expire at the end of 2024, in accordance with that provision and subject to the savings and other provisions set out.</p>
<p>Recommendation 2</p> <p>The Minister must commit to ensuring that any proposal to modify retained EU legislation governing payments for farmers or relating to support for rural development will be developed in consultation with the agricultural sector and those representing the interest of rural Wales, as appropriate.</p>	<p>Accept</p> <p>I can confirm the Welsh Government launched a public consultation on 31 July 2020. The consultation puts forward proposals to continue agricultural support by extending the Basic Payment Scheme, and developing a new domestic Rural Development Support scheme, until new powers are provided through an Agriculture (Wales) Bill in the next Senedd term. The consultation proposes that the</p>

	<p>Schemes be amended to improve their operation, and such proposals include the removal of spent provisions, the removal or reduction of burdens and ensuring the sanctions applied are appropriate and proportionate.</p>
<p>Recommendation 3</p> <p>The Minister should provide an update on progress made by the Welsh Government in resolving the outstanding concerns in relation to clauses 32, 36 and 37 of the Bill.</p>	<p>Accept</p> <p>Following many weeks of close working between officials from all four administrations, government amendments to clauses 32 (identification and traceability of animals) and 37 (regulation of organic products) were tabled and agreed at Lords Committee Stage. These amendments add appropriate requirements for the Secretary of State to obtain the consent of the Devolved Administrations before exercising powers under these provisions. Additional detail describing the amendments will be set out in the Supplementary LCM to be laid shortly. I consider this a satisfactory resolution to the Welsh Government's outstanding concerns as identified in my response to the Committee's report on the Bill's first LCM.</p>

ANNEX 2: Powers of the Welsh Ministers to make subordinate legislation in the Agriculture Bill

Introduction

The Agriculture Bill (the Bill) was introduced in the House of Commons on 16 January 2020. At the request of the Minister for Environment, Energy and Rural Affairs, the Bill makes provision in relation to Wales in respect of devolved matters. The Welsh Government laid a Legislative Consent Memorandum (LCM) before the Senedd on 12 February. A supplementary LCM was laid on 11 June, setting out the amendments made to provisions relating to Wales during the House of Commons' amending stages.

Table 1 details the powers of the Welsh Ministers to make subordinate legislation in the Bill provisions. It provides justification as to why it is appropriate to seek these powers and outlines the Senedd procedure attached to each power. This document is to be provided to the Senedd's Legislation, Justice and Constitution (LJC) and Climate Change, Environment and Rural Affairs (CCERA) Committees in response to Recommendation 2 of the LJC Committee's report on the LCM in relation to the Agriculture Bill.

Overview

Powers being taken for the Welsh Ministers through the Bill

The Agriculture Bill is an important legislative vehicle to give farmers and land managers in Wales much needed stability and continuity during this period of exceptional uncertainty. Powers being taken for the Welsh Ministers are necessary to enable the continued provision of existing agricultural support in Wales after 2020 and to ensure the effective operation of agricultural sectors following the UK's departure from the EU.

Powers for the Welsh Ministers to operate or transition towards new financial assistance, as previously provided for under paragraphs 1 to 3 of Schedule 3 to the Agriculture Bill introduced to the UK Parliament in September 2018, are not being taken in this Bill. It is the Welsh Government's intention that appropriate provision will be made by an Agriculture (Wales) Bill to be introduced in the next Senedd term. Schedule 5 ("provision relating to Wales"), and a small number of related provisions, are subject to a sunset clause (clause 44) and are due to expire at the end of 2024 in accordance with that provision.

Senedd procedure for delegated powers in the Bill

The Welsh Government has worked closely with the UK Government to ensure powers for the Welsh Ministers in this Bill with significant policy implication are subject to the affirmative resolution procedure. This will allow the Senedd the opportunity to duly scrutinise the subordinate legislation made under those provisions. For those regulation-making powers where the subject-matter is considered to be more technical in nature, where it may be appropriate to legislate swiftly and where the discretion of the Welsh Ministers over the subordinate legislation is more limited, the negative resolution procedure has been chosen in accordance with the Welsh Government's guidelines on subordinate legislation.

Table 1: Justification for the Welsh Ministers’ powers to make subordinate legislation under provisions in the UK Agriculture Bill

Tudalen y pecyn 61

Provision: Power Conferred	Justification	Legislative Procedure
<p><u>Clause 31 (fertilisers):</u> Amendments to an existing delegated power in section 74A of the Agriculture Act 1970 to regulate fertilisers on the basis of their function and to specify additional matters for which provision may be made relating to the regulation of fertilisers.</p>	<p>A delegated power already exists in the Agriculture Act 1970 to regulate fertilisers based on their content and composition (section 74A). Clause 31(2) amends the definition of a “fertiliser”, provided for in section 66 of the Agriculture Act to enable a broader range of materials to be regulated as fertilisers. Clause 31(3) amends the existing delegated power (section 74A(1)) to enable regulations to be made setting out safety and quality requirements for fertilisers by reference to function, as well as content or composition. The functions to be regulated will be consulted on and may be subject to a staged roll out. The functions regulated will need to change to keep pace with scientific developments.</p> <p>Amendments are also required to enable regulations made pursuant to this clause to set out the conformity assessment procedures to be carried out on fertilisers according to their content, composition or function to assess their compliance with statutory requirements or otherwise mitigating risks to the health and safety of humans, plants, animals or the environment presented by fertilisers. Regulations may provide for functions to be conferred on a public authority to monitor or enforce compliance and may require the retention of information relating to the compliance of fertilisers with statutory requirements. The clause will also enable the amendment or repeal of retained EU law relating to fertilisers.</p>	<p>The first regulations made by the Welsh Ministers under section 74A(1) which contain provision under section 74A(1A) to (1E) of the Agriculture Act 1970 will be subject to the affirmative resolution procedure. Subsequent regulations made by the Welsh Ministers, under section 74A(1A)(b) (conferring on a public authority functions relating to market surveillance and regulation) or (1E)(a)(i) or (ii) (amending and repealing retained EU law relating to fertilisers) are also subject to the affirmative resolution procedure (clause 31(5), amending section 84 of the Agriculture Act 1970). Otherwise the negative resolution procedure applies (see section 84(2)(b), Agriculture Act 1970).</p>
<p><u>Clauses 36 and 37:</u> Powers for the Welsh Ministers in respect of the certification of</p>	<p>This power gives the Welsh Ministers the ability to make new organics regulations, including to modify retained EU legislation (if and to the extent that provision made by the regulations would be within the legislative competence of the</p>	<p>Affirmative resolution procedure where—</p>

<p>organic products and import and export controls (if and to the extent that provision made by the regulations would be within the legislative competence of the Senedd if contained in an Act of the Senedd (ignoring any requirement for the consent of any person) (clause 37(1)(c)).</p>	<p>Senedd). This allows the Welsh Ministers to achieve domestic policy objectives and make changes negotiated with major trading partners to facilitate the requirements of trade agreements. This will ensure that the UK organics sector can continue to operate to world leading standards of organic production, to remain competitive, to adapt with the latest science, and to access global markets.</p> <p>Regulations made under clause 36 can make provision for and in relation to the certification of organic products (clause 36(1)), the import and export of organic products (clause 36(5) and (7)) and the enforcement of organic regulation (clause 36(8)). These powers are available to each of the devolved administrations in certain circumstances (see clause 37(1)(b) to (d)). The Welsh Ministers may make regulations if and to the extent that provision made by the regulations would be within the legislative competence of the Senedd if contained in an Act of the Senedd (ignoring any requirement for the consent of any person) (clause 37(1)(c)). Regulations may also be made under clause 36 by the Secretary of State (clause 37(1)(a)). The consent of the Welsh Ministers is required before the Secretary of State makes regulations under clause 36 that could be made by the Welsh Ministers under that provision (clause 37(2)).</p>	<p>(a) the regulations are made under section 36(1) and contain provision referred to in section 36(3), or</p> <p>(b) the regulations are made under subsection (1), (5) or (7) of section 36 and they are the first regulations to be made under that subsection by the authority making them.</p> <p>Otherwise, regulations under clause 36 are subject to negative resolution procedure (unless section 47(5) applies, in which case affirmative resolution procedure).</p>
<p><u>Clause 44(7) (duration of provision in relation to Wales):</u></p> <p>Power for the Welsh Ministers to make transitional, transitory or saving provision in connection with this section.</p>	<p>In response to recommendations made by the Senedd committees during their scrutiny of the previous Agriculture Bill, introduced in 2018, Schedule 5 (provision relating to Wales) and a number of related provisions are subject to a sunset provision (clause 44) and will expire at the end 2024 in accordance with that provision.</p> <p>The delegated power in clause 44(7) is required to ensure any necessary transitional, transitory and saving provision in connection with the sunset provision can be made by the Welsh Ministers.</p>	<p>Regulations under this clause which contain provision modifying primary legislation (with or without other provision) are subject to affirmative resolution procedure.</p> <p>Other regulations under this clause are subject to negative resolution procedure.</p>

<p><u>Clause 50(1):</u> Power for the Welsh Ministers to make by regulations supplementary, incidental or consequential provision in connection with—</p> <p>(i) section 32(3) and (4), so far as relating to Wales, (ii) section 43 and Schedule 5, (iii) section 44, and (iv) section 49 and Schedule 7 so far as they apply in relation to Wales.</p>	<p>It is not possible to establish in advance all consequential, supplemental, transitional, transitory and savings provisions that may be required, particularly given that we do not yet know the outcome of EU exit negotiations; a power is needed to avoid any legal uncertainty or legal gaps after the Bill comes into force. Regulations made using this power may modify primary legislation, retained direct EU legislation or subordinate legislation (clause 50(2)).</p>	<p>Regulations under section 50(1) which contain provision modifying primary legislation (with or without other provision) are subject to affirmative resolution procedure.</p> <p>Other regulations under subsection (1) are subject to negative resolution procedure.</p>
<p><u>Clause 50(5):</u> Power for the Welsh Ministers to make by regulations transitional, transitory or saving provision in connection with—</p> <p>(i) section 32(3) and (4), so far as relating to Wales, (ii) section 43 and Schedule 5, (iii) section 44, and (iv) section 49 and Schedule 7 so far as they apply in relation to Wales.</p>	<p>When a new provision comes into force, it is often necessary to make transitional, transitory or savings provision to ensure a smooth transition. It is not possible to establish in advance all transitional, transitory or saving provisions that may be required. As with clause 50(1), this power is needed to avoid any legal uncertainty or legal gaps after the Bill comes into force.</p>	<p>No procedure</p>
<p><u>Clause 53(3):</u> Powers, so far as not brought into force by subsection (1)(a)</p>	<p>This clause contains powers to bring certain provisions of the Bill into force by commencement regulations at the</p>	<p>No procedure</p>

<p>or (b), for the Welsh Ministers by regulations made by statutory instrument to appoint—</p> <p>(a) so far as relating to Wales—</p> <p>(i) section 32(3) and (4),</p> <p>(ii) paragraphs 10 to 16 and 18 of Schedule 3, and</p> <p>(iii) section 34 so far as relating to those paragraphs,</p> <p>(b) Part 2 of Schedule 5, and section 43 so far as relating to that Part, and</p> <p>(c) Parts 2 and 4 of Schedule 7, and section 49 so far as relating to those Parts.</p>	<p>appropriate time. By virtue of subsection (5), different days may be appointed for different purposes.</p>	
<p><u>Schedule 3, para 6(7):</u></p> <p>Powers for the Welsh Ministers by regulations made in a statutory instrument to amend section 84 of the Agricultural Holdings Act 1986 so as to-</p> <p>a) include a person in, or remove a person from, the definition of “professional authority”;</p> <p>b) reflect changes in the name or internal organisation of any</p>	<p>Under the Agricultural Holdings Act 1986 an arbitrator may be appointed by agreement between the parties to resolve a dispute, or if the parties cannot agree they can apply to the President of the Royal Institution of Chartered Surveyors (“RICS”) to appoint an arbitrator. Industry feedback has highlighted a lack of arbitrators in the sector to resolve tenancy disputes.</p> <p>This regulation-making power allows the Welsh Ministers in relation to Wales to amend the list of persons who may appoint arbitrators under the 1986 Act. This is necessary to widen the pool of arbitrators, therefore providing more choice and making the service more accessible for tenants and landlords. This will enable the list to be updated from time to time to keep it up to date with any changes or additions that</p>	<p>Negative resolution procedure</p>

body mentioned in that definition.	may be needed (e.g. if the listed organisations change their name or new organisations need to be added).	
<p><u>Schedule 3, para 7:</u></p> <p>Powers for the Welsh Ministers by regulations to make provision for the tenant of an agricultural holding to refer for arbitration or third party determination requests for landlord's consent to activities that are restricted under the terms of their tenancy agreement or requests for variation of terms where those requests relate to the tenant accessing financial assistance in exceptional market conditions or the tenant meeting a statutory obligation.</p>	<p>Most AHA leases were written over twenty years ago in a very different commercial and policy landscape. Many include standard landlord restrictive clauses to prevent the tenant from undertaking activities without the tenant first gaining the landlord's consent. Such restrictive clauses present a constraint on some tenants' ability to develop a productive and viable business and meet statutory requirements. The regulation-making powers, conferred on the Welsh Ministers in relation to Wales are needed to ensure that tenants under the Agricultural Holdings Act 1986 are not unfairly restricted in this way.</p> <p>Details of a dispute resolution process will be designed and implemented in consultation with industry, including representatives of both tenants and landlords, to ensure a balanced approach between the interests of both parties is taken.</p>	Negative resolution procedure
<p><u>Schedule 3, para 17:</u></p> <p>Paragraph 17 amends section 39(8) of the Agricultural Holdings Act 1986 to confer a power on the Welsh Ministers, in relation to Wales, to make regulations specifying the criteria that must be considered when determining a person's suitability to become a tenant of the holding.</p>	<p>The current legislation is incompatible with current policy objectives of improving farming productivity by encouraging the transfer of land into the hands of skilled commercial farmers. This power to make regulations to update the criteria governing the suitability of a tenant to succeed to an Agricultural Holdings Act 1986 agreement is necessary to enable productive commercial farmers to succeed to AHA holdings in the future. Recent consultations in England and Wales on this issue show widespread support for the provisions to be updated.</p> <p>Details of the new 'Business Competence Test' will be developed in further consultation with industry ensuring representatives of both tenants and landlords are able to</p>	Negative resolution procedure

	<p>contribute their views on the most appropriate criteria to include. In addition, it is important that the regulations can be reviewed and updated regularly to ensure they remain up to date with continued professional development in farming and business skills.</p>	
<p><u>Schedule 5, para 2(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to modify legislation governing the basic payment scheme (“BPS”)</p>	<p>This power will allow the Welsh Ministers to adapt the legislation governing the BPS for one or more specified purposes in light of the experience of operating the scheme and feedback from stakeholders.</p> <p>A public consultation launched on 31 July 2020 is seeking views on proposals to amend the retained (EU) legislation governing BPS during any interim transition period, until powers are provided through an Agriculture (Wales) Bill, in the next Senedd term.</p> <p>Proposals include modifications to make the scheme operation more efficient and effective; remove spent provisions; remove or reduce burdens and ensure the sanctions applied are appropriate and proportionate.</p>	<p>Negative resolution procedure (unless clause 47(5) applies, in which case affirmative resolution procedure)</p>
<p><u>Schedule 5, para 3(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to provide for the continuation of the BPS beyond 2020, including power to provide for the direct payments ceiling for Wales to be determined by Welsh Ministers</p>	<p>This power is necessary to enable the Welsh Ministers to continue operating the BPS beyond 2020. The Minister for Environment, Energy and Rural Affairs has committed to extending BPS in 2021.</p> <p>Under the terms of the Withdrawal Agreement, BPS 2020 is being delivered as an equivalent domestic scheme, pursuant to the Direct Payment to Farmers (Legislative Continuity) Act 2020.</p> <p>The public consultation launched on 31 July seeks views on proposals including continuing to provide agricultural support through an extended BPS scheme until new powers are provided through an Agriculture (Wales) Bill in the next Senedd term.</p>	<p>Affirmative resolution procedure</p>

<p><u>Schedule 5, para 4(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to modify retained direct EU legislation relating to the financing, management and monitoring of the common agricultural policy and subordinate legislation relating to that legislation.</p>	<p>This power is needed to allow the Welsh Ministers to make amendments to the horizontal EU legislation to remove complexities. The power may be exercised to make changes for one or more purposes specified at paragraph 4(2). The power allows modifications to be made to align the scheme rules with domestic circumstances, in light of continued experience of operating the schemes and in response to feedback from stakeholders.</p> <p>A public consultation launched on 31 July 2020 seeks views on proposals to make amendments to the monitoring and financing of domestic CAP schemes to align with Welsh Government procedures and Senedd scrutiny, until new powers are provided through an Agriculture (Wales) Bill, in the next Senedd term.</p>	<p>Negative resolution procedure (unless clause 47(5) applies, in which case affirmative resolution procedure)</p>
<p><u>Schedule 5, para 5(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to modify retained direct EU legislation relating to support for rural development and subordinate legislation relating to that legislation.</p>	<p>This power is needed to allow the Welsh Ministers to operate a domestic equivalent to EU RDP in Wales.</p> <p>A public consultation launched on 31 July 2020 seeks views on proposals to align rural development with Welsh Government procedures, Senedd scrutiny and distinct Welsh legislation including the Environment (Wales) Act 2016 and the Well-Being of Future Generations (Wales) Act 2015, until new powers are provided through an Agriculture (Wales) Bill, in the next Senedd term.</p> <p>The proposals apply to any new domestic rural development support arrangements. The existing Welsh Rural Development Programme 2014-2020 will continue to be governed by EU Law pursuant to the terms of the Withdrawal Agreement.</p>	<p>Affirmative resolution procedure</p>
<p><u>Schedule 5, para 8(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to modify</p>	<p>This regulation-making power will allow the Welsh Ministers to use public intervention and private storage aid powers more effectively in exceptional circumstances. The nature of</p>	<p>Negative resolution procedure (unless clause 47(5) applies, in</p>

<p>retained direct EU legislation relating to public market intervention or aid for private storage for the purposes of altering the operation of provisions of such legislation, so far as they have effect in relation to Wales in connection with exceptional market conditions which are the subject of a declaration under paragraph 6 of Schedule 5 (declaration relating to exceptional market conditions).</p>	<p>exceptional market conditions is that they cannot be forecast, so we cannot know, for example, what products might require intervention and when. This clause allows the Welsh Ministers to tailor these types of aid to specific exceptional conditions.</p>	<p>which case affirmative resolution procedure)</p>
<p><u>Schedule 5, para 8(2):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations to modify retained direct EU legislation relating to public market intervention or aid for private storage for specified purposes.</p>	<p>The Common Agricultural Policy currently provides powers to remove surplus products from the market and stabilise market prices by purchasing, storing and reselling certain goods once prices have risen (Public Intervention) or by paying producers to store products for an agreed period to remove them from the market (Private Storage Aid). These domestic powers will enable the Welsh Ministers to alter the operation of these provisions -in ways not currently provided for in the existing legislation, to ensure these schemes are tailored to the domestic market. This could include, for example, changing the products which are eligible for specific aid schemes, to tailor them to domestic market conditions. There is also a specific power to phase out these schemes as the sector becomes self-reliant.</p>	<p>Negative resolution procedure (unless clause 47(5) applies, in which case affirmative resolution procedure)</p>
<p><u>Schedule 5, para 9(2):</u> Powers for the Welsh Ministers to make regulations requiring persons in or closely connected with an agri-food</p>	<p>This power is intended to improve transparency of data collection throughout the agri-food supply chain and to improve dissemination of this information. The power will enable the Welsh Ministers to make regulations to collect and</p>	<p>Affirmative resolution procedure</p>

<p>supply chain to provide information about matters connected with any of the person's activities connected with the supply chain so far as the activities are in Wales.</p>	<p>share data relevant to the agri-food supply chain. A requirement to provide information must serve certain purposes. Each purpose must be in, or covered by, the list in paragraph 11(4), including productivity, supply-chain fairness and transparency, animal health and welfare, and risk management.</p>	
<p><u>Schedule 5, para 14(1):</u> Powers for the Welsh Ministers to make provision for enforcement of a requirement imposed under paragraph 9(1) or (2) of Schedule 5 (agri-food supply chains: requirement to provide information)</p>	<p>A power to enforce requirements to provide data is needed to ensure powers to collect data are effective and to tailor penalties for failing to provide information so they are proportionate, and to allow for evolving technology and policy objectives.</p>	<p>Affirmative resolution procedure</p>
<p><u>Schedule 5, para 15(1):</u> Powers for the Welsh Ministers by regulations, in relation to products which fall within a specified sector and are marketed in Wales, to make provisions about the standards with which those products must conform</p>	<p>This power will enable the tailoring and modernisation of the existing marketing standards in retained EU law for agricultural products marketed in Wales. Marketing standards are technical in nature, and this power will enable their modification to keep in line with modernisation and to reflect the domestic agricultural market. In relation to products for which EU marketing standards do not exist (including new products which may be added to paragraph 16 using the power under paragraph 16(3)), the power in paragraph 15(1) gives the Welsh Ministers the flexibility to introduce new standards that will be tailored to suit the domestic agricultural sectors.</p> <p>Regulations made under paragraph 15(1) may also provide for the enforcement of marketing standards. In accordance with paragraph 15(3) provision may be made in respect of a range of enforcement matters including (amongst other</p>	<p>Affirmative resolution procedure</p>

	things) conferring powers of entry, imposing monetary penalties, creating offences punishable by a fine and appeals.	
<p><u>Schedule 5, para 16(3):</u> Powers for the Welsh Ministers to amend paragraphs 15 and 16 for or in connection with the purpose of—</p> <p>(a) adding or removing an agricultural product from paragraph 16(1);</p> <p>(b) altering the description of an agricultural product in paragraph 16(1).</p>	<p>The products listed in paragraph 16(1) largely reflect the products covered by current marketing standards law. This is subject to change as new sectors develop and become increasingly important. Therefore, a regulation-making power is needed to enable amendments to paragraphs 15 and 16 of Schedule 5 so that the list of products and their description may be updated over time, and any necessary amendments may be made to paragraph 15 consequential on those amendments to paragraph 16(1).</p>	Affirmative resolution procedure
<p><u>Schedule 5, para 17(1):</u> Powers for the Welsh Ministers to make provision about the classification, identification and presentation of bovine, pig and sheep carcasses by slaughterhouses in Wales</p>	<p>This power is needed to enable the updating of carcass classification provisions for slaughterhouses in Wales. It will allow carcass classification rules to be tailored to suit the domestic sector, to ensure that these rules do not place an excessive burden on farmers and others in the food supply chain and to continue to match modifications made to the rules at international level to ensure domestic farmers and slaughterhouses are not disadvantaged.</p> <p>Paragraph 17(2) sets out the enforcement matters that regulations under paragraph 17(1) may cover including, for example, the provision of information, conferring powers of entry, imposing penalties, creating offences and providing for appeals. This provides powers for an effective enforcement regime and will help to ensure a consistent and fair approach with existing penalties as and when new rules are introduced.</p>	Affirmative resolution procedure

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA LG 2505 20

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion
Gwledig Senedd Cymru

6 Awst 2020

Annwyl Mike

FFRAMWAITH DEDDFWRIAETHOL CYNLLUN Y TALIAD SYLFAENOL A CHYMORTH GWLEDIG O 2021 – Ymgynghoriad 31 Gorffennaf 2020 tan 23 Hydref 2020

Cyhoeddais ymgynghoriad ar 31 Gorffennaf. Mae'n esbonio'r cynigion i sefydlu fframwaith rheoleiddio interim ar gyfer helpu ffermwyr o ddiwedd cyfnod gweithredu cytundeb gadael yr UE (31 Rhagfyr 2020) tan y caiff pwerau newydd Bil Amaethyddiaeth (Cymru) eu cyflwyno. Byddai'r cynigion hyn yn gweithredu'r pwerau yr ydym yn bwriadu eu gwneud trwy atodlen 5 o Fil Amaethyddiaeth y DU.

I weld y ddogfen ymgynghori, cliciwch yma: <https://llyw.cymru/ffermio-cynaliadwy-tir-symleiddio-cymorth-amaethyddol>

Mae'r papur ymgynghori'n cynnig nifer o newidiadau mân ond arwyddocaol i'r fframwaith rheoleiddio (UE) a gedwir ar gyfer rheoli'r Cynllun Taliad Sylfaenol a'r Rhaglen Datblygu Gwledig yng Nghymru. Bydd yr ymatebion a geir yn effeithio ar gwmpas y ddeddfwriaeth Gymreig y bydd ei hangen i weithredu'r cynlluniau domestig newydd ar ôl 2020, wedi i Lywodraeth y DU gadarnhau'r cyllidebau.

Ar ôl ymadael â'r UE ym mis Ionawr, fy mwriad oedd ymgynghori ddiwedd y gwanwyn ond bu'n rhaid gollwng yr amserlen oherwydd pandemig y Covid-19. Mae angen deddfwriaeth erbyn 31 Rhagfyr 2020 i sicrhau bod holl agweddau'r cynlluniau yn eu lle, yn enwedig o ran gorfodi safonau Trawsgydymffurfio yr amgylchedd ac iechyd a lles anifeiliaid ar 1 Ionawr 2021. Rwy'n sylweddoli y bydd y cynigion o ddiddordeb i lawer, felly rwyf am gynnal ymgynghoriad llawn o 12 wythnos, sy'n golygu bod angen ei ddechrau nawr.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fel a ddisgrifir yn y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer Bil Amaeth y DU, mae pwerau'n cael eu cymryd ar gyfer Gweinidogion Cymru fel mesur dros dro inni allu parhau i gefnogi ffermwyr yng Nghymru a sicrhau bod sectorau amaeth ledled y DU yn gallu gweithredu'n effeithiol ar ôl i ni adael yr UE, ac mae'r ymgynghoriad, fydd yn para tan 23 Hydref 2020, yn gyson â hynny.

Rwy'n disgwyl ymlaen at glywed barn y Pwyllgor am y cynigion hyn. Maen nhw'n rhan bwysig o'r paratodau ar gyfer ymadael â'r UE a byddant yn rhoi'r dilyniant a'r sefydlogrwydd mawr eu hangen ar ffermio yng Nghymru yn ystod y cyfnod hwn o ansicrwydd digynsail a chyn trosglwyddo'n ffurfiol i'r cynllun Ffermio Cynaliadwy a gynigir ar gyfer y dyfodol.

Cofion

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Lesley Griffiths AS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

11 Mehefin 2020

Annwyl Lesley

Gorchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2020

Ystyriodd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad Orchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2020 (y Gorchymyn) ar 4 Mai 2020 a gosododd ei adroddiad yr un diwrnod. Daeth ymateb Llywodraeth Cymru i law ar 15 Mai, ac felly ar ôl gosod ein hadroddiad. O'r herwydd, trafodwyd yr ymateb yn ein cyfarfod ar 1 Mehefin.

Yn ein cyfarfod ar 8 Mehefin, ystyriwyd ymateb Llywodraeth Cymru ymhellach ac, yn ein barn ni, mae materion sy'n haeddu eglurhad pellach o hyd.

Gwyddoch fod y Gorchymyn yn caniatáu i gyflogwr sy'n darparu tŷ i weithiwr amaethyddol am wythnos gyfan ddiwynnu'r swm o £1.50 o gyflog y gweithiwr amaethyddol sy'n daladwy am yr wythnos honno. Pan fydd cyflogwr yn darparu llety arall i weithiwr amaethyddol, fodd bynnag, gall y cyflogwr ddiwynnu £4.82 o gyflog y gweithiwr amaethyddol am bob diwrnod y darperir y llety.

Roedd yr ail bwynt adrodd technegol yn ein hadroddiad yn nodi:

"Mae angen esboniad pellach ynghylch pam mae erthygl 15 o'r Gorchymyn yn gosod didyniadau cyflog gwahanol iawn y caniateir eu gwneud mewn cysylltiad â gweithwyr amaethyddol sy'n manteisio ar lety. (...)

Mae'n syndod y gall gweithiwr amaethyddol y darperir tŷ preifat hunangynhwysol iddo gynnal didyniad o £1.50 yr wythnos yn unig er mwyn byw yn y tŷ hwnnw. Fodd bynnag, caiff gweithiwr amaethyddol a gaiff y budd llai o wely mewn llety a rennir yn

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddDCC@senedd.cymru
 0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddLJC@senedd.wales
 0300 200 6565

unig gynnal didyniad o £24.10 yr wythnos (ar sail wythnos waith pum diwrnod). Mae angen ymateb y Llywodraeth i esbonio'r anghysondeb hwn o ran didyniadau. Rydym yn nodi y codwyd y pwynt hwn yn ein hadroddiad ar Orchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2018 hefyd ond ni roddodd ymateb y Llywodraeth esboniad llawn am yr anghysondeb ar yr achlysur hwnnw."

Ni dderbyniwyd y pwynt adrodd ac roedd ymateb Llywodraeth Cymru yn nodi:

"Pan fo'n ofynnol i weithiwr amaethyddol fyw mewn tŷ annedd neu lety arall hunangynhwysol yn rhinwedd ei gontract gwasanaeth er mwyn gallu cyflawni ei ddyletswyddau yn briodol neu'n well, mae budd i'r naill ochr a'r llall. Darperir tŷ neu lety hunangynhwysol arall sydd o fudd i'r gweithiwr amaethyddol, ac mae o fudd i'r cyflogwr fod y gweithiwr amaethyddol yn byw ar y safle. Mae erthygl 15(1) yn gwneud darpariaeth i ddiynnu'r swm nominal o £1.50 i gydnabod y budd hwn i'r naill ochr a'r llall.

Mae'r ddarpariaeth yn erthygl 15(2) yn cydnabod bod llety arall yn cael ei ddarparu er anghyfleuster ac am gost ychwanegol i'r cyflogwr, tra'n sicrhau hefyd nad yw'r gweithiwr amaethyddol yn wynebu costau llety dyddiol gormodol. Mae'r gweithiwr amaethyddol yn rhydd i dderbyn y dewis o lety arall yn unol ag erthygl 15(2) ac yn ddarostyngedig i'r ddarpariaeth yn erthygl 15(3) a (4), neu i ddod o hyd i'w lety ei hun."

Mae ymateb Llywodraeth Cymru yn cyfeirio at lety a ddarperir "ar y safle". Rydym wedi nodi bod "tŷ" wedi'i ddiffinio yn y Gorchymyn fel tŷ y mae'n ofynnol i'r gweithiwr amaethyddol fyw ynddo "er mwyn gallu cyflawni ei ddyletswyddau yn briodol neu'n well". Nid yw'r Gorchymyn yn nodi, fodd bynnag, bod yn rhaid i'r tŷ fod 'ar y safle'. At hynny, nid yw Erthygl 15 o'r Gorchymyn, sy'n nodi'r didyniadau a ganiateir, yn cyfeirio at dŷ 'ar y safle'.

Felly mae'n ymddangos bod anghysondeb rhwng yr hyn y mae'r Gorchymyn yn ei ddweud a'r hyn y mae ymateb Llywodraeth Cymru yn ei ddweud.

Byddem yn croesawu eglurder ar y mater penodol hwn, a chadarnhad ynghylch a oes angen diwygio'r Gorchymyn a'i Femorandwm Esboniadol. Mae hyn yn bwysig oherwydd, yng ngoleuni ymateb Llywodraeth Cymru, rydym yn pryderu y gall y bobl y mae'r Gorchymyn yn effeithio arnynt fod yn ddrislyd ynghylch ei gwmpas a'i fwriad, ac felly sut mae'r gyfraith yn gymwys iddynt.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Jeremy Miles AS, y Cwnsler Cyffredinol ac at Mike Hedges AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mick Antoniw". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath the name.

Mick Antoniw AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

15 Gorffennaf 2020

Annwyl Mick

Diolch am eich llythyr dyddiedig 11 Mehefin 2020, ynghylch Gorchymyn Cyflogau Amaethyddol (Cymru) 2020. Rydych wedi gofyn am eglurhad o ymateb Llywodraeth Cymru i gofnod technegol pwynt 2, ar y lwfans gwrthbwysu llety.

Mae Erthygl 2 y Gorchymyn yn cyfeirio at dŷ annedd neu lety hunanddarpar sy'n rhaid i weithiwr amaethyddol fyw ynddo er mwyn perfformio eu dyletswyddau yn well. Nid yw'n ofynnol darparu tŷ at y diben hwn ar y safle, fodd bynnag, bydd lleoliad y llety a pha mor agos yw i safle gwaith gweithiwr amaethyddol yn elfen bwysig wrth hwyluso 'perfformio dyletswyddau yn iawn neu'n well'.

Wrth ddefnyddio stociwr fel enghraifft, allai orfod gweithio oriau hir neu anghymdeithasol ac ymateb i argyfyngau, byddai byw ar neu yn agos at eu safle gwaith yn fantais sylweddol. Byddai hyn wedi bod yn wir yn y gorffennol, ac mae'n parhau i fod yn wir heddiw.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 76

Rwyf wedi nodi sylwadau'r Pwyllgor a byddaf yn rhannu y sylwadau gyda'r Panel Cyngori ar Amaethyddiaeth Cymru. Mae swyddogaethau'r Panel yn cynnwys adolygu y drefn isafswm cyflog amaethyddol a pharatoi gorchmynion cyflogau amaethyddol drafft i'w cymeradwyo gan Weinidogion Cymru. Mae'r Panel wedi cydnabod y dylai strwythur a darpariaethau y gorchmynion cyflogau amaethyddol gael eu hadolygu i sicrhau eu bod yn parhau i adlewyrchu anghenion y diwydiant amdaethyddol heddiw. Mae Cadeirydd y Panel wedi nodi y bydd y gwaith hwn, gan gynnwys adolygiad o'r lwfans gwrthbwysio llety, yn digwydd ym mis Medi.

Cofion

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end of the name.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Eitem 4.9

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-LG-2248-20

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, Ynni a Materion Gwledig

15 Gorffennaf 2020

Annwyl Mike

Yn fy Natganiad Ysgrifenedig ar 1 Mehefin, ymrwymais i ddiweddarau pwyllgorau'r Senedd ar y cynnydd wnaed ar ddyfodol prisio carbon yn y DU ar ôl ymadael â'r UE a'r safbwynt polisi ar y cyd a drafodwyd rhwng y Llywodraeth a phedair cenedl y DU. Byddaf yn esbonio'r broses o ddatblygu'r polisi, yn darparu trosolwg o'i ddyluniad gan gynnwys y ddeddfwriaeth a'r strwythurau llywodraethu a fydd yn sail iddo, ac yn awgrymu sut y gall fy swyddogion a minnau helpu pwyllgorau'r Senedd i graffu ar y polisi hwn.

Mae diogelu'r amgylchedd, gan gynnwys lleihau allyriadau a newid hinsawdd, yn faterion datganoledig. O ganlyniad i ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd, roedd angen sicrhau ein bod yn parhau i gymell datgarboneiddio diwydiannol. Rwyf wedi bod yn gweithio gyda'r Gweinidogion cyfatebol eraill ar draws y DU i ddatblygu Fframwaith Cyffredin i ddisodli System Masnachu Allyriadau (ETS) yr UE. Nid yw Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 a Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael) 2020 yn darparu pwerau digonol i sefydlu system ddeddfwriaethol newydd. Felly, penderfynodd y pedair Llywodraeth i gyd-sefydlu Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU (ETS y DU) gan ddefnyddio'r pwerau presennol o dan Ran 3 o Ddeddf Newid yn yr Hinsawdd 2008.

Roedd ymarfer ymgynghori cyhoeddus ar y cyd yn 2019 wedi ceisio barn ar gynigion i gymhwyso ETS y DU ar ôl y cyfnod pontio, gyda'r cyfnod deng mlynedd cyntaf yn dechrau ar 1 Ionawr 2021. Bydd yn adlewyrchu dyluniad ETS yr UE, i sicrhau bod busnesau yn gallu trosglwyddo'n ddiraffferth ac yn hwyluso cysylltiad ag ETS yr UE cyn gynted â daethpwyd i gytundeb yn y trafodaethau rhwng y DU a'r UE. Roedd ymateb rhanddeiliaid i'r ymgynghoriad o blaid ETS y DU, yn enwedig un sy'n gysylltiedig ag ETS yr UE. Roedd Pwyllgor Newid Hinsawdd y DU yn cefnogi sefydlu cynllun masnachu cysylltiedig hefyd.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 78
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ers yr ymgynghoriad, mae'r pedair Llywodraeth wedi parhau i ddatblygu'r agweddau technegol ar ddyluniad polisi ETS y DU a ddisgrifir yn yr Ymateb Llywodraethol ar y Cyd a gyhoeddwyd ar 1 Mehefin. Mae dyluniad y polisi yn taro cydbwysedd rhwng yr heriau o ran sicrhau integreidd amgylcheddol a rheoli materion o ran cystadleurwydd busnesau. Mae hyn yn hanfodol bwysig yng Nghymru gan fod y sector masnachu yn gyfrifol am ryw 46% o'n hallyriadau ac yn cynnwys rhai o'n cyflogwyr mwyaf. Mae'r ddogfen i'w gweld yma: <https://gov.wales/future-uk-carbon-pricing>.

Bydd ETS y DU yn cyd-fynd yn agos ag ETS yr UE ar y cychwyn. Mae'n berthnasol i'r un sectorau masnachu ac mae'n gosod yr un rhwymedigaethau ar gyfranwyr i fonitro allyriadau ac adrodd arnynt, ac ildio nifer cyfwerth o lwfansau. Mae'r cynllun yn darparu ar gyfer dyraniad am ddim sy'n dilyn dull a meini prawf cymhwysra'r UE, a sicrhau bod rôl cydymffurfio a gorfodi rheoleiddiol Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau.

Mae gwahaniaethau, fodd bynnag, rhwng ETS y DU a system yr UE. Bydd cap cychwynnol ETS yr UE yn cael ei osod 5% yn llai na chyfran tybiannol y DU o gap ETS yr UE, a bydd yn cael ei adolygu ar ôl cael cyngor pellach ar y llwybr i 2050, i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â'n nod cyffredin o gyflawni allyriadau sero net ar draws y DU erbyn 2050. Bydd hefyd fecanweithiau i reoli prisiau hynod o uchel ac isel, gan gynnwys pris cadw arwerthiant wedi'i osod yn £15 y lwfans.

Mae Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020, sy'n sefydlu ETS y DU ac yn cynnwys darpariaethau ar gyfer elfennau allweddol o'r polisi, yn cael ei osod gerbron y Senedd heddiw a bydd y pedair deddfwrfa yn craffu arno o fewn yr un cyfnod amser. Rhaid i'r Gorchymyn cael ei gymeradwyo gan y Senedd, a bydd dadl yn cael ei threfnu ar gyfer wythnos gyntaf mis Tachwedd. Bydd Gorchymyn pellach a ddefnyddia'r weithdrefn negyddol, sy'n mynd i'r afael â rhai o fanylion technegol y cynllun, yn cael ei ddwyn ymlaen tuag at ddiwedd 2020.

Yn ddiweddar, gwnaeth y Senedd gydsynio i bwerau sy'n galluogi arwerthu lwfansau allyriadau sydd wedi'u cynnwys ym Mil Cyllid Llywodraeth y DU¹. Bydd Llywodraeth y DU yn dwyn ymlaen is-ddeddfwriaeth maes o law i sefydlu'r trefniadau manwl ar gyfer arwerthu.

Mae ETS y DU yn rhan o Raglen y Fframwaith Cyffredin a oruchwylir y Cyd-bwyllgor Gweinidogol ar Drafodaethau'r UE (JMC(EN)) ac fe'i datblygwyd gan ddefnyddio'r egwyddorion a nododd ym mis Hydref 2017. Bydd Cytundeb Amlinellol yn nodi'r sail resymegol dros sefydlu'r fframwaith a'r trefniadau gwneud penderfyniadau a llywodraethu. Bydd concordat rhwng Gweinidogion y pedair llywodraeth yn mynd gydag ef. Byddaf yn rhannu'r dogfennau hyn gyda'r Pwyllgor pan fyddant yn barod a chyn y cânt eu cyflwyno i'r JMC(EN) er mwyn iddo graffu arnynt.

Rwy'n awyddus i gefnogi'r gwaith craffu ar y ddeddfwriaeth a'r fframwaith ehangach, a byddaf yn barod iawn i ddarparu tystiolaeth. Mae fy swyddogion hefyd ar gael i ddarparu trosolwg technegol o'r fframwaith a manylion y ddeddfwriaeth pe bai hynny'n ddefnyddiol ichi.

---

¹ Pan gyflwynwyd y Bil yng Nhŷ'r Cyffredin ar 18 Mawrth 2020, y ddarpariaeth berthnasol oedd cymal 93 (Ffi ar gyfer dyrannu lwfansau o dan gynllun masnachu lleihau allyriadau). Diwygiwyd y Bil gan y Pwyllgor Biliau Cyhoeddus, a daeth cymal 93 yn gymal 94. Cyflwynwyd y Bil yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 2 Gorffennaf 2020, a daeth cymal 94 yn gymal 96. Er bod rhifau'r cymal wedi newid, nid oes unrhyw ddiwygiadau wedi'u gwneud i'w sylwedd ers iddo gael ei gyflwyno. Mae cofnod o'r Bil i'w weld yma: <https://services.parliament.uk/Bills/2019-21/finance/documents.html>.

Rwy'n ymwybodol y bydd gan bwyllgorau eraill ddi-ddordeb yn y fframwaith hwn. O ganlyniad, awgrymaf fod fy swyddogion yn cysylltu â chi i wneud y trefniadau ar gyfer sicrhau proses graffu effeithlon.

Mae ETS y DU yn bolisi technegol gymhleth, ond mae ganddo oblygiadau pwysig i'n polisi hinsawdd a'n sylfaen ddiwydiannol. Edrychaf ymlaen at drafod â chi yn ystod y gwaith craffu ar ETS y DU.

Byddaf yn anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau, y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r Pwyllgor Busnes.

Cofion

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Lesley Griffiths AS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

27 Gorffennaf 2020

Annwyl Lesley,

Fframwaith Cyffredin – Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU

Diolch am eich llythyr dyddiedig 15 Mehefin ynghylch datblygu Fframwaith Cyffredin i ddisodli System Masnachu Allyriadau'r UE (EU ETS). Mae'r Pwyllgor yn cytuno â chi bod hwn yn faes technegol gymhleth, ond o bosibl yn fesur pwysig i gynorthwyo Llywodraeth Cymru i gyrraedd ei thargedau lleihau allyriadau carbon.

Mae'r Pwyllgor yn ddiolchgar i chi am gynnig eich cymorth yn ystod y broses o graffu ar y fframwaith hwn, trwy sicrhau bod chi a'ch swyddogion yn dod i gyfarfodydd y Pwyllgor. Rydym hefyd yn ddiolchgar i chi am gynnig briff technegol gan swyddogion Llywodraeth Cymru. Rwyf wedi gofyn i swyddogion y Pwyllgor wneud y trefniadau priodol i hwyluso'ch presenoldeb.

Gosodwyd Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ('y Gorchymyn'), sy'n sefydlu UK ETS, ar 15 Mehefin. Yn eich llythyr, roeddech yn dweud y byddai Cytundeb Amlinellol fframwaith a choncordat rhwng Gweinidogion y pedair llywodraeth yn cael eu rhannu â'r Pwyllgor cyn gynted ag y byddant yn derfynol. Byddwch yn deall y bydd gallu'r Senedd i graffu ar y fframwaith yn gyfyngedig iawn heb y dogfennau hyn, a byddwn yn ddiolchgar pe gallech roi gwybod i'r Pwyllgor pryd y gall ddisgwyl eu derbyn.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddNHAMG@senedd.cymru

 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddCCERA@senedd.wales

 0300 200 6565

Er mwyn helpu'r Pwyllgor i baratoi ar gyfer ei waith craffu, byddwn yn ddiolchgar pe gallech ymateb i'r cwestiynau canlynol:

1. A ydych chi'n fodlon bod Llywodraeth Cymru wedi chwarae rhan lawn wrth ddatblygu'r fframwaith arfaethedig? A oes gennych unrhyw bryderon am unrhyw agwedd ar y cynigion?
2. Sut mae buddion Cymru yn cael eu hadlewyrchu yn y cynigion? Yn benodol, sut maen nhw'n adlewyrchu'r proffil allyriadau yng Nghymru?
3. Beth yw eich ymateb i'r awgrym gan Bwyllgor y DU ar Newid Hinsawdd, y soniwyd amdano yn llythyr yr Arglwydd Deben ar 20 Mawrth, sef bod y cynigion yn anghyson ag uchelgeisiau Sero Net y DU mewn rhai agweddau, yn ymwneud yn bennaf â'r lefel gymharol uchel o allyriadau a ganiateir o dan y cap arfaethedig?
4. Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol bod Llywodraethau'r DU wedi ymateb i lythyr yr Arglwydd Deben, gan ddweud ei bod hi'n bwysig rhoi polisi ar waith sy'n darparu dull pragmatig a dichonadwy o gwrrd â sero net drwy'r ETS. A ydych chi'n credu bod y cap arfaethedig wedi'i bennu ar lefel briodol?
5. Yn y Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Gorchymyn, rydych chi'n derbyn efallai y bydd angen addasu'r cap ymhellach i sicrhau ei fod yn unol â'ch uchelgeisiau sero net. Bydd Pwyllgor y DU ar Newid Hinsawdd (CCC) yn rhoi cyngor ar lwybr i sero net ym mis Rhagfyr (2020) ac rydych chi wedi ymrwymo i ymgynghori ar unrhyw newidiadau i'r cap o fewn 9 mis a gweithredu'r newidiadau gofynnol erbyn 1 Ionawr 2023 os yn bosibl a fan bellaf erbyn 1 Ionawr 2024. A yw'r oedi hwn yn peri risg i'r tebygolrwydd y bydd Llywodraeth Cymru yn cyrraedd ei tharged interim 2030 ar gyfer lleihau allyriadau?
6. Sut fydd y Senedd yn cael ei chynnwys i graffu ar effeithiolrwydd y cynllun yn y dyfodol? Pa ddarpariaethau sydd wedi'u cynnwys yn y cynigion mewn perthynas â'r mater hwn?
7. Mae Cymal 17 o'r Gorchymyn yn nodi mecanwaith adolygu ar gyfer yr ETS. Mae hyn yn cynnwys yr Awdurdod ETS (un neu fwy o lywodraethau'r DU) yn adolygu ei gynllun ei hun ac yn gwneud argymhellion iddo ef ei hun. Pam eich bod chi'n credu bod hwn yn fecanwaith adolygu priodol? Sut y bydd Llywodraethau'r DU yn sicrhau rhywfaint o annibyniaeth yn y broses adolygu?
8. Mae'r Gorchymyn yn nodi bod yn rhaid cwblhau adolygiadau erbyn 31 Rhagfyr 2023 a 31 Rhagfyr 2028. A allwch chi egluro pam y cafodd y llinellau amser hyn eu dewis? A allwch chi egluro sut y bydd hyn yn ategu'r llinellau amser ar gyfer cyllidebu carbon a thargedau interim a nodir yn neddfwriaeth Cymru?

9. A oes gennych unrhyw bryderon ynghylch y trefniadau llywodraethu sy'n codi o'r fframwaith, gan gynnwys trefniadau cymrodeddu yn achos anghydfodau?
10. Roedd ymateb y pedair llywodraeth i'r ymgynghoriad ar y UK ETS arfaethedig yn dweud bod 55 o ymatebwyr wedi nodi bod ganddynt ddiddordeb ledled y DU yng ngweithrediad y system, tra dywedodd 19 bod ganddynt ddiddordeb yn Lloegr, 8 yn yr Alban, 6 yng Nghymru a 2 yng Ngogledd Iwerddon. Er gwybodaeth, roedd ymatebwyr yn gallu dewis sawl lleoliad. Yn y Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Gorchymyn, fe wnaethoch chi hefyd gyfeirio at ddau ddigwyddiad i randdeiliaid a gynhaliwyd yng Nghymru i gasglu barn partion â diddordeb gan gynnwys darpar gyfranogwyr y cynllun. A ydych chi'n fodlon yr ymgynghorwyd yn ddigonol â busnesau a rhanddeiliaid Cymru?
11. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn dweud y bydd y cynllun ETS yn arwain at gostau staffio ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd y cynllun yn arwain at unrhyw gostau staff ychwanegol o gymharu ag aros yn yr EU ETS. A allwch chi gadarnhau eich bod yn fodlon bod gan Cyfoeth Naturiol Cymru ddigon o adnoddau i wneud ei waith fel rheolydd yr UK ETS yng Nghymru?
12. Yn y Memorandwm Esboniadol, rydych chi'n egluro, ar hyn o bryd, nad yw cronfeydd a gynhyrchir gan gynllun yr UE ETS wedi'u neilltuo ond eu bod yn cyfrannu at goffrau cyffredinol y Trysorlys. Rydych yn mynd ymlaen i ddweud mai dull arall y mae Llywodraeth Cymru yn ei gefnogi yw sefydlu cronfa datgarboneiddio diwydiannol i ailgylchu derbynebaw ocsiwn yn becynnau cyllido ar gyfer datgarboneiddio dwfn ein diwydiannau. A allwch chi gadarnhau a fydd arian a gynhyrchir gan gynllun arfaethedig UK ETS yn parhau i gael ei ddychwelyd i'r trysorlys? A allwch chi egluro statws eich dull amgen arfaethedig ar gyfer cronfa datgarboneiddio diwydiannol?
13. Mae Llywodraeth y DU wedi cynnal asesiad effaith ar gyfer y Gorchymyn. Nid yw'r asesiad yn ystyried rhai materion sy'n benodol i Gymru, megis effaith y cynigion ar y Gymraeg neu asesiad o'r mesur yn erbyn y nodau llesiant. A ydych chi'n fodlon â'r asesiad effaith a gynhaliwyd?
14. A fydd y fframwaith arfaethedig yn cael unrhyw effaith ar ddeddfwriaeth a/neu bolisiau presennol neu arfaethedig Cymru?
15. Yn eich llythyr, rydych chi'n cyfeirio at ail Orchymyn mwy technegol sydd i'w ddisgwyl yn ddiweddarach eleni. A allwch chi egluro pryd y gall y Pwyllgor ddisgwyl gweld y Gorchymyn hwn, beth fydd yn ei gynnwys, ac i ba raddau y bydd y Senedd yn cael cyfle i graffu arno?

Edrychaf ymlaen at dderbyn eich ymateb erbyn dydd Gwener, 11 Medi.

Yn gywir,

Mike Hedges AS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig.

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

10 Medi 2020

Annwyl Mick

Cyn i mi fynychu cyfarfod eich pwyllgor ddydd Llun 14 Medi er mwyn helpu â'r gwaith craffu ar Orchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020, amgaeaf ddogfen grynoded Fframwaith Cyffredin Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU (UK ETS). Mae'r ddogfen hon wedi'i datblygu ar y cyd gan y pedair Llywodraeth ac mae pwyllgor craffu pob un o'r deddfwrfeydd wedi ei gweld.

Dylai'r ddogfen grynoded ateb eich cwestiynau ynghylch cynnwys y Gorchymyn negyddol yn y Cyfrin Gyngor, ynghyd â'r holl ddarnau eraill o ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â gweithredu'r cyngor. Mae hefyd yn trafod gwaith datblygu'r Cytundeb Amlinellol Fframwaith llawn a'r Concordat ynghyd â'r amserlenni. Mae'r Cyd-bwyllgor Gweinidogion (Negodiadau'r UE) yn debygol o gymeradwyo'r dogfennau drwy ohebiaeth ac felly rydym yn bwriadu sicrhau bod y dogfennau ar gael cyn gynted â phosibl fel y gallwn dderbyn mewnbwn oddi wrth ein deddfwrfeydd cyn dychwelyd ar gyfer cymeradwyaeth derfynol oddi wrth y Cyd-bwyllgor Gweinidogion (Negodiadau'r UE).

Rwy'n edrych ymlaen at drafod yr UK ETS â chi ddydd Llun.

Cofion

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

UK ETS Common Framework

Summary document

Policy Background

The UK currently participates in the EU Emissions Trading System (EU ETS), which is the world's largest trading system for greenhouse gas (GHG) emissions. Emissions trading schemes work on the 'cap and trade' principle, where a cap is set on the total amount of certain GHGs that can be emitted by participating installations and aircraft. Within the limits of this cap, participants receive or buy allowances equivalent to their own emissions, which they can trade with one another as needed. The overall cap is reduced over time, so that total emissions fall.

At the end of the Transition Period (on 31st December 2020), the UK will cease to participate in the EU ETS.¹ A replacement carbon pricing policy is required to stimulate emissions reduction from large UK emitters within the industrial, power and aviation sectors currently participating in the EU ETS.

In 2019, the UK Government and devolved administrations (DAs) undertook a public consultation seeking views on the UK's future carbon pricing policy. This consultation set out policy positions for a UK-wide Emissions Trading System (UK ETS), whilst noting that fall-back options included a carbon emissions tax, or remaining in Phase IV of the EU ETS.

The four Governments are open to considering a link between a future UK ETS and the EU ETS, if such a linking agreement is in both sides' interests and recognises both parties as sovereign equals with our own domestic laws. A link between the UK and EU trading schemes could help to establish a much larger carbon market, which could increase opportunities for emissions reduction and cost-efficiency of emissions trading.

Rationale for seeking Common Framework

The UK Government and the DAs are committed to carbon pricing as an effective emissions reduction tool. Placing a price on carbon creates the incentive for emissions to be reduced in a cost effective and technology-neutral way, while mobilising the private sector to invest in emissions reduction technologies and measures.

Climate policy, including the establishment of emissions trading systems, falls within devolved competence. However, the UK Government and DAs have agreed to jointly introduce secondary legislation to establish a single, UK-wide ETS with a common set of rules for participants. There are several benefits of such an approach (as opposed to separate systems in the four UK nations):

- A UK-wide system will create a larger carbon market, with greater liquidity, and a consistent carbon price across the UK.

---

¹ By virtue of Article 9, Annex 4 of the Ireland / Northern Ireland Protocol, NI electricity generators will continue to participate in Phase IV of the EU ETS to ensure a common carbon price on the island of Ireland to maintain the SEM (Single Electricity Market)

- Access to a larger carbon market increases opportunity for emissions reduction and the cost effectiveness of emissions trading.
- A common, UK-wide approach to carbon pricing avoids ‘carbon leakage’², which could have a negative effect on the contribution of the policy to reduce emissions in line with international obligations, and the UK’s pathway towards our net zero target.

The UK ETS is designed to operate on a UK-wide basis, and therefore the rules for operators need to apply consistently across the UK to ensure the integrity of the system.

Nonetheless, any proposals for policy divergence between administrations will be considered by the four administrations jointly, using the agreed governance process that will be established in the UK ETS concordat. Any areas in which divergence is proposed will be considered by all parties to the concordat considering any potential impact on the functioning of the UK Internal Market, in line with the Common frameworks principles agreed at JMC(EN).³

Stakeholder engagement

Between May and July 2019, the UK Government and DAs jointly consulted on the future of carbon pricing in the UK after EU Exit, setting out policy proposals for a UK-wide ETS which would be operational from 1st January 2021. The consultation received over 130 responses, from a range of stakeholders across the UK including current EU ETS participants and NGOs, with the majority of respondents to each question supporting the proposal being put forward.

As part of this consultation, UKG and the DAs ran stakeholder events across England, Wales, Scotland and Northern Ireland. Views from all stakeholders on proposals for a UK-wide ETS were taken into account when considering the final policy design.

The joint Government Response to the consultation was published on 1st June 2020 and can be accessed here: <https://www.gov.uk/government/consultations/the-future-of-uk-carbon-pricing>

Approach to framework

The UK ETS will be established using secondary legislation made using existing primary powers under the Climate Change Act 2008 (the CCA), and through the Finance Act 2020. A non-legislative agreement (concordat) will set out the principles underpinning the ongoing oversight and governance of the system by Officials and Ministers from the four administrations, including decision-making and dispute resolution processes. These elements are explained in more detail below.

---

² Carbon leakage occurs when businesses transfer production to other countries with less stringent emissions constraints

³ The JMC(EN) principles can be found here: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/652285/Joint_Ministerial_Committee_communique.pdf

Legislation

UK ETS legislation comprises:

- *The Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Order 2020*: an affirmative procedure Order in Council under the **CCA** to set up a UK-wide ETS which will be operational from 2021. Key provisions included in this instrument cover the scope of the system, monitoring and reporting requirements, the cap and trajectory and the roles of the regulators in monitoring and enforcing the rules of the system. This Order was laid in the UK and Devolved Parliaments in July and is expected to be in force by the end of the Transition Period in all four nations.
- *The Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Order (Amendment) 2020*: a negative procedure Order in Council under the Climate Change Act which will amend the affirmative procedure instrument once made to include provisions for free allocation and the UK ETS registry. This Order is due to be laid in the UK and devolved Parliaments in November.
- A charging clause to be taken in the *Finance Act 2020*, to provide for the UK Government to charge participants for emissions allowances at auction.
- An affirmative procedure statutory instrument to be introduced under the Finance Act 2020 to establish rules for the auctioning of emissions allowances and mechanisms to support market stability. This instrument is expected to be laid in the UK Parliament in November.
- Additionally, the *Recognised Auction Platforms (Amendment) Regulations 2020* will be laid in draft before both the Commons and the Lords. This SI will set out the regulations for the trading of emissions allowances in the UK Emissions Trading System (ETS), including establishing the rules for access to the auction platform and rules for the relevant disclosures. It will enshrine an oversight role for the Financial Conduct Authority (FCA) such that the FCA can monitor the auctioning process and secondary market trading to prevent market abuse and ensure the effectiveness of the system. This SI will ensure that UK emissions allowances are subject to the relevant regulatory oversight and treatment as Financial Instruments.

UKG/DA governance concordat

The UK Government and DAs have together developed UK ETS governance principles and arrangements over the past two years, including processes for decision-making and dispute resolution. A non-legislative agreement in the form of a concordat will set out governance arrangements for the UK ETS, including processes for making decisions and resolving disputes under the system.

Governance processes shall be set out in more detail in the UK ETS Framework Outline Agreement (FOA), and in the resulting concordat. Key governance principles, which UK Government (BEIS, HMT and DfT) and the DAs have agreed to adhere to, are set out below:

- Proposals relating to all areas of UK ETS policy should be considered using the joint governance process.
- The four administrations are committed to, wherever possible, taking decisions jointly. Where the four administrations agree that an individual administration holds exclusive competence over a particular matter, that administration will not exercise that competence to take a decision unilaterally without first having discussed it with all other administrations.
- All four administrations will endeavour to ensure market and legislative stability throughout the agreed ETS phases. The UKG and DAs should adhere to planned review points and ensure that significant legislative and policy changes are aligned with these planned review points.
- The four administrations are committed to seeking advice from their statutory advisors, the Committee on Climate Change prior to laying legislation.
- Working groups for discussion of policy decisions and system interventions under the UK ETS should include representation from BEIS, the DAs, HMT, DfT (where appropriate) and the environmental regulators (where appropriate).
- At ministerial level, BEIS and DA Ministers (and DfT Ministers, where appropriate) will be sighted and engaged in discussions where a policy decision relating to elements of the policy set out under the Finance Act is being considered. A ministerial level discussion should constitute a two-way exchange, with BEIS and DA Ministers allowed sufficient time to consider the decision and raise challenges. Responsibility for final sign-off of decisions relating to the elements of a UK-wide emissions trading system set out in Finance Act provisions will lie with the Chancellor (HMT). Before final sign-off, HMT Ministers should respond to challenges raised and provide justification for decisions reached. Should a UKG or DA Minister dispute a decision in a reserved policy area, this can be escalated to the JMC Secretariat.
- As the UK Government department responsible for aviation policy, DfT should have the option to attend all Official and Senior level groups given the potential impact of decisions made under a UK ETS on aviation. Agreement from DfT ministers must be gained before agreeing a UK Government policy position focused on aviation under a UK ETS.
- For the most effective use of the governance structure, and ultimately the operation of the system, proposals should be discussed and, where possible, a recommendation agreed at Official Level working groups.
- For all proposals, the UK Government and DAs should seek to obtain appropriate and relevant evidence to support recommendations reached. Any relevant evidence obtained must be taken into account in reaching a recommendation.
- In all decision-making, the parties to the framework will adhere to the common framework principles agreed at JMC (EN) in October 2017.

Process for completion

Legislation

UK ETS Legislation		
Instrument	Laying date	In force date
The Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Order 2020	13 th July (UK Parliament, Scottish Parliament), w/c 15 th July, (Welsh Parliament) 15 th July (NI Assembly)	Mid-November
The Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Order (Amendment) 2020	Mid-November	Mid-November
Finance Act 2020 (charging clause)	17 th March 2020	22 nd July 2020 (Royal Assent)
Auctioning and market stability mechanisms SI	October/November 2020 (TBC)	December 2020 – January 2021
Recognised Auction Platforms (Amendment) Regulations 2020	TBC	TBC

Framework Outline Agreement (FOA)

The UK ETS FOA will set out, in more detail, our approach to the common framework and proposed decision-making and dispute resolution processes. It has been used as a policy development tool.

The UK ETS FOA shall be cleared by UK Government and DA Ministers and will be presented to the UK and Devolved Parliaments alongside the concordat.

Governance concordat

Following JMC(EN) clearance of the provisional framework, the FOA and concordat will become available for parliamentary scrutiny. We expect that the FOA and concordat will be available for scrutiny in late October/early November.

Cadeirydd, Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, Cadeirydd, Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig, Cadeirydd, Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu, Cadeirydd, Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau, Cadeirydd, Y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau, Cadeirydd, Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, Cadeirydd, Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon

22 Gorffennaf 2020

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2021-22:

Annwyl Gadeiryddion y Pwyllgorau

Ymhellach at ddadl y Pwyllgor Cyllid ar flaenoriaethau gwariant Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021-22 ar **15 Gorffennaf 2020**, rwy'n ysgrifennu at holl Gadeiryddion y pwyllgorau pwnc i rannu ein syniadau ac i annog eich pwyllgorau i drafod sut y gallwch gyfrannu at gyflawni'r gwaith craffu mwyaf cydlynol ac effeithiol ar gynlluniau gwariant Llywodraeth Cymru.

Y prif feysydd craffu ar y gyllideb

Mae'r Pwyllgor Cyllid wedi cytuno i barhau â'r dull a ddefnyddiwyd yn y gorffennol, sy'n ymwneud â'r pedair egwyddor ar gyfer craffu ariannol, sef: fforddiadwyedd, blaenoriaethu, gwerth am arian a phroses. Yr egwyddorion yw:

- **Fforddiadwyedd** - edrych ar y darlun mawr o ran cyfanswm y refeniw a gwariant, ac a oes cydbwysedd priodol;
- **Blaenoriaethu** - a yw'r dyraniadau wedi'u rhannu rhwng sectorau/rhaglenni gwahanol mewn ffordd gydlynol y gellir ei chyfiawnhau;
- **Gwerth am arian** - Yn y bôn, a yw cyrff cyhoeddus yn gwario eu dyraniadau yn dda - darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd (h.y. canlyniadau); a
- **Phrosesau'r gyllideb** - a ydynt yn effeithiol ac yn hygyrch ac a oes integreiddio rhwng cynllunio corfforaethol a chynllunio gwasanaethau, a rheoli perfformiad a rheoli ariannol.

Ysgrifennais atoch ar [1 Mehefin 2020](#), i roi gwybod i chi, o ystyried y cyfyngiadau cymdeithasol ar hyn o bryd, na fyddem yn cynnal ein digwyddiad blynyddol i randdeiliaid. Yn lle hynny, cynhaliodd y Pwyllgor waith ymgysylltu ar-lein gan ddefnyddio arolygon barn a chwestiynau ar Twitter yn gofyn i'r cyhoedd awgrymu meysydd y dylid eu blaenoriaethu. [Mae crynodeb o'r ymatebion ar gael](#). Er bod yr ymarferiad ymgysylltu yn gyfyngedig o ran cwrpas eleni, gan fod y sampl yn hunan-ddewis ac nid yn seiliedig ar sampl gynrychioliadol o'r boblogaeth, rhoddodd gipolwg diddorol ar safbwyntiau ac amlygwyd y rhain yn ystod y ddadl ar flaenoriaethau gwariant ar [15 Gorffennaf 2020](#). Rwy'n falch iawn o gadarnhau bod y Pwyllgor Busnes a'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd wedi cytuno y dylid cynnal dadl o'r math hwn bob blwyddyn ac rwy'n ddiolchgar i'r Aelodau a gyfrannodd at y ddadl.

Yn sicr, bydd yr adferiad o ganlyniad i bandemig Covid-19, a diwedd cyfnod pontio Brexit yn effeithio ar Gyllideb Ddrafft 2021-22. Yn ogystal â hynny, yn dilyn ein gwaith ymgysylltu a'r cyfraniadau a wnaed yn ystod y ddadl ar flaenoriaethau, rydym wedi nodi nifer o feysydd yr hoffem weld y gwaith craffu yn canolbwyntio arnynt, sef:

- *Sut y dylid targedu adnoddau i gefnogi adferiad economaidd a pha sectorau yn benodol y mae angen eu blaenoriaethu.*
- *I ba raddau y dylid blaenoriaethu lliniaru newid yn yr hinsawdd wrth gefnogi adferiad economaidd.*
- *Polisïau Llywodraeth Cymru i leihau tlodi ac anghydraddoldeb rhwng y rhywiau.*
- *Y dull gweithredu o ran gwariant ataliol, a sut y cynrychiolir hyn wrth ddyrannu adnoddau (Gwariant ataliol = gwariant sy'n canolbwyntio ar atal problemau a lliniaru'r galw am wasanaethau yn y dyfodol, drwy ymyrryd yn gynnar);*
- *Cynaliadwyedd gwasanaethau cyhoeddus, arloesi a gweddnewid gwasanaethau;*
- *Sut y mae tystiolaeth yn llywio gwaith Llywodraeth Cymru o ran pennu blaenoriaethau a dyrannu'r gyllideb;*
- *Sut y dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio pwerau trethu a benthyca.*
- *Cefnogaeth i fusnesau. twf economaidd ac amaethyddiaeth ar ôl i'r cyfnod pontio Ewropeaidd ddod i ben.*
- *Beth yw'r cyfleoedd allweddol i fuddsoddiad y Llywodraeth gefnogi 'ailgodi'n gryfach' (h.y. cefnogi economi a gwasanaethau cyhoeddus sy'n cyflawni'n well yn erbyn y nodau llesiant yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol).*

Rydym yn eich annog i ganolbwyntio ar rai o'r meysydd hyn yn eich gwaith craffu ar y gyllideb.

Amserlen

Mae Llywodraeth Cymru fel arfer yn cyhoeddi ei chyllideb ddrafft ym mis Hydref. Fodd bynnag, caiff ei hoedi eleni gan nad oes gan Lywodraeth Cymru arwydd o gyfanswm y cyllid sydd ar gael nes bod Llywodraeth y DU yn cyhoeddi Cyllideb neu Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant. Mae'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd [wedi ysgrifennu at y Pwyllgor Busnes](#) ac er mwyn cydymffurfio â Rheol Sefydlog 20, nododd y bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'r cyllidebau drafft amlinellol a manwl gyda'i gilydd ar 8 Rhagfyr 2020, a'r Gyllideb derfynol ar 2 Mawrth 2021. Fodd bynnag, dywedodd y Gweinidog y bydd yn darparu amserlen bendant cyn gynted ag y bo modd ar ôl i Lywodraeth y DU wneud cyhoeddiad ynghylch ei Chyllideb.

Ymgynghoriad ar y gyllideb ddrafft

Yn seiliedig ar yr amserlen a gynigiwyd gan y Gweinidog, mae'r Pwyllgor Cyllid yn bwriadu cynnal ymgynghoriad ychydig yn hwyrach eleni ym mis Medi/Hydfref. Yn ôl yr arfer, byddwn yn cynnal

ymgyngoriad ar ran yr holl bwyllgorau a bydd yr ymatebion yn cael eu rhannu â chi yn yr hydref er mwyn eich helpu i graffu ar y gyllideb ddrafft. Fel bob amser, byddem yn gwerthfawrogi eich cymorth i hyrwyddo ein hymgyngoriad drwy eich dulliau cyfathrebu eich hun er mwyn annog ac ymgysylltu â chynulleidfa ehangach.

Fel y gwyrddoch, newidiodd y darpariaethau o ran adrodd gan bwyllgorau polisi yn 2017, ac rydych bellach yn gallu adrodd yn eich rhinwedd eich hunan (os dymunwch), a gall eich adroddiadau gael eu defnyddio fel dogfen ategol i'r ddadl ar y gyllideb ddrafft.

Os oes gennych gwestiynau am unrhyw agwedd ar broses y gyllideb ddrafft, mae croeso i chi gysylltu â mi neu Glerc y Pwyllgor Cyllid, Bethan Davies, ar 0300 200 6372, neu seneddcyllid@senedd.cymru,

Yn gywir

Llyr Gruffydd AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Eitem 4.12

Correspondence / Invitation from David Hughes – gene editing

We would be interested in arranging, if committee members would find it useful, an online zoom call or similar with the molecular geneticist and his colleague mentioned at the bottom of the letter (*below*). They wrote the attached leaflet, and are regularly asked by a number of organisations and groups to explain the scientific basis for objections to gene editing in agriculture. They would be very happy to discuss this with your committee, either as part of a scheduled meeting or, as that time is probably already committed, at another time of your choosing.

---

the original letter:

June 22nd 2020

Dear Members of the Senedd,

Gene editing - a danger to health and the economy in Wales

We hope you are all keeping safe in this unusual time.

Some of you may remember the undersigned from around 20 years ago, when we were amongst those opposing the introduction of genetically modified (GM) foods in Wales, and met with members of the Welsh Government, most of whom were also against genetically modified organisms (GMOs) on safety grounds.

The reason we're writing to you now is that there is an amendment proposed to the forthcoming Agriculture Bill which would pave the way for the latest generation of genetically modification procedures used in food crops and livestock development - known as gene editing - to be deregulated. Their products would no longer be classified as GMOs. This would mean little or no safety testing and no GMO labelling of foods, crops and livestock in Wales.

If the amendment is adopted, the Welsh government will be called upon to pass similar legislation for Wales, and will, as twenty years ago, be under considerable pressure from Westminster to do so.

The reasons we are bringing this to your attention are firstly the risks to health; and secondly because of the economic disaster that could result for Welsh farmers.

Health

Leading scientists warn that the **gene editing of our food crops could lead to the production of novel toxins and allergens**, because the outcome of the process is not precise. 61 European and American scientists have recently signed a statement drawing attention to the risks posed by gene-edited foods and crops. If introduced, these changes are irreversible.

Economic impact

Based on a 2018 ruling by the European Court of Justice, the EU regards gene editing as a form of genetic modification, giving rise to GMOs and thus requires all gene edited products to be safety tested and labelled. If gene editing is deregulated in Wales, this will mean all **Welsh farm produce - crops or livestock - will have to be GMO tested and labelled to comply with EU regulations if it is being exported to EU countries.** This would present an economic hurdle far more challenging than tariffs.

In addition, the UK as a whole will then be open to a flood of untested and unlabelled US GM (including gene edited) products, further undermining Welsh agriculture.

Obviously food safety & agriculture is the particular responsibility of Lesley Griffiths, and the Climate Change, Environment and Rural Affairs Committee, but we would like to inform you all as this would have an impact on all your constituencies.

Invitation

Molecular geneticist Dr Michael Antoniou and Claire Robinson MPhil outline concerns about gene editing in the linked leaflet, below. They would be happy to answer any questions you may have with regards to this issue, and we would be happy to arrange a zoom video conference call with them in the next week or ten days - prior to you being asked to vote on the issue - for any members of the Welsh Government.

Please contact David Hughes on this email address to indicate interest in attending a conference call.

Thank you for your attention.

With best regards

David Hughes
Helen Evans
Gwyndaf & Ide Evans
Tom Griffith-Jones
Morgan Francis

Dangers of gene editing:

<http://arrow.org.uk/wp-content/uploads/2020/06/Much-worse-than-chlorinated-chicken-V2.pdf>

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 8

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon